

Glasilo Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

UTRIP

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana

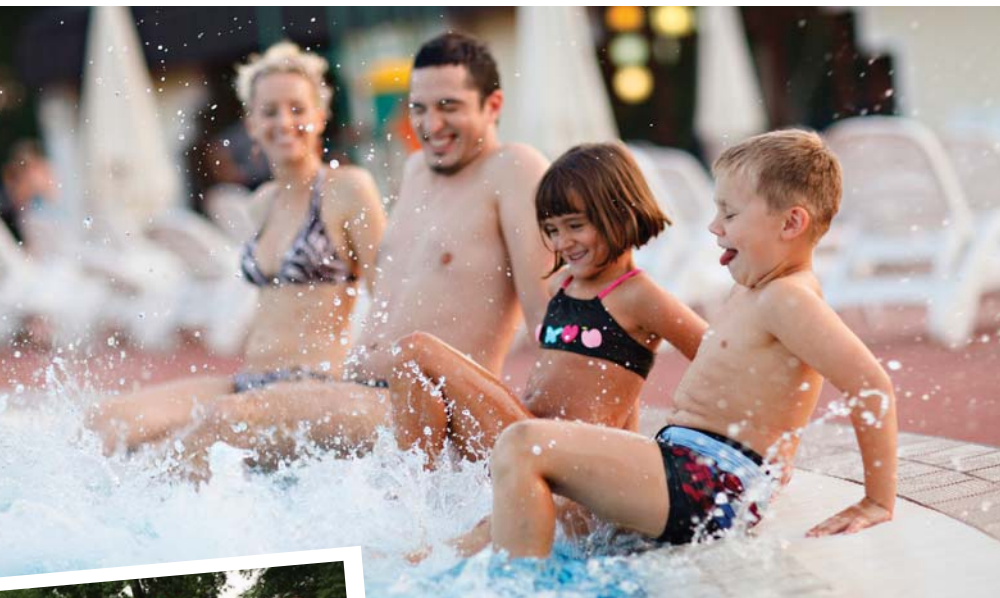
UVODNIK
Velja govorjena beseda

DELO ZBORNICE - ZVEZE
Praznovanje 85-letnice delovanja
strokovnega združenja in 20-letnice
zborničnega delovanja

IZ DRUŠTEV
Priznanja Društva medicinskih sester, babic
in zdravstvenih tehnikov Celje in
Strokovnega društva medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Koper

leto XX, številka 6, junij 2012

RAZNOLIKOST DOŽIVETIJ IN EDINSTVENIH VODA OD GORENJSKE DO POMURJA

Od Gorenjske, Štajerske in do Pomurja vas na **6 priljubljenih turističnih središčih**, ki delujejo pod skupno blagovno znamko **Sava Hotels & Resorts**, pričakuje gostoljubno razvajanje s celovito turistično ponudbo zabavnih vodnih parkov, slastnih kulinarčnih doživetij in raznovrstnih možnosti za aktivno preživljanje prostega časa. Sprostili se boste pod spretnimi rokami wellness strokovnjakov in nabirali moči v objemu blagodejnih termalnih in mineralnih vrelcev. Okolja, v katerih delujejo **Terme 3000 – Moravske Toplice, Zdravilišče Radenci, Terme Ptuj, Terme Lendava, Terme Banovci** in **Sava Hoteli Bled** pa vabijo k raziskovanju še neodkritih kotičkov in na prijeten klepet z domačini, ki vam bodo z veseljem ponudili odlične lokalne dobrote ter vam v simpatičnem narečju zaupali kakšno zanimivo zgodbo.

Razvajali vas bomo kot svoje najdražje, dobrodošli v Sava Hotels & Resorts!

V želji, da nas še поблиžje spoznate, smo za **vas, člane Zbornice zdravstvene nege Slovenije**, pripravili posebne ugodnosti, ki jih lahko koristite v vseh turističnih središčih Sava Hotels & Resorts.

UGODNOSTI ZA ČLANE ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE*

- 20% na redne paketne cene objavljene v letnem ceniku 2012
- 10% na posebne ponudbe oz. akcije
- 10% na celodnevne kopalne karte (vstop v vodni park posamezne destinacije)
- 10% na wellness in zdravstvene storitve

*Ugodnosti veljajo ob predložitvi ID Zbornične kartice na recepcijah kapacitet Sava Hotels & Resorts oz. blagajnah.

VODNI PARKI SAVA HOTELS & RESORTS

V šest vodnih parkih Sava Hotels & Resorts vas pričakuje skupno več kot 15.000 m² vodnih površin ter izobilje privlačnih možnosti za zabavo in sprostitev. Ljubitelji toboganskih spustov se lahko podajo adrenalinskim dogodivščinam naproti v Termalnem Parku Termah Ptuj, kjer jih na največjem sistemu vodnih drč pri nas pričakuje največji slovenski tobogan Tajfun in 4.200 m² vodnih površin, plavalni bazen in takšen z valovi, počasna reka in še in še. Sedem sekund čistega adrenalina pa lahko izkusite na prvem toboganu na svetu s polnim obratom in raketnim startom. Si upate? Tobogan Aqua loop je eden izmed številnih vodnih atrakcij, ki vabijo v doživljajski bazenski kompleks Terme 3000 z 11 zunanjimi in notranjimi bazenih različnih velikosti in oblik ter obilo naravne sence pod velikimi panonskimi drevesi. K radoživi otroški igri ob bazenih in sprostitvi v objemu prleškega sonca vabijo tudi Terme Banovci, kjer je na voljo 2.000 m² vodnih površin. Toliko jih je na voljo v Termah Lendava, kjer boste s kopanjem v parafinski vodi poskrbeli tudi za mladosten videz kože. Raznolika kopalniška ponudba za velike in male vabi v Zdravilišče Radenci, kjer lahko nabirate plavalne kilometre in se prepustite svetovno znanim zdravilnim mehurčkom. Kopanje s čudovitim razgledom na blejsko panoramo v Sava Hotelih Bled se vam bo vtisnilo v nepozaben spomin.

Dodatne informacije in rezervacije: T: 02 512 22 00; E: info@terme3000.si

www.sava-hotels-resorts.com

SAVA HOTELI BLED • TERME 3000 - MORAVSKE TOPLICE
ZDRAVILIŠČE RADENCI • TERME BANOVCI • TERME PTUJ • TERME LENDAVA

strokovno informativni bilten Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveze strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije.

GLAVNA UREDNICA:

Darinka Klemenc

ODGOVORNA UREDNICA:

Biserka Marolt Meden

UREDNIŠKI ODBOR:

Irena Kešič, Tatjana Nendl, Ksenija Pirš,
Veronika Pretnar Kunstek in Monika Ažman po položaju.

LEKTORICA:

Mojca Hudolin

PREVAJALKA:

Nataša Pregl

NAKLADA:

17.000 izvodov

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP, Ob železnici 30 a, Ljubljana,
T. 01/544 5480, F. 01 544 5481

TRR ZDMSZTS pri NLB,

posl. Tavčarjeva 7, Ljubljana,
številka: 02031-0016512314

OGLASI:

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije -
Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in
zdravstvenih tehnikov Slovenije.
T.01/544 5480, F. 01 544 5481

OBLIKOVANJE IN PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING, d.o.o., Opekarska cesta 38, Vrhnika,
T. 01/ 7557-850, e-mail: starling@starling.si

TISK:

Tiskarna POVŠE, Povšetova 36 a, Ljubljana,
T./F. 01/ 2301-542, e-mail: tisk.povse@siol.net

SPLETNA STRAN ZBORNICE-ZVEZE:

www.zbornica-zveza.si Utrip (Online)

ELEKTRONSKI NASLOV UTRIPA:

utrip@zbornica-zveza.si

SPREMEMBE V ZVEZI Z NASLOVI POŠILJAJTE NA:

clanarina@zbornica-zveza.si

ISSN 1581-3738

Revija izhaja 11-krat letno.

Datum natisa: 10. 06. 2012

Fotografija na naslovnici: Josip Meden

UVODNIK

4 Velja govorjena beseda

DELO ZBORNICE – ZVEZE

- 8 Dnevi medicinskih sester in babic
- Prisega Angele Boškin za diplomante programa prve stopnje zdravstvena nega

ICN

- 20 ICN poudarja nujnost z dokazi podprtega pristopa do storitev zdravstvene nege

ŽIVLJENJE MEDICINSKE SESTRE

- 21 Minuta z Miro Grgić

PREDSTAVLJAMO VAM

- 22 Strateški načrt Republike Slovenije za izboljšanje dostopa do opioidnih zdravil
- 24 Dan odprtih vrat v Splošni bolnišnici Jesenice

PRIDOBIVAMO NOVA ZNANJA

- 25 Tretji izobraževalni program ZORA
- 26 Z izobraževanjem do višje kakovosti v zdravstveni negi

IZ DRUŠTEV

- 29 Priznanja Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Celje
- 31 Srebrni znak Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper
- 36 Govorica telesa

ZANIMIVO

- 41 Kam je izginil moj zrezek?

Foto: Janez Platiše

Velja govorjena beseda

Slavnostni nagovor predsednika Republike Slovenije dr. Danila Türka na slavnostni akademiji ob mednarodnem dnevu medicinskih sester in mednarodnem dnevu babic

Ljubljana, 10. maj 2012

Špoštovane medicinske sestre, babice, zdravstveni tehniki, cenjeni visoki gostje, vesel sem vašega povabila na slavnostno akademijo, na kateri boste počastili več nadvse pomembnih mejnikov na dolgi poti razvoja poklica medicinskih sester in babic.

Prav pa je, da se ob tej priložnosti spomnimo, da je poklic medicinske sestre utemeljila pred skoraj 200 leti rojena britanska humanistka in medicinska sestra Florence Nightingale, ki je postavila prve standarde znanja in delokroga medicinskih sester. Bila je zanesljivo izjemna osebnost, saj se je odpovedala vsem možnostim razkošnega življenja in se odločila za delo medicinske sestre. Svoje delo in profesionalni status ob zdravnikih je preverjala v najtežjih razmerah v vojni, izkazala se je v vseh ozirih in predvsem utemeljila nujnost urejenih higienskih razmer v bolnišnicah. Bila je velika vizionarka. Poklic medicinske sestre je postavljala ob bok zdravniku in ga utemeljila kot poklic, ki prevzema vrsto funkcij in nalog, pa tudi pooblastil. Kot ključno nalogo je opredelila neposredno skrb in pomoč pacientu ter organiziranje ustreznega okolja za delo v bolnišnici in drugih okoljih. Pri nas se ji je prva pridružila Angela Boškin, ki je dobro razumela poslanstvo medicinske sestre in njeno delo na preventivnem področju. To, da je v tistem času organizirala prvo posvetovalnico za matere in dojenčke, je bilo neverjetno inovativno dejanje in dosežek, ki ga moramo tudi danes nadvse ceniti.

To delo slovenske medicinske sestre in babice vestno in strokovno nadaljujete v okviru društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov ter v okviru strokovnih sekcij. Že 85 let pomembno sooblikujete in vplivate na organizacijo zdravstvene službe, na urejenost pacientovega okolja ter opravljate največ neposrednih opravil zdravstvene nege in skrbi za paciente. Tej 85. obletnici se letos pridružuje tudi 20. obletnica Zbornice zdravstvene in babiške nege. V njej ste združili mnogo znanj, izkušenj in organizacijskih sposobnosti ter jo utemeljili kot

ključno profesionalno okolje, ki utrjuje standarde zdravstvene nege, poklic medicinske sestre in babice, zahtevano znanje, pa tudi položaj medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov v sistemu zdravstvenega varstva. To so nadvse pomembne in nujne naloge, kajti medicinske sestre, tako se nam vsem zdi, ko pridemo v zdravstveni dom ali bolnišnico, opravite nujno organizacijsko delo, vse posege s področja zdravstvene in babiške nege ter poskrbite tudi za vse potrebno, da se v tem okolju ljudje v stiski, ki iščejo pomoč, tudi dobro počutijo. Medicinskih sester in babic je skoraj 20.000. V vašo organizacijo je prostovoljno združenih več kot 17.000, torej več kot polovico vseh delavcev v zdravstvu. Samo po sebi je razumljivo, da pomembno sooblikujete in prispevate k urejanju razmer na področju zdravstva in ustvarjanju ustreznih pogojev za izvajanje zdravstvenih storitev.

Razmere v zdravstvu postajajo zaradi različnih varčevalnih ukrepov vedno zahtevnejše. Odgovornost medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov dobiva nove razsežnosti, dobivate nove zadolžitve, nove referenčne naloge in razširjate svoj delokrog. Opravite tudi tisti del nalog in storitev, ki še nedolgo nazaj niso sodile v okvir tako imenovanih kompetenc medicinske sestre. Ta trend je pravi in mu je potrebno slediti. Ključni predpogoj za to pot pa je hitro pridobivanje novega znanja in še posebej funkcionalnih usposobitev. Konkretna znanja so tista, ki vas bodo utrjevala v vašem poklicu, stopnjevala zaupanje, pa tudi vaš položaj organizatorjev zdravstvenih procesov.

Tako kot do sedaj bo tudi v bodoče izobraževanje in usposabljanje, pa tudi raziskovanje in iskanje pravih poti in teorij za vaše delo, ena izmed vaših osnovnih nalog. V ta okvir vaših opravil nedvomno sodi tudi dopolnjevanje poklicnih etičnih kodeksov, ki vam bodo v oporo pri iskanju pravih odgovorov na zahtevna in včasih tudi odprta vprašanja o delu medicinske sestre, še posebej takrat, ko odnosi v zdravstveni instituciji niso dobri ali pa niso spodbudni. V prihodnje se boste srečali z novimi zdravili in z novimi tehnologijami. Pri tem boste morali pošteno presoditi, ali so smiselni in koristni za pacienta ali mogoče ne prevladujejo le interesi trgovcev in drugih, ki razumejo zdravstvo kot priložnost za zaslužek in bogatenje. Delo v društvih, strokovnih sekcijah in zbornici bo tako vedno bolj zahtevno, pa tudi odgovorno, kajti vsi skupaj ste pomemben del civilne družbe in prostovoljci, ki pomembno sooblikujete politiko zdravstvenega sistema in zdravstvenega zavarovanja.

V teh nemirnih časih je zato še posebej zaskrbljujoče, da sestre niso vključene v nedavno na novo sestavljeni Zdravstveni svet, ki odloča o nadvse pomembnih in ključnih vprašanjih s področja zdravstva. Upam, da bo ta napaka kmalu popravljena, tako da bo ta posvetovalni organ dobil polno legitimnost in ustrezno strokovno širino za odločanje o ukrepih, ki so povezani z skrbnim ravnanjem razpoložljivih sredstev, tudi na področju zdravstvenega varstva.

Spoštovani,

dovolite mi, da vam čestitam ob vaših jubilejih in ob mednarodnem prazniku medicinskih sester in babic, da vam zaželim vse dobro in predvsem to, da ostanete zvesti sporočilom, vrednotam in poslanstvu, ki ste ga utemeljili v teh desetletjih. Imate dobro popotnico, ki jo lahko učinkovito dopolnite in na njej gradite pravo prihodnost za svoj poklic, kakor tudi za paciente, ki vam bodo zanesljivo neizmerno hvaležni za skrb in delo, ki ga opravljate. ■

Dogodki na Zbornici – Zvezi v maju 2012

Monika Ažman

Pogajanja, pregovarjanja, zategovanje pasu in varčevanje so teme, ki so se ponavljale in si sledile ves mesec. Tako aktualno in tako nič pomladno, nič veselo, kot so veseli in zaljubljeni dnevi v najlepšem mesecu v letu. Je bilo pa zato toliko bolj vedro na Dneh medicinskih sester in babic, kjer so svoje znanje, voljo in pripravljenost izkazali mnogi naši kolegi in kolegice od blizu in daleč, združeni na strokovnih področjih ali po regijskem principu. Slavnostna akademija ob praznovanju 85-letnice delovanja našega strokovnega združenja in 20. obletnice zborničnega delovanja, katere pokrovitelj in slavnostni govornik je bil tudi predsednik države, je zares slovesno zaokrožila mesece priprav na omenjene dogodke in vlila slehernemu udeležencu prireditve v Linhartovi dvorani Cankarjevega doma dostojanstva in ponosa.

24. april

Odzvali smo se vabilu na XVIII. redno **skupščino Sindikata delavcev v zdravstveni negi Slovenije**, ki je ob tej priložnosti podpisal protokol o sodelovanju z dvema sorodnima stanovskima sindikatoma: italijanskim sindikatом Nursind in španskim sindikatом Satse. Podpis o sodelovanju na mednarodni ravni je v tem burnem obdobju zagotovo dobrodošel in odpira nove priložnosti.

3. maj

Sestal se je organizacijski odbor za pripravo Dni medicinskih sester in babic ter svečane akademije, ki je dorekel še zadnje podrobnosti obeh velikih dogodkov 9. in 10. maja v Cankarjevem domu v Ljubljani.

Še pred uradnima dogodkoma so posebno praznovanje v čast babicam in medicinskim sestram pripravili v **Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Celje**. Koordinatorica regijskih društev Ksenija Pirš je v imenu vodstva Zbornice – Zveze nagovorila zbrane in čestitala tudi vsem prejemnikom srebrnega znaka za leto 2012.

5. maj

Tradicionalno **srečanje babic na Šmarni gori** je obeležilo mednarodni dan babic: okrog petdeset se jih je zbralo na priljubljeni izletniški točki Ljubljancanov. Ob hoji navkreber je bilo nekoliko vroče, na srečanju na vrhu pa lepo, sproščujoče. Promocija poklica, vključno z zloženko, ki so jo pripravili študenti, klepet babic iz vse Slovenije, srečevanje mamic in otrok, močno sporočilo, da »svet potrebuje babice zdaj bolj kot kadarkoli«. In zanimivo je bilo srečevati toliko »100 % babic«.

7. maj

Komisija za specialna znanja je nadaljevala z obravnavo številnih prispelih vlog in začela s pregledovanjem tistih, ki so prispele v prvih mesecih tega leta. Vloge za priznanje specialnih znanj redno prihajajo, velja pa še enkrat zapisati, naj vlagatelji dobro preberejo Pravilnik, ki opredeljuje omenjeno področje. Pomembni so tudi sklepi, ki jih je sprejel Upravni odbor Zbornice – Zveze. **Podrobnosti najdete na spletni strani Zbornice – Zveze: www.zbornica-zveza.si, zavihek medicinske sestre in babice / področje specialna znanja.**

7. maj

Delovna skupina za pripravo **zakona v zdravstveni in babiški negi** je nadaljevala z delom in zadnjimi usklajevanji.

8. maj

Pred začetkom aktivnosti ob Dneh medicinskih sester in babic je v prostorih Zbornice – Zveze potekala **novinarska konferenca**. Udeležili so se je predsednica, izvršna direktorica in mag. Branko Bregar. Mediji so se na vabilo odzvali in o aktivnostih v Cankarje-

vem domu ter aktualnih političnih dogodkih veliko poročali.

Sestala se je **Komisija za licenčno vrednotenje**, ki je nadaljevala z obravnavo prispelih vlog.

Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana je v prostorih UKC Ljubljana ob mednarodnem dnevu medicinskih sester priredilo likovno razstavo s krajšim kulturnim programom. Nastopil je tudi pevski zbor Florence, ki ga je vedno lepo poslušati. Lep, zdaj že tradicionalen majski dogodek ljubljanskega društva prijazno dopolni praznovanje mednarodnih dni babic in medicinskih sester po vsej Sloveniji. Odprtja likovne razstave sta se udeležili tudi predsednica Zbornice – Zveze ter gostja iz Srbije Mirjana Blanuša.

9.–10. maj

Dnevi medicinskih sester in babic. Prvič smo oba praznika, mednarodni dan babic in mednarodni dan medicinskih sester, obeležili na poseben, izviren način – s prvimi Dnevi medicinskih sester in babic v Cankarjevem domu. Čeprav sta bila to le dva dneva, sta bila pestra in sporočilna. S 13. simpozijem z naslovom »Z dokazi v prakso«, s stojnicami, delavnicami in predavanji na odprtem odru, z reševalnim vozilom in motorjem ter vojaško saniteto na ploščadi, vse v izvedbi naših kolegic in kolegov, ki delujejo v strokovnih sekcijah in regijskih društvih, smo se odprli strokovni in laični javnosti. Pritegnili smo tudi različne razstavljalce in pokrovitelje. Dogajanje je bilo zares živahno tako zaradi (za prvič) kar velikega števila obiskovalcev kot zaradi možnosti druženja in spoznavanja. Nadgrajevali smo svoje znanje in veščine, obudili kakšen spomin, spoznali geografske, kulinarične, kulturne zanimivosti naše države, nekateri odigrali turnir golfa; srečale so se kolegice, ki se niso videle že trideset let ... Vse skupaj smo zaokrožili s slavnostno akademijo. Njen častni pokrovitelj in slavnostni govornik je bil predsednik države dr. Danilo Türk, ki se je po slovesnosti kar dolgo družil z nami. Vse dni je bila z nami tudi gostja, predsednica Društva medicinskih sestara i tehničara Srbije Mirjana Blanuša.

11. maj

Ponovno se je sestala delovna skupina za pripravo **zakona v zdravstveni in babiški negi**. Lepo napredujemo.

15. maj

Sestala se je **Delovna skupina za terminologijo**, ki je pripravila nekaj definicij novih terminov s področja zdravstvene in babiške nege. **Vabimo vas, da si začasni terminološki slovar ogledate na spletni strani Zbornice – Zveze (osnovna stran), kjer je na voljo prvih 100 gesel.**

Minister za zdravje Tomaž Gantar je v svojem kabinetu sprejel vodstvo Zbornice – Zveze ter predsednico RSKZN na sestanku, vezanem na zastopanost predstavnika/predstavnice Zbornice – Zveze v zdravstvenem svetu. Tja namreč na naše presenečenje ni bila imenovana oseba, ki bi predstavljala zdravstveno nego. To se je zgodilo prvič, odkar v državi obstaja Zdravstveni svet, kljub temu

da Pravilnik o delu Zdravstvenega sveta to opredeljuje. Druga stvar je bila prenehanje javnih pooblastil in opozorilo, da nove odločbe še nimamo. Podelitev nove odločbe javnih pooblastil Zbornici – Zvezi kljub več kot pravočasnim opominjanjem ministra (od oktobra lani) »visi v zraku«, kar je neugodno tako za vse, ki se na novo zaposlujejo, in tiste, ki odhajajo na delo v tujino, kot za vse druge, ki še čakate na podelitev licence – žal ne zaradi nas.

Predsednica Zbornice – Zveze Darinka Klemenc in izvršna direktorica Monika Ažman sta se udeležili prireditve ob mednarodnem dnevu medicinskih sester in volilnega občnega zbora **Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Novo mesto**. Društvo bo tudi v naslednjem štiriletnem mandatu vodila predsednica Jožica Rešetič. Iskrene čestitke ob novični izvolitvi in srečno naprej.

Sestala se je **Komisija za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje**, ki je obravnavala prispele vloge in razdelila sredstva skladno s Pravilnikom.

16. maj

Na Ministrstvu za zdravje je potekala seja ministrovega strateškega sveta za področje **referenčnih ambulant**. Odločitev navzočih je prinesla spodbudno vest, da se bodo aktivnosti na tem področju nadaljevale.

Na izredni seji se je sestal **Nadzorni odbor** Zbornice – Zveze. Članice so na osnovi prispele pobude skladno s svojimi pooblastili pregledale poslovanje Zbornice – Zveze.

16.–19. maj

V Ženevi je potekala redna skupščina ICN (Mednarodni svet medicinskih sester). Udeležili sta se je Ksenija Pirš, koordinatorka regijskih strokovnih društev, in Darinka Klemenc, predsednica Zbornice – Zveze. Natrpan tridnevni program je vodstvom nacionalnih organizacij iz 74 držav vsega sveta ponudil osrednjo temo: Prispevek medicinskih sester in babic k preprečevanju in kontroli nenalezljivih bolezni. Razgibano dogajanje, najprej nacionalne organizacije z vsega sveta, potem pa triada – zasedanje WHO (Svetovna zdravstvena organizacija), ICM (Mednarodna zveza babic) in ICN. Sprejeti so bili skupna izjava in zaključki, ki bodo v celoti objavljeni v naslednji številki Utripa. Zasedanj se kot član vodstva ICN udeležuje tudi podpredsednik Zbornice – Zveze, mag. Peter Požun.

17. maj

V prostorih Zbornice – Zveze so se sestali člani izvršilnega odbora **Sekcije reševalcev**.

Uspešnega zaključka usposabljanja še ene nove generacije bojnih reševalcev/reševalk v sklopu zdravstvene enote Slovenske vojske se je v **vojašnici v Novem mestu** v imenu vodstva Zbornice – Zveze udeležila izvršna direktorica. Na skupnem sestanku vodstva zdravstvene enote Slovenske vojske so skupaj z načelnikom generalštaba, brigadirjem Dobranom Božičem, izmenjali strokovna stališča v okviru kompetenc, ki so zajete v dokumentu Aktivnosti

v dejavnosti zdravstvene nege in oskrbe v Slovenski vojski. Dokument je primer dobre prakse sodelovanja našega strokovnega združenja in vojaške zdravstvene službe.

18. maj

Slovesno so **20. obletnico** svojega delovanja obeležili kolegice in kolegi s področja zobozdravstva. **Strokovni sekciji medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v zobozdravstvu** je ob tej priložnosti priznanje za dve desetletji strokovnega delovanja izročil koordinator strokovnih sekcij, Jože Prestor, in se zahvalil vsem, ki so s svojim delom še posebej zaznamovali strokovni razvoj tega področja.

Strokovno srečanje na temo kronična ledvična bolezen in anemija je pripravila tudi strokovna **Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v nefrologiji, dializi in transplantaciji**. Zlasti zanimivo in aktualno predavanje na temo predpisovanja zdravil s strani pooblaščenice medicinske sestre je pripravila predavateljica Lesley Bennett iz Oxford Kidney Unit iz Anglije. Slovesno so v strokovni sekciji ob tej priložnosti predstavili tudi dokument Aktivnosti zdravstvene nege na področju nefrologije, dialize in transplantacije. Srečanja sta se udeležili tudi vabljeni doc. dr. Danica Železnik in izvršna direktorica Zbornice – Zveze.

24. maj

Na novinarski konferenci so Zorica Kardoš – predsednica 10. svetovnega kongresa anestezijskih medicinskih sester (WCNA 2012), nacionalni predstavnik Slovenije v IFNA in blagajnik IFNA, glavna medicinska sestra Kliničnega oddelka za anesteziologijo in intenzivno terapijo operativnih strok UKCL, Darinka Klemenc – predsednica Zbornice – Zveze in članica programskega odbora 10. svetovnega kongresa anestezijskih medicinskih sester, Pascal Rod – izvršni direktor IFNA (International Federation of Nurse Anesthetist), Jaap Hoeckmann – predsednik IFNA, mag. Aleksandra Stjepanović Vračar, predsednica programskega odbora WCNA 2012, koordinatorka pedagoške dejavnosti Kliničnega oddelka za anesteziologijo in intenzivno terapijo operativnih strok UKCL in Irena Buček Hajdarevič, članica programskega odbora WCNA 2012, strokovni vodja zdravstvene nege oddelka za anestezijo UKCL **predstavili 10. svetovni kongres anestezijskih medicinskih sester, ki je potekal od 26. do 29. maja v Cankarjevem domu v Ljubljani**.

Na srečo je nekaj vendarle ostalo enako preteklim letom in neštetim majem pred tem – ponosni maturanti. Ponosni, da so srečno prehodili štiriletno obdobje zorenja, ki zagotovo ni bilo lahko niti zanje, kaj šele za njihove starše. Seveda jih zrelostni preizkus mature še čaka, a pomembno je, da so lepo plesali četvorko in bili ponosni na to, kar so že dosegli, in prav je tako. Naj velja tudi za nas: »Gaudeamus igitur, iuvenes dum sumus« – »Veselim se torej, mlada nam je duša.« Za številne naloge, ki so še pred nami, bomo zagotovo potrebovali veliko energije, dobre volje, strpnosti, solidarnosti in enotnosti v lastnih vrstah. ■

Praznovanje 85-letnice delovanja strokovnega združenja in 20-letnice zborničnega delovanja

Uspešno izvedeni prvi Dnevi medicinskih sester in babic (DMSB), 9. in 10. maj 2012

Odlično obiskani Dnevi medicinskih sester in babic, ki so letos prvič potekali tako, da so medicinske sestre in babice poleg strokovnega simpozija posebno pozornost posvetile tudi predstavitvi dejavnosti zdravstvene in babiške nege za širšo javnost, so pokazali vso široko paleto dejavnosti v okviru stroke zdravstvene in babiške nege ter dokazali, da je ta najštevilčnejša poklicna skupina v zdravstvu izjemno pomembna, nepogrešljiva in nujno potrebna.

Medicinske sestre so znova pokazale, kaj znajo, zmorejo in hočejo narediti v dobro pacientov in celotne populacije, da ohrani in krepi zdravje, ki je na lestvici vrednot v Sloveniji še vedno na prvem mestu.

Javno, vsem enako dostopno, kakovostno in varno zdravstvo je zaveza vseh, ki se združujejo v Zbornici – Zvezi.

Otvoritev

Od leve proti desni: Monika Ažman, Franc Hočevar, svetovalec predsednika RS, Brigita Čokl, državna sekretarka na Ministrstvu za zdravje, ki je otvorila DMSB in Darinka Klemenc.

Gneča pred stojnico ljubljanskega društva

Reševalci

Foto: Glavinac Matej

Info točka

Slovenska vojska

Krvodajalska akcija

Svetovanje

Dobrote

Golfisti

Slavnostna torta

Dijakinje

13. simpozij zdravstvene in babiške nege – Z dokazi v prakso

Nacionalni center za strokovni, karierni in osebnostni razvoj medicinskih sester in babic pri Zbornici – Zvezi je v okviru Dnevov medicinskih sester in babic 9. maja v Cankarjevem domu v Ljubljani organiziral strokovno srečanje, katerega naslov je moto letošnjega mednarodnega dneva medicinskih sester, 12. maja: Zdravstvena nega – z dokazi v prakso.

Predavateljice in predavatelji, ki so se zvrstili na odru Kosovelove dvorane, so predstavili prispevke na temi Raziskovanje v zdravstveni in babiški negi – kje začeti? in Pogled iz teorije v raziskovalno (in klinično) prakso in nazaj. Predstavili pa so tudi nekatere raziskave, zanimive za zdravstveno in babiško nego.

Pomembne so ugotovitve zadnjih raziskav na temo izobraževanja in števila medicinskih sester, ki jih je v svojem prispevku navedla doc. dr. Brigita Skela Savič, dekanja Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice, in kažejo na pomembno odvisnost števila medicinskih sester in stopnje njihove izobrazbe na izide zdravstvene obravnave. **»Globalna kriza vse bolj prizadeva tudi zdravstveni sistem. V dani situaciji predstavljata največjo nevarnost za zdravstveno obravnavo in varnost pacientov zmanjševanje števila medicinskih sester in nižanje stopnje izobrazbe ob bolniški postelji. Številne raziskave govorijo o tem, da to ni pravilna odločitev iz vidika izidov zdravstvene obravnave pacientov.**

Tako Blegen in ostali (2011) v raziskavi "Nurse Staffing and Inpatient Hospital Mortality" na osnovi pregleda 1.1 milijona odpustov v 54 ameriških bolnišnicah dokažejo, da obstaja statistično značilna povezava med številom ur, ki jih imajo medicinske sestre na oskrbni dan na pacienta, in merjenimi indikatorji kakovosti, kot so umrljivost pri srčnih zastojih, okužbe, podaljšani čas hospitalizacije, padci, seapse. Raziskava pokaže, da se število medicinskih sester in kompleksnost njihovega znanja odražata v stanju merjenih indikatorjev, saj se indikatorji ob zmanjšanju števila medicinskih sester statistično značilno gibljejo v škodo pacienta. Needleman in ostali (2011) so objavili rezultate, ki pričajo, da je zmanjšanje števila medicinskih sester povezano **z večjo mortaliteto**. Raziskava je bila narejena na pregledu dokumentacije 198.000 sprejetih pacientov in pregledu 177.000 osemurnih delavnikov za medicinske sestre na

43 bolnišničnih oddelkih velikih univerzitetnih bolnišnic. Smrtnost je bila za 6 % večja na oddelkih, kjer so zmanjšali število medicinskih sester. Aiken in ostali (2010) v študiji "Implications of the California Nurse Staffing Mandate on Other States" dokažejo, da manjše število pacientov na eno medicinsko sestro na internističnih in kirurških oddelkih zniža mortaliteto. Prav tako Aiken in ostali (2008) odkrijejo močno povezavo med stopnjo izobrazbe in izidi obravnave pacienta, saj 10 % povečanje stopnje izobrazbe medicinskih sester na univerzitetno raven zmanjša smrtnost pacientov v bolnišnicah za 4 %. Van den Heede (2009) v raziskavi na kardioloških oddelkih na 1000 pacientih pokaže za 4,9 % nižjo smrtnost pri tistih pacientih, ki so jih obravnavale medicinske sestre z univerzitetno izobrazbo. Do podobnih spoznanj pride Frieze s sodelavci (2008) na onkoloških kirurških oddelkih. Na pregledu 18.000 izidov zdravstvene obravnave je bilo ugotovljeno, da ima zaposlovanje univerzitetno izobraženih medicinskih sester pozitiven učinek na zmanjšanje mortalitete v Kanadskih bolnišnicah (Estabrooks in drugi, 2005).

Rezultati navedenih raziskav jasno pokažejo, da je z zniževanjem števila in stopnje izobraženosti medicinskih sester povzročena škoda v izidih zdravstvene obravnave, ki jo bodo čutili pacienti, posredno pa tudi zdravstvena ekonomika s povečanjem zapletov v zdravstvenih obravnava.

Ves razviti svet ukinja visokostrokovno izobraževanje in uvaja univerzitetno izobraževanje za medicinske sestre ter izobražuje medicinske sestre za zahtevnejše oblike dela. Temu naj sledi Slovenija in naj se pri sprejemanju protikriznih ukrepov ozira na spoznanja raziskav in ne samo na lastno percepcijo kadrovskih razmer v zdravstvu, ki so pogosto odraz merjenja moči znotraj poklicnih skupin. ■

Slavnostna akademija

85-letnico delovanja Zveze društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije in 20. obletnico delovanja Zbornice zdravstvene in babiške nege Slovenije smo obeležili s slavnostno akademijo v Cankarjevem domu v Ljubljani, katere častni pokrovitelj in govorec je bil predsednik Republike Slovenije, gospod dr. Danilo Türk.

Na slavnostni akademiji so zapeli združeni Ženski pevski zbor Društva medicinskih sester, babic, zdravstvenih tehnikov Pomurja ŽAREK, Vokalna skupina Cvet, Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Celje ter Ženski pevski zbor Florence, Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana. Dirigiral je Karlo Ahačič.

Slavnostna akademija je zaključila uspešne Dneve medicinskih sester in babic, ki so letos prvič potekali 9. in 10. maja.

Nagovor Darinke Klemenc na slavnostni akademiji

»Spoštovani gospod predsednik države in častni pokrovitelj današnje slavnostne prireditve dr. Danilo Türk, državni svetnik mag. Peter Požun, bivša predsednica naše organizacije Veronika Pretnar Kunstek, bivša generalna sekretarka Petra Kersnič, predstavniki in predstavnice stanovskih sindikatov, predsednica Društva medicinskih sester in tehnikov Srbije Mirjana Blanuša, člani upravnega, nadzornega odbora, častnega razsodišča, drugi funkcionarji, cenjene sodelavke in sodelavci, spoštovane dobitnice zlatih znakov in dobitnica priznanja za življenjsko delo ter vaši bližnji, gospe in gospodje, počaščena sem, da vas, tokrat na začetku svojega drugega mandata predsedovanja Zbornici – Zvezi, nagovorim v tem slovesnem trenutku, ko se ves svet spominja medicinskih sester in babic ob njihovih mednarodnih dnevih. Sporočilna moč obeh mednarodnih motov v teh dneh je velika: »z dokazi v prakso« nam kličejo iz mednarodne zveze medicinskih sester, kar smo udeleženi včeraj na 13. simpoziju, o tem, da »svet potrebuje babice bolj kot kadarkoli« pa nas obveščajo babice.

Naj moje čestitke za oba praznika najprej dosežejo skoraj dvajset tisoč kolegic in kolegov v državi, še posebej prek sedemnajst tisoč članic in članov naše organizacije. Simbolični prikaz naše

številčnosti, moči in znanja smo, verjamemo, uspeli prikazati v pravkar končanih dveh izjemnih dneh, ko smo v skrbi za soljudi združili svoje potenciale v nepregledno količino strokovnega znanja in tudi druženja. Zagotovo smo veliko naredili za druge in kaj malega tudi zase. Naša prizadevanja so bila pretežno usmerjena v pridobivanje novih znanj za nas same in posredovanje teh znanj pacientom, zdravi in bolni populaciji. Hvala tudi vsem sponzorjem, ki so nam pomagali pri organizaciji obeh dni, predvsem vsem prostovoljkam in prostovoljcem, ki so dneve pripravljali in predajali svoja znanja državljanom in državlankam, množičnim obiskovalcem v teh dneh. Imamo znanje, spretnosti in sposobnost. Imamo izkušnje, delovne navade ter zdravo pamet. Imamo vizijo in v sebi nosimo skrb za sočloveka. Hvala vsem.

Letos obeležujemo 85 let delovanja Zveze društev, 20 let zborničnih aktivnosti, 20 let izdajanja glasila Utrip in 45 let izdajanja Obzornika zdravstvene nege – imamo biti na kaj ponosni. Hvala predhodnim in sedanji generaciji, naj se naše delo ocenjuje skozi prizmo zgodovine in naj se naprej pletejo niti skupnih prizadevanj za dobrobit ljudi. Naše poslanstvo ni imelo v zgodovini nikoli časa zamreti; razen kratkega predaha med drugo svetovno vojno naše organiziranosti na tem ozemlju ni moglo nič zaustaviti. Upajmo, da nas tudi obdobje, ki ga preživljamo, ne prizadene do te mere, da bi trpel razvoj in ugled stroke, da bi morali zaradi prave ali umetno ustvarjene krize sestopiti za desetletja nazaj in da politični preprihi, ki smo jim priča prav v teh dneh, ko so nam potekla javna

Darinka Klemenc

pooblastila, novih pa še nimamo, in ko smo izpadli iz sestave Zdravstvenega sveta, v katerem smo bili od začetka njegovega nastanka, ne bode preveč okrnili naših strokovnih in organizacijskih temeljev, zgrajenih v več kot osmih desetletjih.

Strokovno se bogatiti in rasti v preizkušeni obliki civilne družbe, ki jo predstavlja Zveza društev, ponuja raznolike možnosti ustvarjanja. Govorjenje z enim glasom, številčnost in moč preprosto štejejo. Vsa leta medicinske sestre, zdravstveni tehniki in babice skupaj doživljamo to posebno vzdušje povezovanja in iskanja možnosti sodelovanja, kar ni samemu sebi namen. Izobraževanje – večna rdeča nit naših hotenj, kasneje raziskovanje, iskanje pravih teorij za strokovno delo, postavljanje standardov in normativov, oblikovanje lastnih poklicnih kodeksov, merjenje svojega dela, prizadevanja za sooblikovanje zdravstvenih politik so prioritete našega delovanja tudi danes. Zato ne želimo biti spregledani v Zdravstvenem svetu, saj smo najštevilčnejša in nepogrešljiva poklicna skupina v zdravstvu.

Prav delovanje v neprofitnih oblikah združevanja, na prostovoljni osnovi, je imelo in ima še danes dober, človeško topel prizvok, kar na prepihu vrednot šteje. Smo tudi v Evropskem letu aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti, verjamemo torej, da smo z našimi hotenji na pravi poti – na poti k ljudem.

Dvajsetletnica zborničnega delovanja, ki je po dolgoletnih prizadevanjih stroke pridobila prva javna pooblastila šele dobrih deset let po ustanovitvi, tudi ni zanemarljiv jubilej; prizadevanja za samoregulacijo stroke so naša dolžnost. Le kdo drug bi nas lahko reguliral in presojal? A vendarle vse ni bilo enostavno kot tudi dandanes ni. Pričakujemo, da bo minister po hitrem postopku

uredil področje javnih pooblastil, saj to pomeni varno obravnavo in kakovost. Prepričani smo, da je to v interesu vse družbe, zato bi morala politika naša opozorila, ki smo jih prav danes naslovili nanjo, vzeti zelo resno.

A naše skupne silnice so nas vsa ta desetletja poganjale naprej in nas (kljub radikalnim spremembam vrednot) poganjajo še danes. Hvaležni smo slehernemu članu in članici, da smo vztrajali, se krepili in kalili tako v stroki kot organizaciji. Razvoja zdravstvene in babiške nege kot znanstvene discipline, ki ji pridajamo tudi druga znanja, recimo uspešni management in druge vsebine, ni moč ustaviti. V letu dni, odkar smo zadnjič skupaj praznovali, smo nedvomno naredili premike naprej: prenavljamo poklicne aktivnosti, zaživele so referenčne ambulate, kadrovske normativi, strategija razvoja zdravstvene nege in oskrbe do leta 2020, področje specialnih znaj in specializacij (slednjih prav nič uspešno, tu se politična volja pristojnih ustavi), spodbujali smo podpis aneksa h kolektivni pogodbi, praktično napisan osnutek lastnega zakona, poglobljanje v področje strokovnih nadzorov s svetovanjem, sodelovanje na področju izobraževanja in še mnogo drugega. Delovali smo predvsem lokalno, mislili tudi globalno. In slovesna razglasitev Prisega Angele Boškin je lep kamenček v tem mozaiku; stara babiška prisega, ki smo jo izkopali iz pozabe, je tudi v pripravi. Obzornik zdravstvene nege se je razvil v visoko kotirajočo znanstveno revijo, na katero smo ponosni. Utrip je doživel preno, čestitke ob jubilejih obema (in vsem, ki so ju ustvarjali ali ju ustvarjajo danes).

Na bogatih 85 let se bo usedlo nekaj patinastega prahu zgodovine, o obstoju nekih entuziastk in entuziastov bodo pričali zbrani zapisi, publikacije, hranile se bodo fotografije; v naših spominih bo ostalo tudi nekaj tistega čarobnega – nedorečenega, ki ga ni moč ujeti v noben zapis, naslikati na nobeni fotografiji. Ostali bodo osebni spomini; nekaj jih bo prekrila pozaba, nekaj jih ne bo nikoli zastaralo. Ostala bodo prizadevanja posameznic in posameznikov, ki so imeli idejo, voljo, si izborili pogoje, in naj se tako ali še bolje odvija tudi naprej. Svet potrebuje tako babice, kar je moto babic že nekaj let, kot tudi medicinske sestre – danes bolj kot kadarkoli.

Naj se ohrani, kar je vrednega, strokovno razvija, kar je potrebno, deluje, kar mora, naj se še naprej organizacija krepí in živi – za članstvo in za ljudi, ki strokovno in človeško pomoč medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov iščejo in jo tudi dobijo.

Čestitam za vse te dogodke, male in velike podvige, tudi za modrost, da se je ohranila homogenost stanovskega ceha. Enotnost potrebujemo. Spoštovane in spoštovani, hvala, da ste mi prisluhnili. Iskrene čestitke prejemnicam zlatih znakov in dobitnici priznanja za življenjsko delo. Praznujmo s ponosom. »

Podeljena so bila najvišja priznanja Zbornice – Zveze, zlati znaki, ki so jih prejele: **Marjeta Berkopce, Aleksandra Saša Horvat, Božica Hribar, Božena Istenič, Asja Jaklič, Darinka Klemenc, Vanja Kosmina Novak, Anita Prelec in Irma Rijavec.**

Nagrado za življenjsko delo pa je prejela **Majda Šlajmer Japelj.**

Obrazložitve so objavljene v 5. številki Utripa.

Prejemnica nagrade za življenjsko delo, gospa **Majda Šlajmer Japelj**, se je v zahvali za priznanje posebej zahvalila vsem sodelavcem, brez katerih na svoji poklicni poti ne bi mogla biti tako uspešna, kot je bila, pa tudi Zbornici – Zvezi za vse, kar dela za članstvo in stroko zdravstvene in babiške nege. Še posebej pa se je zahvalila predsedniku Republike Slovenije gospodu dr. Danilu Türku, ki je s pokroviteljstvom in prisotnostjo počastil medicinske sestre in z nagovorom pokazal, da ceni in razume njihovo poslanstvo.

»Tudi z Vašo pomočjo, spoštovani predsednik, bomo lažje podrli še zadnje hierarhične arhaične okvire, ki nas – medicinske sestre onemogočajo pri strokovnem delu in napredku!« je odločno zaključila svojo zahvalo gospa **Majda Šlajmer Japelj.** ■

Od leve proti desni: Vanja Kosmina Novak, Irma Rijavec, Marjeta Berkopec, Peter Požun, Božena Istenič, Anita Prelec, dr. Danilo Turk, Majda Šlajmer Japelj, Aleksandra Saša Horvat, Darinka Klemenc, Asja Jaklič, Božica Hribar in Gordana Njenjič.

Zahvala

V imenu dobitnic zlatega znaka se je zahvalila Aleksandra Saša Horvat.

V posebno čast mi je, da lahko v imenu letošnjih dobitnic zlatega znaka, najvišjega priznanja Zbornice – Zveze, v splet besed strnem skupna razmišljanja in se zahvalim za izkazano zaupanje. Zares lepo je na vetrovnem razpotju neprijaznega družbenega dogajanja za hip pobegniti v prerojeni čas in takole otroško iskreno, rahlo drgetajoče, podobno prvi ljubezni, užiti prosojen večer, ki ne bo izginil iz spomina, ko bodo nastopili dnevi utrujenosti in malodušja.

Spoštovani predlagatelji, najprej iskrena hvala vam, ker ste v zvenu našega minulega in sedanjega dela prepoznali tisto malo več.

Hvala vam, naši najdražji, ker ste prisluhnili hotenjem in željam, nam stali ob strani in nas spodbujali.

Hvala sodelavci, vodje, direktorji, ker ste nas pustili strokovno in osebno rasti.

In ... iskrena hvala Zbornici – Zvezi za nenehno prebujanje neprecenljivega etosa povezanosti, soodvisnosti, medsebojnega spoštovanja in zaupanja, pa tudi za pogum pri osvetljevanju krivične podcenjenosti stroke, ki ji pripadamo.

Slediti prvinskemu daru občutene skrbi in soodgovornosti za druge ostaja naša obveza, ki jo dodajamo zlatemu znaku ob rob.

Vsem in vsakomur posebej v imenu nagrajenk

še enkrat hvala.

Poročilo organizacijskega odbora DMSB

Suzana Majcen Dvoršak

V pripravo in izvedbo prvih Dni medicinskih sester in babic so se aktivno vključili člani in članice 31 strokovnih sekcij in 10 regijskih društev medicinskih sester in babic ter člani Nacionalnega centra za strokovni, karierni in osebnostni razvoj medicinskih sester in babic, ki delujejo pod okriljem Zbornice – Zveze.

Suzana Majcen Dvoršak (levo) in Monika Ažman sta skrbeli za koordinacijo

Na stojnicah so, v obeh dneh prireditve, pripravili in izvedli prek 70 aktivnosti in predstavitev z različnih strokovnih področij delovanja zdravstvenih delavcev, pa tudi prostočasne dejavnosti za sproščanje, premagovanje stresa ali pa preprosto za druženje.

Na odprtem odru CD je bilo izvedenih 27 predavanj in predstavitev, vključno z nastopi treh pevskih zborov medicinskih sester, ki delujejo pod okriljem regijskih društev.

Oba dneva je potekala krvodajalska akcija, s poudarkom na predstavitvi krvodajalstva.

Priložnost za predstavitev svojega delovanja so zaznali tudi v Inštitutu za varovanje zdravja ter v nekaterih društvih bolnikov. V okviru prireditve so se tako, tudi s pomočjo modela črevesa, predstavili: Program SVIT, člani Društva KVČB, Društvo Spominčica in drugi. Ravno v sodelovanju in predstavitvi različnih društev pacientov ter projektov, povezanih z varovanjem zdravja in ozaveščanjem o zdravju posameznikov in družbe, vidimo priložnost za razširitev dogajanja pri organizaciji prireditve v prihodnosti.

Za obiskovalce je bilo zanimivo tudi dogajanje na ploščadi pred Cankarjevimi domom, kjer so bila postavljena na ogled vozila vojaške sanitete in reševalna vozila, ki so si jih z zanimanjem ogledali tudi najmlajši.

K izvedbi prireditve so pripomogli tudi sponzorji in razstavljalci, ki so sodelovali na prodajni razstavi. Zahvaljujemo se jim, da so se odzvali našemu povabilu.

Prireditve je imela več namenov. Namenjena je bila strokovni javnosti, saj je bil v njenem okviru organiziran tudi 13. simpozij zdravstvene in babiške nege, prisotni pa so poleg tega poudarili še pomen izmenjave informacij in navezave stikov s kolegi in kolegicami z drugih, njim manj znanih strokovnih področij. Prireditve pa je bila namenjena tudi splošni javnosti, torej vsem prebivalkam in prebivalcem Slovenije. Odziv je bil pričakovan, kar povezujemo z dejstvom, da je bila prireditve organizirana prvič in šele pridobiva veljavo, na kar nas napeljuje tudi odziv tistih, ki so na prireditve prišli in si jo ogledali, pa tudi tistih, s katerimi smo navezali stik v okviru aktivnosti promocije. Veseli nas odziv vrtcev, v prihodnje pa lahko pričakujemo tudi organizirane obiske s strani šol in društev pacientov.

Na slavnostni akademiji je bila razglašena tudi prisega Angele Boškin, kot priporočena slovesna zaobljuba diplomantov izobraževalnega programa prve stopnje študija zdravstvene nege, ki naj se vključi v podelitev diplom v vsem slovenskem prostoru. Dekanji VŠZNJ doc. dr. Brigiti Skeli Savič pa je bila predana zahvala za pripravo prisega, ki je avtorsko zaščiteno delo VŠZNJ. Visoke šole in fakultete, ki izobražujejo za področje zdravstvene nege so prejele priporočila za uporabo prisega.

Organizatorji ocenjujemo, da je prireditve v celoti uspela in dosegla svoj namen, ki smo ga združili v motu »Medicinske sestre in babice v skrbi za sočloveka«. Zasnova prireditve nam tako ponuja možnost strokovne rasti in povezovanja zaposlenih v zdravstveni negi, pa tudi možnost, da približamo zdravstveno nego uporabnikom, torej vsem tistim, ki jim je namenjena. Ocenjujemo tudi, da ima prireditve prihodnost ter da smo z aktivnostmi promocije in seznanjanja javnosti o pripravi in izvedbi vzbudili dovolj pozornosti. Prireditve smo torej približali širši javnosti, zato pričakujemo še večji odziv in udeležbo na drugih Dneh medicinskih sester in babic. ■

UTRINKI

- **Za včerajšnje doživljanje enega najlepših večerov v mojem življenju, se vsem, ki so prispevali k odlično izpeljani slovesnosti, še enkrat iz srca iskreno zahvaljujem.**
- **Lepo vas pozdravljam in se vam iskreno zahvaljujem, da sem bila lahko del te lepe dvodnevne zgodbe. Uživala sem v drugačni vlogi ob svojem pultu v klepetu z znanimi ljudmi in ob srečevanju z novimi, čeprav sem imela občutek, da vse poznam.**
- **Prejmite iskreno zahvalo za nepozaben dogodek, ki ste nam ga podarili ob našem prazniku.**
- **... tudi meni je bilo v veselje delati z vami in vas spoznati kot "celoto, ki dihate skupaj".**
- **... Hvala za včeraj, bilo je nepozabno.**
- **Čutim, da sem del velike organizacije, ki je na pravi poti prepoznavnosti poklicev, katere zastopa. Tudi v prihodnje se bom trudil, da bo naša organizacija še boljša.**
- **Sam dogodek je name naredil velik vtis, še večjega pa pri obiskovalcih.**

Poročilo programskega odbora DMSB

13. simpozija zdravstvene in babiške nege

Mag. Tamara Štemberger Kolnik

Nacionalni center za strokovni, karierni in osebnostni razvoj medicinskih sester in babic, ki delujejo pri Zbornici – Zvezi, je prvi dan DMSB organiziral simpozij. Tematsko vodilo simpozija je bilo vezano na geslo ICN, ki letos spremlja vse medicinske sestre po svetu – »Z dokazi v prakso«.

Tamara Štemberger Kolnik in Martina Horvat

Medicinske sestre v Sloveniji si že vrsto let prizadevamo za spremljanje v svetu razširjenih novosti na področju zdravstvene in babiške nege. Enaintrideset strokovnih sekcij, ki delujejo v okviru Zbornice – Zveze, pokriva prav toliko ožjih strokovnih področij. Vsaka posamezna strokovna sekcija skrbi za povezovanje in vpeljevanje teoretičnih spoznanj v klinično okolje. Vsebine simpozija so pokazale potrebo po kliničnem raziskovanju v Sloveniji, kar pomeni, da je treba medicinske sestre spodbuditi k pisanju strokovnih in znanstvenih prispevkov. Ključ do uspeha na raziskovalnem področju je dvig izobrazbene strukture kadra v zdravstveni negi, zato so strokovnjaki na simpoziju poudarili potrebo po izvedbi slovenskega doktorskega študija zdravstvene nege, ki pa bi v Sloveniji lahko v začetni fazi potekal kot del doktorskega študija zdravstvenih ved. Raziskovanje in potreba po usposobljenem kadru na področju zdravstvene in babiške nege sta bila predstavljena s strani različnih avtorjev, ki so na različne načine utemeljevali vpliv zdravstvene in babiške nege na zdrav življenjski slog prebivalstva, zdravljenje pacientov in rehabilitacijo ter na zmanjšano umrljivost pacientov v procesu zdravstvene dejavnosti. Zdravstvena nega kot znanstvena disciplina ima v Sloveniji in v svetu cenjeno revijo *Obzornik zdravstvene nege*, ki je namenjen objavi strokovnih in znanstvenih prispevkov s področja zdravstvene

in babiške nege in sorodnih znanstvenih disciplin. Na simpoziju smo želeli približati revijo širši strokovni javnosti, zato smo predstavili načine iskanja literature po bazah preko spletnih strani in umetnosti pisanja ter recenziranja strokovnih in znanstvenih prispevkov.

Izpostavili smo pomen raziskovanja študentov. Študenti na dodiplomskem študiju zdravstvene in babiške nege zaključijo študijski program z izdelavo raziskovalne diplomske naloge. Klinično okolje je zasičeno z malimi, statistično morda nepomembnimi raziskavami, ki pa opozarjajo na vse prednosti in pomanjkljivosti zdravstvenega sistema v Sloveniji ter zdravstvene in babiške nege kot integralne vede v njem. Šole so za klinično okolje ključnega pomena, saj lahko izvedejo različne preglede literatur z različnih strokovnih področij zdravstvene in babiške nege, ki bi jih s pomočjo strokovnjakov iz klinične prakse lahko aplicirali v klinično okolje. Poudarili smo etični vidik raziskovanja in potrebo po etični komisiji, ki bi delovala samo na raziskovalnem področju zdravstvene in babiške nege pod okriljem Zbornice – Zveze. Prav tako je ključno upoštevanje pravnih načel in zakonodaje pri izvedbi raziskovanih projektov. Predvsem smo poudarili varovanje pacientove zasebnosti pri raziskovalni dejavnosti in možnost uhajanja podatkov, osredotočili smo se na shranjevanje raziskovalnih podatkov po zaključku izvedene raziskave.

V zadnjem delu simpozija nas je presenetila ugotovitev, da na koncept profesionalizacije zdravstvene in babiške nege vpliva med drugimi dejavniki tudi zaposlitev strokovnjakov zdravstvene in babiške nege na primarni zdravstveni ravni, kar so udeleženci zagovarjali s samostojno profesionalno vlogo zaposlenih medicinskih sester v patronažni dejavnosti in v dejavnosti zdravstvene vzgoje ter promocije zdravja. Prav tako smo z veseljem prisluhnili povzetkom raziskav, ki so pokazali značilne dejavnike neenakosti v zdravju v Sloveniji.

Ključna ugotovitev je, da medicinske sestre delamo dobro, se uspešno vključujemo ne samo na raziskovalno področje naših sodelavcev v zdravstvu, temveč raziskujemo na področju zdravstvene in babiške nege samostojno. S tem razvijamo in znanstveno utemeljujemo svojo stroko, kar pripomore k razvoju preventivnih dejavnosti, uspešnemu zdravljenju in rehabilitaciji pacientov, ki vstopajo v proces zdravstvenih storitev. Še enkrat smo potrdili, da je v slogi moč – če združimo moč, zmoremo vse. ■

Zahvala

Vsem, ki ste sodelovali pri pripravi, organizaciji in izvedbi dogodkov ob obeleženju 85-letnice delovanja strokovnega združenja in 20-letnice zborničnega delovanja, iskrena hvala. Uspeli smo ustvariti strokovno pomembnost in prepoznavnost medicinskih sester in babic, presegli smo sami sebe.

Vodstvo Zbornice – Zveze

Prisega Angele Boškin za diplomante študijskega programa prve stopnje zdravstvena nega

Karmen Romih, mag. Andreja Prebil, Katja Skinder Savič, Marija Mežik Veber, doc. dr. Brigita Skela Savič

1 Pomen prisega v zdravstveni negi

V zgodovini človeštva so v zdravstvu nastajale različne prisega, zaprisege, zaobljube in molitve. Prisegati na osnovi tradicionalnih resnic, spoznanj, načel in vrednot pomeni iniciacijski prehod v zrelo, vestno in odgovorno ravnanje ter ima za tistega, ki prisega, močan simbolni in identifikacijski pomen, kot bomo videli v nadaljevanju.

V zdravstveni negi je prisega znana pod imenom prisega Florence Nightingale. Marsikdo je presenečen, ko izve, da je ni zapisala ona, temveč Lystra E. Gretter, ki jo je navdušilo Florencino delo. Leta 1893 je Gretterjeva vodila odbor, sestavljen iz medicinskih sester, zdravnikov in laikov, ki so sestavili prisego (Grainger, 2011). Prvič so s to zaobljubo prislegle diplomantke leta 1893. Sama zaobljuba sicer zelo odseva delo in vloga medicinskih sester iz časa, ko so jo zapisali, vendar kljub temu dobro povzema vse bistvene vrednote zdravstvene nege, kot so:

- dolžnost skrbeti za druge,
- etično načelo neškodovanja,
- zaupnost,
- zagovarjanje pacienta (Hansen O'Malley, 2009; povz. po Terseglav, 2011).

Prisega je v tistem času opisovala tudi značaj medicinske sestre. To so bile značajske karakteristike, kot so vernost, čistost, lojalnost, zvestoba, pripadnost delu zdravnika, poslušnost, ponižnost in skromnost. Res je, da prisega glede na svojo vsebino sodi bolj v tisti čas, toda kot taka še vedno vsebuje pomembno in relevantno sporočilo (Grainger, 2011). Prisega v zdravstveni negi poudarja temeljne vrednote in vrline v stroki, kot sta na primer sočutje in poštenost. Prisega nudijo orientacijo v vsakodnevni praksi ter potrjujejo in dopolnjujejo kodekse etike (Hurwitz in Richardson, 1997). Prisega nas s svojimi načeli in vrednotami zavezuje k osebni odgovornosti tako za tisto, kar storimo, kot tudi za tisto, česar ne. Ker prisega v zdravstveni negi na prvo mesto postavlja pacienta in njegovo enkratnost ter temeljijo na opisu posameznih vrlin, prispevajo tudi k splošni etizaciji družbe (Jali, 2010).

V Veliki Britaniji in Združenih državah Amerike študenti zdravstvene nege ob diplomiranju zaprisegajo. To je za njih izjemen trenutek, na katerega so ponosni, saj obeležuje in naznanja prehod v stroko (Grainger, 2011). Priseganje diplomantov na Finskem je mišljeno kot ritual, kjer se pozdravi in v stroko sprejme novince; prisega v njih vzbudi občutja posebnosti (Raynor-Kendall, 2010).

Prisega pomeni slovesno zaobljubo ali dogovor, da bomo nekaj spoštovali ali pa se izogibali določenim dejanjem. S prisego se zaobljublamo, da bomo spoštovali sebe, paciente, sodelavce in stroko ter upoštevali načela zasebnosti, zaupnosti in zagovornišтва. Prisega gradi na podobi in ugledu poklica ter spodbuja spoštovanje določene stroke.

Komisija v vladi prejšnjega ministra v Veliki Britaniji, Gordona Browna, tj. Komisija o prihodnosti zdravstvene nege in babištva, je predlagala, da bi morale zaprisegati vse medicinske sestre in babice. S tem bi se zavezale h kakovostni negi, poklicni odgovornosti in k sodelovanju pri izboljševanju zdravstvenih storitev (Grainger, 2011).

Prisego za medicinske sestre v bolnišnici Imperial College Healthcare NHS Trust v Londonu argumentirajo z vzpostavljanjem

skupne pripadnosti in identitete, odnosa med medicinsko sestro in pacientom, z ozaveščanjem bistvenih vrlin v stroki, kot sta sočutje in skrb, ter ne nazadnje tudi s tem, da lahko prisega za osebje predstavlja močan moralni kompas, ki ne samo da usmerja njihova ravnanja, temveč kliče tudi k odgovornemu vedenju. Filozofijo prisega podpira tudi sam način izobraževanja in usposabljanja za medicinske sestre ter organizacijska kultura v bolnišnici. V omenjeni bolnišnici so bili po uvedbi prisega zelo presenečeni, ko so ugotovili, da so medicinske sestre sposobne opisati njene temeljne vrednote, četudi so v bolnišnici delale komaj en teden. Prisega pa ni namenjena samo medicinskim sestram. Pacienti – glede na vsebino prisega – vedo, kaj lahko od osebja pričakujejo in kakšne zdravstvene nege bodo deležni. V omenjeni bolnišnici menijo, da je to zelo pomembno, še posebej v današnjem času, ko sta ugled in zaupanje v zdravstvu močno omajana (Raynor-Kendall, 2010).

Četudi bomo na tem mestu povzemali ugotovitve članka, ki govori o prisegi za zdravnike, lahko kot zanimivost navedemo, da so na University of Newcastle na Novi Zelandiji oblikovali prisego skupaj s študenti medicine. Ti so bili pred nastajanjem prisega vprašani, kakšne osebnosti si kot zdravniki želijo postati in katere vrednote oz. vrline bi želeli v stroki poudariti. Študenti so skupaj s predavatelji in drugim osebjem med oblikovanjem prisega razpravljali o etičnih vrednotah, ki bi jih želeli vključiti, in bili na koncu ponosni, da so sodelovali pri njenem soustvarjanju. S prisego so dobili vpogled v to, kaj se od njih v kliničnem okolju pričakuje in katere odgovornosti imajo (Macneill, May in Dowton, 2009). Prav tako mnogo medicinskih šol vključuje prisego ob podelitvi diplomskih listin kot simboličen *rite de passage* (iniciacija, prehod) bodočih zdravnikov v stroko (Orretal., 1997; povz. po Hulkower, 2010).

2 Pomen oljne svetilke

Simboli (vizualni, slušni, besedni) so polni pomenov; njihova duhovna in transcendentalna narava iz nevidnega ali neprisotnega ustvari nekaj, kar je vidno, prisotno, se torej občuti. Simboli predstavljajo vez med trenutkom in večnostjo, med dejstvom in univerzalno resnico (Avis, 1999; povz. po Schaab, 2009). Uporaba simbolov pomeni poseben način izražanja lastnih izkušenj z nečim, nekega delčka v naši stvarnosti, o katerem v vsakdanosti ne govorimo na tak način (Olson, 1980; povz. po Schaab, 2009).

Obdobje modernega sestrinstva je v svetu nedvoumno zaznamoval vpliv Florence Nightingale (1820–1910). Njeno neutrudno zavzemanje za stroko je neprecenljive vrednosti. Dokazala je, kako velik pomen ima strokovna zdravstvena nega za uspešno zdravljenje, postavila je temelje bodoči teoriji zdravstvene nege, napisala je prvo definicijo zdravstvene nege, zahtevala je formalno izobraževanje za strokovno delo. Leta 1860 je v okviru bolnišnice Sv. Tomaža v Londonu ustanovila prvo civilno šolo za medicinske sestre. Nightingalova je dala pobudo za socialno – higiensko delo medicinskih sester na terenu, sodelovala je pri oblikovanju priporočil in nasvetov pri ustanavljanju humanitarne organizacije Rdeči križ, bila je tudi med prvimi zdravstvenimi statistiki in raziskovalci v svetu (Korenčan, 2009).

Oljna svetilka je *simbol* Florence Nightingale in zdravstvene nege po vsem svetu. Svetilka sveti v diplomski slovesnosti, na kateri

diplomanti zdravstvene nege dajo svojo zaobljubo (Oljna svetilka, 2004). Luč, ki jo oddaja svetilka, je simbol znanja (Razvoj Lamps, 2009) in izobraževanja medicinskih sester, saj je v času teme omogočila branje in učenje (Of lamps and lanterns: throwing light on Florence Nightingale, 2011).

3 Nastajanje prisega Angele Boškin za diplomante na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice

Grainger (2011) se sprašuje, kakšna naj bi bila današnja prisega za medicinske sestre. Meni, da lahko temelji na prisegi Florence Nightingale in vsebuje načela, ki govorijo o spoštovanju, zasebnosti in zaupnosti, o dostojanstvu in empatiji. Prav tako bi morala prisega vključevati zavezanost vseživljenjskemu in profesionalnemu izobraževanju, načelo ohranjanja in spodbujanja razvoja stroke, načelo o sodelovanju z drugimi strokovnjaki z namenom delovati v korist in zagovorništvo pacienta.

Če prisega Florence Nightingale govori o značajski čistosti, bi se moderna prisega lahko nanašala na eno izmed osebnih značilnosti medicinske sestre, tj. biti zaupanja vreden in edinstven v svojem delovanju. Prisega Florence Nightingale je lahko torej temeljni kamen, na katerem lahko gradimo naprej, ali bolje rečeno višje, v kolikor želimo postaviti človekovo moralo na višjo raven (prav tam).

Florence Nightingale je znana kot utemeljiteljica stroke zdravstvene nege v svetovnem merilu, Angela Boškin pa v slovenskem prostoru, zato predlagamo ime prisega *Prisega Angele Boškin*.

Obrazložitev:

V Sloveniji govorimo o poklicu medicinske sestre od leta 1919, ko je Narodna vlada v Ljubljani izdala prvi uradni dekret o nastavitvi skrbstvene sestre Angele Boškin na Jesenicah, kjer je delovala do leta 1922 (Šelih, Antić Gaber, Puhar, Renar, Šuklje in Verginella, 2007). Angela Boškin se je poklica izučila na Dunaju in je postavila temelje stroki in poklicu medicinske sestre v Sloveniji. Izobrazba je bila pomembna že v tistem času. Pomembno pa je tudi dejstvo, da mora biti vsak delavec v zdravstvu v prvi vrsti človek z osebnostjo, ki je poleg strokovnega znanja in splošne vzgojenosti sposoben zaznavati čustva druge osebe in ji po svojih močeh pomagati (Korenčan, 2009). Angela Boškin je bila oseba, ki je velik del svojega življenja posvetila drugim, pomoči potrebnim. S svojim pionirskim delom na področju zdravstvene nege in s svojim poslušom za sočloveka je pustila neizbrisne sledi. Zavedala se je pomena kontinuiranega izobraževanja in nenehno iskala znanje tako v slovenski kot tuji literaturi (prav tam).

Vloga Angele Boškin je bila tudi na področju zdravstvene vzgoje in izobraževanja, s tem da je dala pobudo za ustanovitev posvetovalnic za matere in otroke ter pobudo za ustanovitev prve šole za medicinske sestre. Slednja je bila ustanovljena leta 1923, pri Zavodu za socialno higieno in zaščito dece v Ljubljani. Pomagala je pri ustanovitvi otroškega zavetišča in sirotišnice v Ljubljani, kar kaže na njeno vsestransko delovanje na področju skrbi za človeka.

27. novembra 1927 pa je 13 medicinskih sester v Ljubljani ustanovilo prvo stanovsko organizacijo, ki se je imenovala Organizacija absolventk šole za sestre v Ljubljani s predsednico Antonijo Schiffrer. Že naslednje leto se je organizacija preimenovala v Organizacijo

diplomiranih zaščitnih sester Ljubljane, predsednica pa je postala Angela Boškin.

Angela Boškin je bila prva dobitnica najvišjega priznanja – zlatega znaka, ki ga podeljuje Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije vse od leta 1969. Podeljen ji je bil leta 1969, pod okriljem Zveze društev medicinskih sester Slovenije.

Drugo priznanje, ki ga je prejela, je bilo državno odlikovanje – »red zaslug za narod s srebrnimi žarki« s strani predsednika SFRJ (Anon, 1970).

Pri oblikovanju prisega Angele Boškin na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice smo si najprej pomagali s pregledom vsebine in načel v že obstoječih prisegah (od Hipokratove prisega do Ženevske zdravniške zaobljube, vključno z Babiško zaprisego in prisego Florence Nightingale; pregledali smo tudi prisega na tujih šolah za zdravstveno nego), nato s pregledom tuje literature in njihovo argumentacijo priseg v zdravstvu in zdravstveni negi. Sledila je podrobna analiza kodeksov etike (»ICN Code of Ethics for Nurses«, 2006; Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, 2005; The Code: Standards of Conduct, Performance and Ethics for Nurses and Midwives, 2008).

V postavitev temeljev na področju analize kodeksov etike smo vpletli posodobljeno definicijo zdravstvene nege, ki so jo sprejeli člani UO Zbornice – Zveze in je skladna z ICN.

Glasi se: Zdravstvena nega zajema avtonomno in sodelujočo skrb za posameznike vseh starosti, za družine, skupine in skupnosti, za bolne ali zdrave in v vseh okoljih. Zdravstvena nega vključuje promocijo zdravja, preprečevanje bolezni in skrb za obolenje, invalidne ter umirajoče. Ključne naloge zdravstvene nege so tudi zagovorništvo, spodbujanje varnega okolja, izobraževanje, raziskovanje, sodelovanje pri oblikovanju zdravstvene politike ter sodelovanje v obravnavi pacientov in upravljanju zdravstvenih sistemov (Zbornica – Zveza, 2011; Sklep UO 562/34).

3.1 Število načel v prisegi

Prisega ima devet načel oziroma točk. Številka devet je bila namensko izbrana, upoštevali smo naslednje:

1. 9 načel ima Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije;
2. 9 načel zajema Hipokratova prisega;
3. 27. oktobra (2+7=9) je bil akreditiran visokostrokovni študijski program prve stopnje Zdravstvena nega na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice;
4. 27. novembra (2+7=9) je bila ustanovljena prva stanovska organizacija, ki se je imenovala Organizacija absolventk šole za sestre v Ljubljani;
5. 27. januarja (2+7=9) je bil napisan prvi dekret v naši takratni državi o nastanitvi skrbstvene sestre Angele Boškin na Jesenicah.

Prisega Angele Boškin temelji na načelih, kot je načelo spoštovanja življenja, enkratnosti in dostojanstva človeka, na načelu enakovredne in holistične obravnave pacientov, na zagovorništvu pacientovih pravic, na načelu poklicne molčečnosti, promociji zdravja in kontinuiranem izobraževanju. Prisega poudarja vrline, kot so sočutje, skrb, nepristranskost, zaupnost in etična naravnost tako do življenja na splošno kot tudi samega sebe.

3.2 Prisega Angele Boškin

Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice

Prisega Angele Boškin za diplomante programa prve stopnje Zdravstvena nega (VS)

Svobodno in svečano prisegam,

1. načelo

da bom kot strokovnjak(inja) zdravstvene nege skrbel(a) za človeka v vseh njegovih življenjskih obdobjih in si prizadeval(a) za krepitev in ohranitev njegovega zdravja. Človek kot enkratni in neponovljiv bo moja najvišja vrednota.

2. načelo

da bom avtonomno in v sodelovanju z drugimi strokovnjaki skrbel(a) za ljudi vseh starosti, za družine, skupine in skupnosti, za zdrave, bolne in umirajoče. Zagovarjal(a) bom njihove pravice ter upošteval(a) in spoštoval(a) njihove vrednote, prepričanja, navade, potrebe in odločitve.

3. načelo

da bom ob hudi bolezni, invalidnosti, trpljenju in umiranju ohranjal(a) človekovo dostojanstvo in strokovno delovanje.

4. načelo

da bom ne glede na posameznikovo starost, socialni položaj, narodnost, vero, spol, zdravstveno stanje in druga prepričanja, enakovredno in po svojih najboljših močeh v danih situacijah nudil(a) celostno fizično, psihično, socialno, duhovno in moralno podporo.

5. načelo

da bom odklonil(a) vsakršno delovanje, ki ne prispeva h krepitvi zdravja posameznika oz. je škodljivo, neetično in nestrokovno.

6. načelo

da bom odgovorno varoval(a) podatke o zdravstvenem stanju pacienta in upošteval(a) etične smernice in načela na vseh področjih profesionalnega delovanja.

7. načelo

da bom sodeloval(a) pri napredku zdravstvene nege, podpiral(a) raziskovalno in razvojno delo ter spremljal(a) in izboljševal(a) lastno delo in delo skupine, ki ji bom pripadal(a).

8. načelo

da se bom vseskozi zavedal(a), da poklic diplomirane medicinske sestre / diplomiranega zdravstvenika zahteva nenehno krepitev strokovnega znanja, napredka in na dokazih potrjenega delovanja ter krepitev lastne etične in humane drže.

9. načelo

da si bom kot strokovnjak(inja) s področja zdravstvene nege prizadeval(a) za avtonomno delovanje in priznavanje znanja ter profesije zdravstvene nege v strokovni in v laični javnosti.

Svobodno in svečano prisegam devetim načelom poklicne prisege poimenovane po Angeli Boškin.

Avtorice prisege: Karmen Romih, mag. Andreja Prebil, Katja Skinder Savič, Marija Mežik Veber in doc. dr. Brigita Skela Savič
Recenzentka: mag. Jožica Ramšak Pajk, viš. pred.

Prisega in njena strokovna obrazložitev sta bili potrjeni na 1. seji Senata VŠZNJ v 2011/2012, ki je potekala 12. oktobra 2011.

Literatura:

- Anon. Gradivo II. Skupščine Zveze DMS Slovenije dne 5. in 6. XII: 1969. Zdrav Obzor 1970; 4: 1–7.
- Oljina svetilka 2004. Dostopno na: <http://translate.google.si/translate?hl=sl&langpair=en%7Csl&u=http://www.sanc.co.za/aboutcoa.htm> (10. 9. 2011).
- Grainger M. A professional pledge would be a boost to all. British Journal of Nursing 2011; 20 (8): 477.
- Hulkower R. The History of the Hippocratic Oath: Outdated, Inauthentic, and Yet Still Relevant. V: Einstein Journal of Biology & Medicine, 2010; 25/26: 41–4
- Hurwitz B, Richardson R. Swearing to care: theresurgence in medicaloaths. BMJ 1997. Dostopno na: <http://www.bmj.com/content/315/7123/1671.full> (9. 9. 2011).
- Jali MN. Respect for human life. Nursing Update 2010; 34(9): 26–29.
- Kodeks etike medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije 2005. Dostopno na: http://www.dmszt-nm.si/media/pdf/kodeks_etike.pdf (2. 9. 2011).
- Korenčan A. Življenje in delo Angele Boškin. Gorica: Goriška Mohorjeva družba; 2009.
- Macneill PU, May AN in Dowton SB. An opportunity to reinforce ethical values: declarations made by graduating medical students in Australia and New Zealand. Internal Medicine Journal 2009; 39: 83–8.
- Of lamps and lanterns: throwing light on Florence Nightingale: Dostopno na: http://findarticles.com/p/articles/mi_hb4839/is_3_11/ai_n29176436/ (10. 9. 2011).
- Raynor-Kendall P. Would a pledge help to improve patient confidence in nursing? Nursing Standard 2010; 24(38): 12–13.
- Razvoj Lamps 2009. Dostopno na: <http://translate.google.si/translate?hl=sl&langpair=en%7Csl&u=http://www.suite101.com/content/lamp-collection-a-treasure-pleasure-a150142> (10. 9. 2011).
- Schaab LG. Sacred symbol as theological text. V: The Heythrop Journal 2009; 50 (1): 58–73.
- Šelih A, Antić Gaber M, Puhar A, Renner T, Šuklje R in Verginella M. Pozabljena polovica; portreti žensk 19. in 20. stoletja na Slovenskem. Ljubljana: Tuma: SAZU; 2007.
- Terseglav K. Poklicna molčečnost in varovanje osebnih podatkov pacienta na področju zdravstvene nege: diplomsko delo visokošolskega strokovnega programa prve stopnje "zdravstvena nega". Jesenice: Visoka šola za zdravstveno nego, 2011.
- The Code: Standards of conduct, performance and ethics for nurses and midwives (2008), NMC. Dostopno na: http://www.nmc-uk.org/Documents/Standards/nmcTheCodeStandardsOfConductPerformanceAndEthicsForNursesAndMidwives_TextVersion.pdf (10. 9. 2011).
- The ICN Code of Ethics for Nurses. International Council of Nurses 2006. Dostopno na: http://www.icn.ch/images/stories/documents/about/icncode_englis h.pdf (2. 9. 2011).
- Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije. Posodobljena definicija zdravstvene nege, Sklep UO 562/34. Utrip 2011; 2: 12.

Moto ob 5. maju, mednarodnem dnevu babic, ki ga je zapisala Svetovna babiška konfederacija, je: SVET POTREBUJE BABICE – ZDAJ BOLJ KOT KADARKOLI.

Mednarodni dan babic je dan, ki je za zavedanje o pomenu babištva na lokalni, nacionalni, regionalni in globalni ravni zelo pomemben. Ponuja namreč priložnost za:

- informiranje: vsakogar, ki ga zanimata zdravje in pravičnost glede zdravstvene oskrbe ter bistveni prispevek babic k zmanjševanju umrljivosti mater in novorojenčkov,
- proslavljanje: dosežkov na področju babištva in napredka pri izboljševanju zdravstvene oskrbe mater in otrok,
- motiviranje: za vpeljevanje sprememb ob povečevanju števila babic in prepoznavanju njihove poklicne vloge na lokalni ravni.

Lani smo se ob 5. maju združili na pohodu v Durbanu; začeli smo ga na različnih koncih sveta in ga končali v Južni Afriki, v času tridesetega mednarodnega kongresa babic v Durbanu.

Letos je bil naš stari slogan »Svet potrebuje babice – zdaj bolj kot kadarkoli« še vedno aktualen. Poročilo o stanju babištva v letu 2011 poudarja, da je »babištvo ključno pri zmanjševanju umrljivosti mater in novorojenčkov in edini učinkovit način za doseganje milenijskih razvojnih ciljev 4 in 5, ki so jih leta 2000 sprejele države

članice Združenih narodov«. Slogan »Babice rešujejo življenja« je zato vedno bolj aktualen, saj se leto 2015, ko naj bi bili milenijski cilji doseženi, hitro bliža.

Hvala vsem babicam in drugim somišljenikom, ki se pridružujete praznovanju tega pomembnega dne. Skupaj krepimo babištvo v Sloveniji in po svetu ter tako delamo ta svet boljši in varnejši. Ob praznovanju 5. maja, mednarodnega dneva babic, so se slovenske babice po 11. uri s tradicionalnim pohodom srečale na Šmarni gori. Anita Prelec, predsednica Sekcije medicinskih sester in babic, je povedala: »Svet potrebuje babice bolj kot kdajkoli. Dostop do babiških storitev zmanjšuje umrljivost mater in novorojenčkov in preprečuje tudi krog revščine v deželah v razvoju. Neenakost v zdravstveni obravnavi je svetovni problem, ki se vse bolj približuje tudi nam. Radi bi opozorili tudi na potrebo po spremembah na lokalni ravni. Želimo, da bi bila vsaka ženska in njen otrok deležna vseh storitev, ki jih potrebuje v času nosečnosti, poroda in poporodnega obdobja, in da bi tudi v Sloveniji zagotovili kontinuirano skrb babice vsaki ženski, ki jo potrebuje.« ■

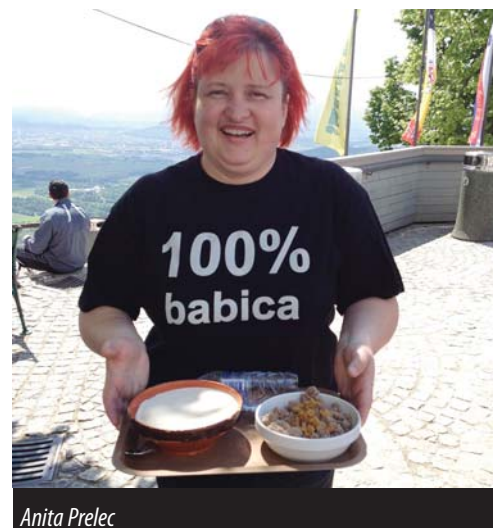
5. maj, mednarodni dan babic – zavezanost ženskam in njihovim družinam

Tanja Petrova

Tudi letos se je ob mednarodnem dnevu babic zvrstilo kar nekaj dogodkov. Prvi se je odvijal v soboto, 5. maja, s tradicionalnim pohodom na Šmarno goro. Lepo, sončno jutro je pripomoglo k množičnemu snidenju babic iz vse Slovenije na priljubljeni ljubljanski lokaciji. Pohodu smo se pridružili tudi študenti babištva. Letošnjega srečanja se je udeležila tudi predsednica Zbornice – Zveze, gospa Darinka Klemenc. Druženje je bilo enkratno in se je zaključilo z vodenim ogledom šmarnogorske cerkve. Mimoidočim smo delili zloženske o poklicu babic ter z veseljem prisluhnili njihovim izkušnjam in odzivom.

Vtorak, 8. maja, smo študenti babištva organizirali dobrodelni tek babic in zbrana sredstva namenili Klubu študentskih družin. Tek je potekal v športnem parku Tivoli v Ljubljani med 17. in 19. uro. Pot je bila dolga 1,7 km. Startnina je znašala 2 evra na udeleženca. Člani Kluba študentskih družin Slovenije so študenti in študentke, ki imajo v času študija otroke. Trenutno je v klub včlanjenih 51 družin z vsega skupaj 76 otroki. V sredo in četrtek, 9. 5. od 9. do 18. ure in 10. 5. od 9. do 16. ure, pa so v Cankarjevem domu potekali »Dnevi medicinskih sester in babic«. Študenti babištva smo se pridružili stojnici Sekcije medicinskih sester in babic. Predstavili smo teme o promociji zdravja, dojenju, šoli za starše in delili nasvete mimoidočim nosečnicam. Delili smo tudi Babiško zaprisego iz leta 1788, ki velja za prvi deontološki dokument v slovenskem jeziku.

Na omenjenem dogodku je potekala vrsta zanimivih aktivnosti, namenjenih posameznikom v vseh starostnih obdobjih, vezanih na izboljševanje in ohranjanje zdravja, zdrav način življenja, zdravstveno nego in oskrbo v času bolezni in drugih stanj, kjer smo medicinske sestre in babice nepogrešljive. ■

Anita Prelec

Udeleženci pohoda na Šmarno goro

96. generalna skupščina EFN

19.–20. april 2012, Slovenija

Pri trenutnem postopku posodobitve Direktive 36 se EFN v svojih prizadevanjih osredotoča na to, da bo posodobljeno besedilo predstavljalo osnovo za prosto gibanje medicinskih sester po Evropi, pri tem pa bo zagotovljena varnost pacientov. Cilj minimalnih zahtev v zvezi s samodejnim priznavanjem, ki ga morajo države članice ustrezno izvajati, je oblikovati delovno silo na področju zdravstva v EU, **ki je usposobljena, visoko kvalificirana in motivirana za soočanje z izzivi v zdravstveni**

negi, vključno s kroničnimi boleznimi in staranjem prebivalstva. Visoko izobražene medicinske sestre lahko zagotovijo boljšo kakovost zdravstvene nege in boljše rezultate zdravljenja pacientov, učinkovito obvladovanje kroničnih bolezni in višjo stopnjo ohranjanja delovnih mest. Smotno je investirati v izobraževanje medicinskih sester, saj s tem prispevamo tudi k trajnosti zdravstvenih sistemov. ■

Mednarodni dan medicinskih sester

»Z dokazi podprta oskrba spreminja zdravstvo«

Evropa v okviru trenutne finančne krize in družbenih izzivov potrebuje inovativnost, ki bo evropskim državljanom zagotavljala trajnostno zdravstveno oskrbo. Na ta posebni dan za medicinske sestre po vsem svetu je pomembno poudariti njihovo ključno vlogo pri preoblikovanju zdravstvenih sistemov. Medicinske sestre kot najštevilčnejša skupina zdravstvenih delavcev, ki se nenehno zavzema za spodbujanje zdravja in neprekinjeno oskrbo, smo pomemben del celotnega procesa sprememb, zlasti zaradi z dokazi podprtih pristopov, ki vplivajo na sprožanje političnih pobud.

Raziskave ustvarjajo novo znanje in pomembno je, da imajo medicinske sestre dokaze, ki jih lahko interpretirajo in vključijo v

vsakodnevno prakso ter tako ves čas izboljšujejo svoje delo. Če bomo znali ugotoviti, kako izboljšati rezultate zdravljenja pacientov in hkrati okrepiti potencial zdravstvenih delavcev, bomo lahko spodbudili tudi spremembe procesov v zdravstvu. **Če želimo kaj spremeniti, moramo po vsej EU uvesti stroškovno učinkovite in inovativne, povezane modele oskrbe, hkrati pa izboljšati sedanje načine dela.** Morda bo trajalo nekaj časa, preden bodo nekatere strategije dejansko vplivale na sistem, kljub temu pa morajo biti sprejete konkretnega pristopa, ki bo pospešil družbene inovacije, vlaganje v zdravstvene delavce in preoblikovanje zdravstvenih sistemov glavne prednostne naloge držav članic in EU kot celote. ■

ICN poudarja nujnost z dokazi podprtega pristopa do storitev zdravstvene nege

Ženeva, maj 2012 – Mednarodni svet medicinskih sester ob Mednarodnem dnevu medicinskih sester 2012 poziva k povečanju z dokazi podprtega in ozaveščenega sprejemanja odločitev v praksi. Medicinske sestre so pogosto najprimernejše za posredovanje informacij ne le o zdravstveni negi, pač pa tudi o širšem pomenu oskrbe, zdravju prebivalstva in vlogi ključne politike ter družbenih dejavnikov. To razumevanje je bistveno za inovativnost lokalnih storitev in razvoj novih načinov delovanja.

»Uporaba z dokazi podprtega pristopa nam omogoča, da ves čas razmišljamo o tem, kako izvajamo prakso, s tem pa se zavedamo tudi naše nenehne odgovornosti,« je povedal David Benton, izvršni direktor ICN. »Tako lahko vedno iščemo nove in učinkovitejše ter smotrnejše načine našega delovanja in posledično v veliki meri vplivamo na boljši dostop do kakovostnih storitev. Glede na to, da smo trenutno v obdobju velikih finančnih izzivov, pa lahko s takim pristopom, ne nazadnje, tudi zmanjšamo porabo dragocenih sredstev.« Kar polovico vseh smrti na svetu je mogoče preprečiti z enostavnimi in stroškovno učinkovitimi

ukrepi, žal pa ni dovolj raziskano, kako bi te metode lahko bolje predstavili ljudem, ki jih potrebujejo. Še bolj se moramo osredotočiti ne le na odkrivanje novih izdelkov, zdravil in diagnostičnih pripomočkov, pač pa tudi na to, kako uporabljamo svoje znanje v praksi, tj. kako lahko povežemo dokaze in dejanja.

VICN smo v ta namen izdali priročnik za medicinske sestre, ki je namenjen prav pregledu ključnih vidikov tega izredno pomembnega področja razvojnih potreb. Priročnik je koristen pripomoček, s pomočjo katerega bodo medicinske sestre lahko izboljšale delovanje zdravstvenega sistema na podlagi z dokazi podprte zdravstvene nege. Hkrati vsebuje informacije o tem, katere dokaze uporabiti in kako jih interpretirati, pa tudi o tem, ali so pričakovani rezultati dovolj pomembni za upravičeno spremembo prakse.

Mednarodni dan medicinskih sester po vsem svetu vsako leto praznujemo 12. maja, na rojstni dan Florence Nightingale. Priročnik, ki smo ga izdali ob tej priložnosti, je na voljo na naši spletni strani na naslovu www.icn.ch. ■

Minuta z Miro Grgić

Zakaj ste se odločili za poklic medicinske sestre?

Zaradi sanj šestletne deklice, lepe modre uniforme in prijaznega obraza medicinske sestre v našem zdravstvenem domu.

Kje ste končali šolanje?

Srednjo zdravstveno šolo sem dokončala v Tesliću.

Katera je bila vaša prva zaposlitev?

Moja prva zaposlitev je bila v domu za ostarele leta 1985. Isto leto sem prišla v KC Ljubljana na Klinični oddelek za anesteziologijo in intenzivno terapijo ter tam tudi ostala.

Katera je značilnost, ki je pri sebi ne marate?

Veliko stvari pri sebi ne maram, vendar se vsak dan trudim biti boljši človek.

Od koga ste na poklicni poti največ pridobili?

Od kolegic in kolegov, zdravnikov, bolničarjev, bolnikov in svojcev, od vsakega posebej in od vseh skupaj. Še vedno pridobivam, še vedno se učim.

Kakšen nasvet bi danes dali nekemu ob začetku poklicne poti?

Zavedati se mora, da je najpomembnejše predvsem dobro počutje in ugodje bolnika in da bo opravljal/a delo v kolektivu, kjer je

pomembno medsebojno spoštovanje in zaupanje. Vsega drugega se je mogoče naučiti, če si seveda človek tega želi.

S čim ste najbolj zadovoljni?

Najbolj zadovoljna sem, ko končam dan in imam občutek, da sem s svojimi dejanji nekemu vsaj malo polepšala ali olajšala trenutek stiske.

Na kateri vaš dosežek ste najbolj ponosni?

Zasebno na svojo družino, moje fante, ki mi pomenijo največ na svetu. Poklicno na odnos, ki ga imam s sodelavci.

Če bi v zdravstveni negi lahko kaj spremenili – kaj bi to bilo?

Predvsem si želim več časa za posameznega bolnika, čas, da se ustavimo in prisluhnemo drug drugemu.

Kaj vas drži budno?

Zavedanje, da nam ljudje zaupajo.

Kakšen bi bil vaš najljubši konec tedna?

Obisk tržnice, kavica z možem, zajtrk z družino.

Koga bi po vaši izbiri povabili na kosilo in zakaj?

Pokojnega predsednika dr. Janeza Drnovška, ker je bil velik človek.

Strateški načrt Republike Slovenije za izboljšanje dostopa do opioidnih zdravil

Majda Šmit

20. marca 2012 je bila v hotelu Kokra na Brdu organizirana enodnevna nacionalna konferenca, ki je bila namenjena slovenskim zdravstvenim strokovnjakom, humanitarnim organizacijam in bolnikom.

Cilj konference je bil izdelati priporočila za izboljšanje dostopa vsem pacientom, ki potrebujejo zdravljenje z zdravili za obvladovanje bolečine. V pripravi in izvedbi konference so poleg Slovenske delovne skupine ATOME (Access to opioid medication in Europe), v kateri smo predstavniki Ministrstva za zdravje, medicine, farmacije, humanitarnih organizacij in bolnikov ter programa za zmanjševanje škode zaradi odvisnosti od drog, sodelovali tudi strokovnjaki Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) in Evropskega združenja za paliativno oskrbo.

Projekt Atome se je začel leta 2009 in naj bi trajal do leta 2014. Namenjen je izboljšanju dostopnosti opioidnih protibolečinskih zdravil v Evropi. Združenje desetih partnerjev različnih akademskih ustanov s področja paliativne medicine, hospica, zdravljenja bolečine in odvisnosti od drog si prizadeva na tem področju pomagati vladam, predvsem v Vzhodni Evropi. Tako je v projekt vključenih 12 držav, poleg Slovenije še Srbija, Bolgarija, Grčija, Turčija, Ciper ter Litva, Latvija, Estonija, Poljska, Slovaška, Madžarska. Z analizo stanja smo delovne skupine navedenih držav na mednarodnih delavnicah v letu 2011 pripravile akcijski plan za svojo državo, ki je predstavil probleme in predlagal rešitve; tako smo omogočili zdravstvenim strokovnjakom in posledično bolnikom dostop do zdravil za lajšanje bolečin in zdravljenje odvisnosti od drog. Članice slovenske delovne skupine smo ugotovile, da je Slovenija glede organiziranosti in dostopnosti opioidnih zdravil med sodelujočimi državami daleč v ospredju. Smo pa zaznale, da je v splošni populaciji – pri bolnikih in njihovih svojcih premalo znanja in morda preveč tabujev in predsodkov glede možnosti zdravljenja bolečine z opioidi.

Na nacionalni konferenci, ki je bila nadaljevanje že opravljenega dela, so nam zdravstveni strokovnjaki SZO predstavili globalni razvoj paliativne medicine, program za zmanjševanje škode ter smernice za uporabo opioidnih zdravil za zdravljenje bolečine in odvisnosti od prepovedanih drog, pa tudi področja njihove uporabe s predstavitvijo primerov dobre prakse. Slovenski strokovnjaki so predstavili zakonodajo s področja opioidnih zdravil. Predavanju Uspešna uporaba opioidnih zdravil pri zdravljenju odvisnosti je sledil primer dobre prakse z opisom presunljivih življenjskih zgodb odvisnikov od prepovedanih drog in njihovih svojcev, ki so predstavljeni v predavateljičini knjigi Moji metadonski otroci – rada vas imam. V predavanju Primer uspešnega zdravljenja bolečine na Onkološkem inštitutu (OI) smo izvedeli, da imajo kot ukrep za boljše obvladovanje bolečine kot peti vitalni znak že od leta 2004 na temperaturnih listih označeno bolnikovo oceno jakosti bolečine. Poleg tega imajo organizirano ambulanto za zdravljenje bolečine, oddelek za akutno paliativno oskrbo, šolo za paliativno oskrbo, stalno izobražujejo zdravstveno osebje, uporabljajo posodobljena priporočila iz leta 2008 (leščica SZO 1-3), zdravila in pripomočki za zdravljenje bolečine pa so dostopni. Temu predavanju je sledila bolnikova zgodba o slabo obravnavani neonkološki bolečini. Gospod, sicer onkološki bolnik, je aktivni član Društva onkoloških bolnikov Slovenije. Zaradi raka na prostati trenutno nima nobenih težav ali bolečin, je pa lani maja nesrečno padel po stopnicah in zviška z vso silo priletel na zadnjico.

Kljub injekciji proti bolečinam, ki jo je po treh urah dobil od zdravnice iz lokalnega zdravstvenega doma, je glasno kričal. Ponoči je bil z rešilnim avtom prepeljan v lokalno bolnišnico, kjer so mu bolečino, ki je bila posledica sveže kompresijske frakture zg. terminalne plošče korpusa 12, zmanjšali na lestvici od 0 do 10 na 6 do 8. S takšno bolečino, zaradi katere ni mogel spati in je pri vstajanju iz postelje potreboval pomoč, se je spopadal še nadaljnje tri tedne. Ker je rentgenska slika na hrbtenici pokazala dva sumljiva madeža, ki bi bila lahko metastazi, ni dobil protibolečinske blokade, ki bi bolečino takoj prekinila. Prav tako pa ni bil obravnavan v protibolečinski ambulanti. Ker je bil radiolog na dopustu, so mu šele čez dobre tri tedne naredili magnetno resonanco, ki je pokazala, da madeža nista metastazi. Po odčitjanju izvida po nadaljnjih dveh dneh je dobil protibolečinski blokadi in bil odpuščen domov brez bolečin. V vsem tem času je prestajal močne bolečine, poleg tega ga je razžiral strah pred morebitnimi metastazami. V opisovanju svoje trnove poti prestajanja bolečine in njenega neustreznega obravnavanja je razmišljal, da bi bilo lahko precej drugače, če bi bila bolečina obravnavana kot diagnoza in predvsem na temperaturnem listu dokumentirana kot vitalni znak v smislu bolnikove ocene jakosti bolečine, npr. po lestvici od 0 do 10. Razmišljal je tudi o neodgovornosti zdravnikov, ki ga med vizito niso vprašali o bolečini, kakšen dan pa so ga celo preskočili. Na oddelku bolnišnice je pogrešal timski in interdisciplinarni pristop v smislu večjega sodelovanja med različnimi zdravstvenimi strokami in različnimi specialisti znotraj zdravstvene ustanove in v drugih ustanovah.

Konferenca se je nadaljevala z aktivnim sodelovanjem udeležencev pri izdelavi priporočil za izboljšanje trenutne situacije v Sloveniji. Organizirane so bile štiri delovne skupine: Predpisovanje in izdaja opioidnih zdravil, Lista nujnih zdravil v medicini, Možnosti za zdravljenje odvisnosti pacientov s kronično nemaligno bolečino od predpisanih opioidnih zdravil in Zavedanje o pomenu in dobrobitih paliativne oskrbe. V slednji smo opredelili problem slabše prepoznavnosti paliative in opioidov. Paliativna oskrba se v Sloveniji razvija z bliskovito hitrostjo in ima kljub vsem prizadevanjem včasih med ljudmi negativen prizvok, češ da je samo za umirajoče. Pogovarjali smo se, kaj lahko strokovna javnost naredi za boljše prepoznavanje pomena paliativne oskrbe, da bi jo ljudje sprejeli kot nekaj dobrega, namenjenega njim. Kakšna je lahko vloga humanitarnih društev in paliativne medicine pri tem? V tej delovni skupini, kjer so sodelovala tudi humanitarna društva, je predstavnica društva Palias predstavila pilotni prostovoljni projekt Zgornje gorenjske regije, kjer so s 40-urnim izobraževanjem zdravnikov družinske medicine, patronažnih medicinskih sester in socialnih delavcev širili zavedanje o paliativni oskrbi in med drugim zagotovili večjo dostopnost protibolečinskih zdravil na domu.

Vsaka delovna skupina je pripravila opis problema, vezanega na tematiko konference z določitvijo ciljev: kdo, kako, kaj, kdaj in s kakšnimi stroški naj pripomore k zmanjševanju trpljenja tistih ljudi z bolečinami, ki jim opioidna zdravila zaradi različnih vzrokov v Sloveniji niso dostopna. ■

Raziskovalni projekti v razvoju (Works in progress) v Oslu na Norveškem

Irena Špela Cvetežar, Sabina Medjedović, Alenka Slapšak

Študentke magistrskega študijskega programa zdravstvene nege na Visoki šoli za zdravstveno nego Jesenice smo se udeležile intenzivnega programa Erasmus.

Študentke in mentorica dr. Joca Zurc

Seminar »Works in Progress« poteka od leta 2008. Vanj se vključujejo študenti iz različnih evropskih držav. V letošnjem letu je program potekal na Norveškem, v Oslu, od 14. do 25. 5. 2012. Gre za program, ki na enem mestu združi študente in profesorje z vsaj štirih različnih organizacij terciarnega izobraževanja. V to so bile vključene izobraževalne institucije: Oslo and Akerhus University College of Applied Science iz Norveške, Trinity College Dublin iz Irske, Visoka šola za zdravstveno nego Jesenice in Instituto Politecnico de Leiria iz Portugalske. Cilj izobraževanja je nadgradnja že pridobljenega teoretičnega znanja na posameznih izobraževalnih institucijah s pripravo raziskovalnega projekta. To pomeni, da smo študenti posameznih izobraževalnih institucij v posamezni državi opravili teoretični izpit iz raziskovanja in raziskovalne metodologije, na seminarju pa smo to znanje uporabili za pripravo dispozicije magistrskega dela.

Za uvod smo študentje pripravili pregled literature in postavili namen ter cilje raziskave. Na uvodni predstavitvi smo predstavili svoje raziskovalne projekte. Sledila so predavanja predstavnikov vključenih institucij. Sodelovali so tudi drugi pomembni predavatelji. Predavala nam je Lynda Wilson, RN, PhD, FAAN,

profesorica Univerze v Alabami in urednica ameriške revije Journal of Advanced Nursing. Predstavila nam je različne možnosti objavljanja rezultatov raziskav.

Program je potekal v obliki intenzivnega dela na vsebini raziskovalnega projekta, o kvalitativnih in kvantitativnih ter kombiniranih raziskovalnih metodah. Ob tem smo imeli skupinsko in individualno podporo s strani predavateljev. Po dvanajstih dneh smo imele izdelan raziskovalni del za dispozicijo magistrske naloge, ki smo ga predstavile ob zaključku.

S takim načinom dela lahko nadgradimo svoje znanje ter izmenjamo mnenja in izkušnje med študenti iz različnih držav, imele pa smo tudi priložnost za druženje in ogled nekatere znamenitosti Osla. Ob dnevu državnosti, 17. maja, smo si ogledale tudi veličastno parado.

Ob zaključku intenzivnega programa Erasmus ugotavljamo, da je naše izobraževanje primerljivo s tujimi programi zdravstvene nege in da se lahko vključujemo v tovrstne oblike študija na mednarodni ravni. Upamo, da bodo organizatorji uspeli nadaljevati s takšnimi oblikami izobraževanja in tako prispevali k napredku zdravstvene nege. ■

Dan odprtih vrat v Splošni bolnišnici Jesenice

Mateja Bahun, Zdenka Kramar

Dne 11. 5. 2012 smo v Splošni bolnišnici Jesenice (SBJ) pripravili dan odprtih vrat zdravstvene nege in oskrbe ter na ta način obeležili mednarodni dan medicinskih sester (12. maj) in mednarodni dan babic (5. maj).

Dan odprtih vrat SB Jesenice

Dan odprtih vrat SB Jesenice

Vsem zaposlenim in širši javnosti smo prikazali naše delo, vpetost v tim in sodelovanje s pacienti. Za ta namen smo izdelali plakate, na katerih smo predstavili vsa področja, kjer smo medicinske sestre, zdravstveni tehniki in babice vključeni v delo bolnišnice. Pripravili smo tudi več aktivnosti. Veliko zanimanje je bilo za meritve glukoze v krvi in krvnega tlaka v okviru diabetološke ambulante. Pripravili smo kotichek, kjer so anestezijske medicinske sestre mimoidočim prikazale potek oživljanja na lutki, kar so potem poskusili tudi sami. Veliko obiskovalcev se je preizkusilo tudi v razkuževanju rok: s pomočjo namenskega pripomočka so ugotavljali pravilnost in uspešnost razkuževanja. Medicinske sestre iz kirurškega oddelka in operacijske medicinske sestre so razstavile pripomočke, ki jih vsakodnevno potrebujejo za delo. Veliko zanimanja so mimoidoči namenili hemodializni dejavnosti, kjer so se seznanjali z načinom in pomenom hemodialize. Pisana in dobro obiskana je bila tudi stojnica pediatričnega oddelka. Vsi oddelki in enote oz. službe so imeli na voljo tudi svoje predstavnike za odgovore na vprašanja ter različna zdravstvenovzgojna gradiva.

Obisk je bil zelo dober. Stojnice so si ogledali sodelavci različnih strok, pa tudi naključni obiskovalci bolnišnice, predsednica in izvršna direktorica Zbornice – Zveze, predstavniki Srednje šole Jesenice, predstavniki in dekanja Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice ter predstavniki sedme sile.

Po predstavitvi smo se zbrali v sejni sobi, kjer je imela nagovor ga. **Zdenka Kramar**, pomočnica direktorja za področje ZN. Čestitala je zbranim ter se zahvalila kolegom in kolegicam za preteklo sodelovanje, entuziazem in za vse akcije, ki so pripomogle, da je

naše delo strokovno, kakovostno in kot tako tudi širše prepoznano tako v strokovni kot laični javnosti.

Ga. **Sandra Tušar**, strokovna direktorica Splošne bolnišnice Jesenice, je vsem zbranim medicinskim sestram in babicam čestitala, se jim zahvalila za trud in sodelovanje ter prepoznala pomen dosedanjega in nadaljnega razvoja zdravstvene nege in oskrbe.

Besedo je prevzela ga. **doc. dr. Brigita Skela Savič**, dekanja Visoke šole za zdravstveno nego Jesenice, ki je poudarila pomembno povezavo med Visoko šolo za zdravstveno nego in SBJ, sodelovanje, obojestransko stremenje h kakovosti (ravno so prejeli certifikat kakovosti ISO 9001) ter k viziji obeh ustanov.

Na koncu nas je nagovorila ga. **Darinka Klemenc**, predsednica Zbornice – Zveze, ki je poudarila, da je prav, da ponosno praznujemo dan medicinskih sester, da zaznava v bolnišnici pozitivno vzdušje, sodelovanje med vsemi in da se vse to izkazuje z odlično organizacijo dneva odprtih vrat.

Za glasbeni program in prijetno vzdušje so med nagovori poskrbele Eva Berguš, Kaja Železnikar in Naja Varl iz glasbenega studia Osminka.

Ob tem so bili ves čas na voljo prigrizki, pa tudi slaščice, pripravljene v kuhinji bolnišnice, ki so bile odlične kot vedno in se jim seveda ni bilo moč upreti.

Iz Splošne bolnišnice Jesenice na koncu pošiljamo pozdrave vsem kolegicam in kolegom medicinskim sestram, zdravstvenim tehnikom in babicam Slovenije ter jim želimo veliko uspešnih, strokovnih in kakovostnih profesionalnih dni, pa tudi ravnotežje v zasebnih trenutkih in veliko sreče. ■

Tretji izobraževalni dan programa ZORA

Mojca Florjančič in Mojca Kuster

Sodelavci državnega programa in registra Zora z Onkološkega inštituta Ljubljana smo v sodelovanju z Ministrstvom za zdravje 20. aprila 2012 organizirali že tretje strokovno srečanje na Brdu pri Kranju. Ta multidisciplinarna prireditev z mednarodno udeležbo je postala že tradicionalna za sodelavce programa, tako ginekologe, citopatologe, histopatologe, epidemiologe in presejalce kot za medicinske sestre in babice.

Uvodoma so nas s pozdravnimi govori nagovorili dr. Janez Žgajnar, strokovni direktor Onkološkega inštituta Ljubljana, ga. Mojca Gobec z Ministrstva za zdravje in g. Samo Fakin, generalni direktor ZZS.

S predavanji je začela izr. prof. dr. Maja Primic Žakelj, dr. med., vodja Državnega programa Zora, ki je s temo **Aktivnosti DP Zora v letu 2011** predstavila glavne novosti in publikacije, izdane v letu 2011: Citološki izvid s klasifikacijo po Bethesda, posodobljene Smernice za celostno obravnavo žensk s predrakavimi spremembami materničnega vratu, žepna izdaja smernic Postopki za odkrivanje in obravnavo žensk s predrakavimi spremembami materničnega vratu, posodobljena Navodila ginekologom za delo v programu ZORA, za citološke laboratorije pa prenovljena Navodila za citološke izvide brisov materničnega vratu – klasifikacija po Bethesda.

V predavanju **Atrofični brisi** je prim. doc. dr. Alenka Repše Fokter, dr. med., predstavila probleme in dileme citologov v interpretaciji atrofičnih brisov materničnega vratu, predvsem z vidika odkrivanja pomembnih bolezenskih sprememb.

Ga. Vivijana Snoj, dr. med., je v predavanju **Adenokarcinom materničnega vratu** poudarila glavne značilnosti tega karcinoma, ki predstavlja 10–15 % karcinomov materničnega vratu, ter ponazorila histološko razdelitev in diferencialno diagnostiko pri teh karcinomih.

Drugi sklop predavanj je z vabljenim predavanjem pričel gost iz Avstrije, prof. dr. Sigurd Lax, z naslovom **Histopatologic evaluation of cervical intraepithelial neoplasia (CIN) in tissue biopsy samples: Dilemmas and solutions**. Predstavil je težave pri opredelitvi stopnje CIN (cervikalna intraepitelijska neoplazija) ter pomen testiranja HPV in biološkega markerja p16 za lažjo opredelitev histološke diagnoze.

Prof. dr. Margarete Strojman Fležar, dr. med., je poudarila pomen biološkega markerja p16 kot označevalca okužbe z onkogenimi HPV (humanimi papilomskimi virusi) pri ocenjevanju atipije v endocervikalnem žleznom epiteliju v predavanju **Klinični pomen p16 v cervikalni neoplaziji**.

Tatjana Kodrič, dr. med., je v predavanju **Kolposkopski primeri žleznih sprememb** prikazala zahtevno nalogo kolposkopista pri odkrivanju žleznih sprememb na materničnem vratu.

Špela Smrkolj, dr. med., je v imenu skupine ginekologov z Ginekološke klinike Ljubljana v predavanju **Kaj je pomembno pri celoviti obravnavi žleznih sprememb materničnega vratu?** poudarila problematiko ocene atipičnih žleznih celic ter kolposkopije pri pravilni oceni in obravnavi žleznih sprememb materničnega vratu in zdravljenju bolnic s temi spremembami.

V predavanju **Nosečnost po zdravljenju cervikalne intraepitelijske neoplazije (CIN) in začetnega raka materničnega vratu (RMV)** je Branko Cvjetičanin, dr. med., poudaril pomen radikalnosti kirurškega zdravljenja začetnega RMV za kasnejše nosečnosti in porode pri bolnicah po zdravljenju začetnega RMV, saj se CIN najpogosteje pojavlja v rodnem obdobju žensk. Izbira metode in tehnike zdravljenja začetnega RMV je odvisna od stadija, histološke vrste RMV, znanja kirurga in starosti bolnice.

Drugi sklop predavanj je sklenila Špela Smrkolj, dr. med. V imenu strokovne skupine za pripravo smernic, ki jo je vodila pokojna prof. dr. Marjetka Uršič Vrščaj, dr. med., je v predavanju **Smernice za obravnavo bolnic z rakom materničnega vratu v Sloveniji** poudarila pomen smernic kot pomembne dopolnitve v slovenski onkologiji, tudi kot zaključni del celovite obravnave pri odkrivanju žensk s patološkimi spremembami materničnega vratu ter odkrivanju in zdravljenju bolnic z že prisotnim RMV.

Tretji sklop predavanj je začela Tadeja Štrumbelj, dr. med., s temo **Kaj je potrebno vedeti pri odvzemu BMV in testa HPV?**, s podarkom na pravilno odvzetem vzorcu, ki zagotavlja kakovost in s tem zanesljivost izvida preiskave brisa materničnega vratu.

V prispevku Urške Ivanuš, dr. med., z naslovom **Izkušnje s triažnim testom HPV po enem letu** smo izvedeli, da je bilo v letu 2011 število triažnih testov HPV nekoliko manjše od pričakovanega, deleži pozitivnih in negativnih izvidov pri posameznih indikacijah pa so pričakovani.

Urška Gašper Oblak, dr. med., in Olga Kambič, d. m. s., sta predstavili problematiko vabljenja žensk na preventivne ginekološke preglede v predavanju **Kako ukrepati v ambulantni takrat, ko se ženska ne odziva na vabila na preventivni pregled?** Predstavili sta tudi predlog enotnega vabila za ženske z neuporabnim, reaktivnim ali patološkim brisom.

Mojca Florjančič, v. m. s., in Mojca Kuster, v. m. s., sta v predavanju **Delo medicinske sestre v registru ZORA** opisali glavne značilnosti dela medicinske sestre v Programu in registru Zora ter predstavili način vabljenja žensk na preventivne ginekološke preglede iz koordinacijskega centra.

Po odmoru je sledil še **Prikaz zanimivih primerov s področja odkrivanja in zdravljenja predrakavih sprememb in raka materničnega vratu**. Vsak primer je predstavila skupina, v kateri so sodelovali ginekologi, citologi in patologi.

Ob zaključku srečanja smo ugotovili, da Program Zora uspešno deluje predvsem zaradi dobrega dela številnih medicinskih sester, ginekologov, presejalcev, citologov, patologov in drugih sodelavcev v ginekoloških ambulantah in laboratorijih, kar nas po rezultatih uvršča v sam evropski vrh. Glede na rezultate anonimne ankete se bo večina udeležencev izobraževalnega dne udeležila tudi v prihodnjem letu, saj so prireditev ocenili z oceno odlično. ■

Z izobraževanjem do višje kakovosti v zdravstveni negi

mag. Hilda Maze

Visoka zdravstvena šola Celje je 17. 5. 2012 organizirala mednarodno strokovno srečanje III. Stiki zdravstvene nege z naslovom »Z izobraževanjem do višje kakovosti v zdravstveni negi«. V zdravstveni negi je stalno izobraževanje zelo pomembno, saj se dnevno srečujemo z novimi načini zdravljenja. Le ustrezno usposobljena medicinska sestra bo znala vse novosti vgraditi v vsakodnevno delo in jih tudi kritično oceniti s ciljem, da zagotovi dodano vrednost za pacienta.

Predavateljica Gillian Shiel iz Velike Britanije Foto: Darinka Klinger

Gostujoča predavateljica **Gillian Shiel** iz School of Health, Community&Education Studies na Univerzi Northumbria, je predstavila **Na delu osnovano učenje v Veliki Britaniji**. To je v bistvu način študija za zaposlene, ki hkrati predstavlja pomembno sredstvo za uvedbo sprememb na delovnem mestu. Izobraževanje poteka na osnovi učne pogodbe, v kateri so opredeljene potrebe in zahteve delodajalca, posameznega udeleženca v izobraževanju in Univerze Northumbria. Udeleženci izhajajo tako iz primarne kot sekundarne ravni zdravstvene dejavnosti. Med njimi so medicinske sestre, zdravstveni tehniki, dietetiki, delovni terapevti, fizioterapevti, socialni delavci, vodje negovalnih domov, oddelčni administratorji in poslovni vodje. Udeleženci izobraževanja morajo dogovorjeno temo najprej raziskati in z rezultati raziskovalnega dela dejansko spremeniti prakso na delovnem mestu. Zaposlenemu priznavajo predhodno pridobljeno znanje in spretnosti. Posamezni izobraževalni projekti so ovrednoteni z 20 do 60 kreditnimi točkami. Program je bil vpeljan zaradi spodbujanja sodelovanja med posameznimi strokami, konzultacij na delovnem mestu in upravljanja sprememb. Udeleženci v izobraževanju skušajo prek projekta najti način za izboljšanje zdravstvene nege pacientov ali delovnega življenja zaposlenih. Ugotavljajo, da se za ta način izobraževanja odločajo predvsem tiste starejše medicinske sestre, ki so zaključile formalno izobraževanje v času, ko še ni bil mogoč študij zdravstvene nege na visokošolski ravni.

Izr. prof. dr. Andrej Robida je predstavil **Uvod v osnove mikrosistema v zdravstvu**. Mikrosistemi so osnovne enote zdravstvenega sistema, v katerih se znanstvena dognanja dogajajo praktično, se pojavlja največ nezadovoljstva pri pacientih ter se uresničujejo vrednote in varna zdravstvena obravnava.

Menedžment znanja pri aktivnostih zdravstvene nege v patronažnem varstvu, ki potrebujejo dodatna znanja je predstavila **Tomislava Kordiš, dipl. m. s.** Rezultati raziskave, ki je bila izvedena v dvanajstih zdravstvenih domovih celjske regije, so pokazali, da menedžment znanja v večini primerov ni organiziran in podprt s strani delovne organizacije.

Mag. Andreja Hrovat Bukovšek in **Natalija Galinec, dipl. m. s., univ. dipl. org.**, sta v prispevku **Proces vseživljenjskega učenja**

medicinskih sester kot ključni vidik kakovosti v zdravstveni negi predstavili rezultate raziskave, ki je bila izvedena na vzorcu 470 medicinskih sester v štirih slovenskih bolnišnicah. Ugotovili sta, da je treba za medicinske sestre organizirati več internih izobraževanj, uvesti krožke kakovosti ter jih spodbuditi k aktivnim udeležbam.

Prispevek **Z izobraževanjem do kakovostne paliativne zdravstvene obravnave pacientov** je predstavila **Darja Plank, VMS, prof. zdrav. vzg.** Večina bolnikov želi končati svojo življenjsko pot med ljubljenimi osebami v varnem zavetju doma. S pomočjo organizirane mreže paliativne oskrbe v Sloveniji, ki bo vključevala usposobljene zdravnike, medicinske sestre (posebej patronažne medicinske sestre), lekarniško dejavnost itd., bomo to njihovo željo lahko tudi uresničili.

Andreja Krajnc, viš. med. ses., univ. dipl. org., je v prispevku **Medicinska sestra kot zdravstvena vzgojiteljica** poudarila pomen promoviranja zdravja pri posamezniku, družini in celotni populaciji na vseh treh ravneh zdravstvene vzgoje.

Evropsko leto zdravega staranja in medgeneracijske solidarnosti je predstavila **Katja Lužar, študentka Visoke zdravstvene šole v Celju**. V aktivno staranje se vključuje več dejavnikov, kot so vseživljenjsko izobraževanje, daljša delovna doba, kasnejše in postopno upokojevanje, dejavnosti po upokojitvi ter sodelovanje pri aktivnostih za krepitev sposobnosti ter ohranjanje zdravja.

Temo **Institucionalno varstvo – prostovoljna izbira ali nujni izhod** je osvetlila **Martina Klobčar, dipl. m. s.** Za institucionalno varstvo se odloča čedalje več starejših ljudi, vendar ne zaradi lastne želje, temveč zaradi odsotnosti primarne družine, ki je v preteklosti skrbela za starejše.

Mag. Brigita Putar je v prispevku **Z integracijo informacijske tehnologije v zdravstveno nego do večje kakovosti** predstavila praktične primere vpeljave v Bolnišnici Topolšica, kot so sistem za obveščanje za varnost pacientov, naprave za optično branje izvidov, govorni zapis in nadgradnja obstoječega bolnišničnega informacijskega sistema, ki vključuje predajo pacienta.

Možnosti uporabe RFID tehnologije v zdravstvu je predstavila **mag. Hilda Maze**. Njena uporaba pripomore k večji učinkovitosti in uspešnosti zdravstvene obravnave pacientov, zmanjšanju napak, večji varnosti in boljši izkoriščenosti aparatur.

Strokovno srečanje je potekalo v zelo sproščenem vzdušju, ki so ga dopolnjevale bogate razprave po vsakem sklopu. Za ugotavljanje zadovoljstva udeležencev s strokovnim srečanjem smo prvič uporabili novo tehnologijo Turning Point, ki deluje s pomočjo glasovalnih naprav. Enak način glasovanja uporabljajo tudi v parlamentu in omogoča takojšnje obdelavo podatkov. Izkazalo se je, da je strokovno srečanje izpolnilo pričakovanja udeležencev. ■

VII. simpozij: pogled v prihodnost pri zdravljenju tkiv

Karin Birk

Klinični oddelek za kirurške okužbe, Kirurške klinike Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljana, je znova priredil že VII. mednarodni simpozij o ranah z naslovom Pogled v prihodnost pri zdravljenju tkiv. Srečanje je potekalo 19. in 20. aprila v Portorožu, v Kongresnem centru hotela Slovenija.

Udeleženci VII. Simpozija Foto: Ajdin Ališić

Predavanja letošnjega simpozija so bila izredno zanimiva in nazorno predstavljena. Obogatena so bila s fotografijami in filmi, ki so nam napredno zdravljenje še natančneje pojasnili. Tokrat smo podrobneje obravnavali kritje mehko tkivnih vrzeli s prostimi režnji, zdravljenje z negativnim tlakom, medene obloge, hranila, zdravljenje bolečinskega sindroma z burpropionom, zaviralce protonske črpalke in analgetike, PNF koncept za izteg kolena po podkolenski amputaciji, laser dopler pri oceni mikrocirkulacije v predelu rane, diabetično stopalo, pedalni odvod pri kronični rani, amputacije nog, uporabo nanostima v kostni kirurgiji, hiperbarični kisik, obloge z aktivnim kisikom, laserski 3D merilni sistem v medicini, zdravljenje kronične rane s svetlobno terapijo, bolnišnične okužbe in dokumentiranje v zdravstveni negi.

Med predavanji je bilo poskrbljeno tudi za razpravo. Moderatorji so omogočili sproščeno razpravo, tako da med publiko ni bilo strahu pred postavljanjem vprašanj in delitvijo mnenj. Izmenjali smo veliko delovnih izkušenj in odgovorili na marsikatero dilemo pri zdravljenju kronične rane ter posledično dosegli glavni namen simpozija: širitev znanja in izmenjavo delovnih izkušenj.

Navzoči so se lahko udeležili tudi učnih delavnic, kjer so se preizkusili v praktičnem delu. Tosama je priredila dve delavnici z naslovom Tehnika kompresijskega povijanja s kratko elastičnim in z dolgo elastičnim povojem in merjenje podpovojnega tlaka. Hartman je predstavil Viviano negativni tlak, Abbott Nutrition in Klinični oddelek za kirurške okužbe pa Metodo ugotavljanja stanja prehranjenosti posameznika. Klinični oddelek za kirurške okužbe je pripravil dve delavnici z naslovom: Vsaka rana ima svojo zgodbo, kjer so se udeleženci lahko aktivno preizkusili pri oskrbi rane, in Zdravljenje kronične rane s svetlobno terapijo.

Prvi dan smo popestrili s slavnostno večerjo.

Predstojnica Kliničnega oddelka za Kirurške okužbe prof. dr. Dragica Maja Smrke in glavna medicinska sestra kliničnega oddelka ga. Janja Nikolič se najlepše zahvaljujeta vsem predavateljem za raznolika in zanimiva predavanja, udeležencem za vse izkazane pohvale v anketnem vprašalniku in sponzorjem, ki so nam omogočili napreden in bogat simpozij.

Naslednje leto pa vas znova vljudno vabita na že VIII. simpozij o ranah, ki bo potekal na istem kraju in ob približno enakem času. ■

Ajdin Ališić, Karin Birk, Irena Jovišić, Ljubiša Pađen, Adrijana Debelak, Ciril Triller Foto: Primož Rojko Fabijan

Učna delavnica: Zdravljenje kronične rane s svetlobno terapijo

Foto: Ajdin Ališić

Kaj si predstavljate pod izrazom »Global Health«?

Manca Pajnič, Andreja Mihelič Zajec

Zdravje Zemlje, zdravje ljudi, čist zrak, odsotnost predvsem infekcijskih bolezni, preskrba s pitno vodo, zagotovitev preskrbe z živili, blagostanje, odsotnost revščine in z njo povezanih socialnih, bivanjskih in zdravstvenih težav idr. Vse to so bili odgovori študentov Zdravstvene fakultete na zgornje vprašanje, ki jim ga je postavila predavateljica in raziskovalka dr. Katie Adamson iz Združenih držav Amerike (ZDA).

Dr. Katie Adamson med enim izmed predavanj

Dr. Katie Adamson je prišla na Zdravstveno fakulteto preko posebnega sodelovanja med Univerzo v Ljubljani ter University of Washington, Tacoma. Namen njenega obiska je bila vzpostavitev povezave z možnostjo sodelovanja in raziskovanja, predvsem na področju simulacij v zdravstveni negi. V času štirinajstdnevnega obiska je sodelovala pri vajah v kabinetih pri študentih prve stopnje visokošolskega študijskega programa zdravstvene nege. Tako smo jo vključili v vaje Zdravstvena nega odraslega pri študentih prvega letnika ter Nujna medicinska pomoč in Zdravstvena nega v intenzivni terapiji pri študentih tretjega letnika. Zanimalo jo je, v kolikšni meri se poslužujemo različnih načinov simulacij v okviru študijskega programa ZN ter kako jih sprejemajo študentje.

Glede na dejstvo, da je dr. Katie Adamson angleščina materni jezik, smo jo kot predavateljico vključili tudi pri predmetu Tuji jezik – Angleščina, ki so ga poslušali študentje prvega letnika zdravstvene nege in babišva, vključena pa je bila tudi pri izbirnem predmetu Tuji jezik – Angleščina za študente ostalih študijskih programov ZF. S predavanjem se je predstavila tudi študentom druge stopnje visokošolskega študijskega programa zdravstvene nege ter radiološke tehnologije pri skupnem predmetu Sociologija promocije zdravja. V okviru omenjenih predmetov je predavala na temo Global Health & HIV Prevention in Mochundi, Botswana (Globalno zdravje in preventiva HIV-a v Mochunduiju v Bocvani).

Zelo zanimivo predavanje je najprej odstiralo poglede na globalno zdravje, tudi z vidika perspektive Globalne vasi (Global Village), ki zanimivo predstavi prebivalstvo Zemlje na vzorcu 100 ljudi. V nadaljevanju je predstavila svoje bivanje in raziskovanje preventive HIV-a v Bocvani, kjer je razširjenost te bolezni preko 20 %. Bocvana ima sicer kar nekaj preventivnih programov in akcij, ki pa velikokrat niti ne dosežejo lokalnega prebivalstva. Zato je bilo izpostavljenih veliko izzivov in dilem, kako v ruralna področja uspešno prenesti programe in akcije ozaveščanja prebivalstva, ne da bi program ali akcija marginalizirala ljudi, predvsem tistih, ki so že okuženi. Temi sta bili med študenti zelo dobro sprejeti, kar so pokazali z vprašanji po koncu predavanj.

Globalizem, migracije in imigracije, hitrost potovanja, hitrost prenosa informacij in izkušenj so tudi v zdravstvu v zadnjih nekaj letih pogosto obravnavane teme. Radi izpostavljamo vidik različnosti (glede na lokacijo bivanja, življenjske pogoje in standarde, finančno stabilnost, verske in kulturne razlike, razlike med spoloma idr.), nerazumevanja in etičnih dilem. Zavedanje, da nismo vsi enaki in da to sploh ni slabo, je pomemben del vzgoje in tudi izobraževanja. Zato smo zelo veseli vseh tujih učiteljev, ki s svojimi predavanji, znanjem, izkušnjami in obiskom bogatijo študijske programe in pomembno zaznamujejo mednarodno sodelovanje. ■

Priznanja Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Celje

Marjana Vengušt

DMSBZT Celje vsako leto ob 12. maju, mednarodnem dnevu medicinskih sester, in 5. maju, mednarodnem dnevu babic, na proslavi v Narodnem domu Celje podeljuje srebrne znake kot najvišja priznanja društva. Prejmejo jih člani društva za dolgoletno aktivno delo na področju zdravstvene in babiške nege, aktivno delovanje v samem društvu, za razvijanje stikov med člani društva ter krepitev dela in pomena poklica medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov. Srebrni znak smo letos podeljevali že osmo leto zapored.

Komisija v sestavi Magda Brložnik, Nadica Herbjaj in Darinka Pavlič je obravnavala vse vloge, ki so pravočasno prispele na razpis, objavljen v Utripu. Na osnovi določenih kriterijev je komisija izbrala dobitnike srebrnih znakov.

Dobitnice SREBRNIH ZNAKOV: druga z leve TOMICA KORDIŠ ZD LAŠKO, tretja z leve MARTA LAŠIČ ZD SEVNICA, peta z leve MILENA KVAS SB CELJE; dobitniki Zahval ob upokojitvi v letu 2011: tretja z leve MARTA LAŠIČ, četrti z leve DAMIJAN Del Negro, šesta z leve MARJANA TERČE

Dobitnice srebrnih znakov za leto 2012

TOMISLAVA KORDIŠ

Tomica se je po končani Višji šoli za zdravstvene delavce zaposlila v SB Celje kot instrumentarka, leta 1993 pa v ZD Laško kot patronažna sestra. V letu 2000 je končala študij po merilih za prehode na Fakulteti za zdravstvene vede v Mariboru. S pisanjem magistrske naloge v Novem mestu končuje magistrski študij, smer menedžment in vzgoja.

Ob rednem delu je bila začetnica izvajanja zdravstvenovzgojnega dela v občini Laško. Veliko je predavala na osnovni šoli Primoža Trubarja. Izvajala je tako imenovano materinsko šolo in bila od vsega začetka vključena v aktivnosti programov CINDY. Od leta 2003 vodi šolo hujšanja. Kot predavateljica sodeluje na strokovnih srečanjih, seminarjih, konferencah in simpozijih. Aktivna je v Strokovni sekciji medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v patronaži, kjer zastopa celjsko regijo. Je v Delovni skupini za pripravo novih smernic za patronažno službo. Zadolžena je za področje Protokola laboratorija in Protokola obravnave otroka od enega do treh let starosti.

Je polna idej, ki jih skuša uresničiti, kar ji včasih uspe, kdaj pa tudi ne. V njej je veliko umetniškega duha, rada slika in njena dela krasijo stene laškega zdravstvenega doma. Rada se vozi s svojim motorjem in raziskuje lepote Slovenije, pa tudi tuje lepote ji niso neznane.

To je Tomica Kordiš, odlična medicinska sestra, ki se spoprime z vsakim problemom. Veliko ji pomenijo njeni pacienti, ki jo čakajo na domovih; zanje ji ni nič težko narediti in Tomica potrka na katerakoli vrata, da jim zagotovi kar najboljšo obravnavo. Z njeno pomočjo je v kakšni propadajoči hiški visoko v hribih pritekla voda, tudi kakšna cesta je prej dobila nov pesek. Tudi sicer je poleg svojih delovnih obveznosti vedno pripravljena pomagati tam, kjer je potrebno.

To je Tomica, medicinska sestra s polnim srcem ljubezni do dela in ljudi, s polno glavo zamisli in novih idej, da ji je včasih kar težko slediti. Sodelavci menimo, da si priznanje zasluži in da ga bo prejela prava oseba.

MILENA KVAS

Rodila se je v Celju, v jesenskem času. Po končanem osnovnem šolanju se je vpisala na Srednjo zdravstveno šolo v Celju. Leta 1977 jo je uspešno končala in se še v istem letu zaposlila na Ortopedskem

oddelku SB Celje, kjer dela še danes. Kljub mladosti je s svojim nasmehom in entuziazmom ter svežim znanjem dokazala, da je vredna zaupanja. Ustvarila si je družino, ima tri otroke in je že babica. Želela si je tudi študirati, vendar ji čas in družinske obveze tega niso omogočili. Vedno je dajala prednost drugim. Ostajala je ob strani, skromna, tiha in mirna, a vendar srečna, da lahko daje. Zna prisluhniti, tako pacientom kot sodelavcem. Za vsakega najde toplo besedo. Odlikujejo jo prav vse izjemne lastnosti, ki so ključne za profesionalno in humano delo na področju zdravstvene nege. Je solidarna, potrpežljiva, zanesljiva, dosledna in vedno pripravljena priskočiti na pomoč. Do pacientov in njihovih svojcev ima priazen in spoštljiv odnos. Bogate izkušnje in znanje nesebično prenaša na mlade generacije. S svojo vztrajnostjo, toplino in veseljem do dela je sodelavcem svetel zgled. Nikoli ne izgubi upanja in moči, pa naj je situacija še tako težka. Prav tako nikoli ne dela razlik in v vsakem pacientu vidi svojca, nekoga, ki potrebuje pomoč, zato za vsakogar naredi, kolikor največ zmore.

Mileni nikoli ne zmanjka volje in energije. Rada se udeleži izletov, na katerih tudi kaj zapoje. Najraje Kreslinovo Črno kitaro. Rada potuje in priskoči na pomoč svoji družini, če jo potrebujejo za varstvo vnučkov.

Sodelavci so v predlogu zapisali, da ima doktorat v srcu; so veseli in ponosni, da so njeni sodelavci, ter ji kličejo, naj ostane zdrava in tako pozitivna še naprej.

MARTA LAŠIČ

Po končani Srednji zdravstveni šoli v Novem mestu se je leta 1974 zaposlila v SB Brežice, na Oddelku za pediatrijo. Po dveh letih jo je delovna pot vodila v Vrtec Krško – enota jasli, kjer je delala do leta 1978, ko se je zaposlila v ZD Sevnica, sprva v Splošni ambulanti, kasneje pa kot vodja Ambulante nujne medicinske pomoči. S svojim znanjem, doslednostjo, energijo, odgovornostjo in prepričanjem, da zmore, je bila zelo uspešna. Z veliko mero posluha je bila dostopna za vsakogar, tako za sodelavce kot za paciente in njihove svojce. Zato uživa velik ugled tako v strokovnih krogih kot v lokalni skupnosti. Svoje znanje in izkušnje je kot mentorica pripravnikov prenašala na mlajše rodove. Vseskozi se je zavzemala za visoko kakovost in višjo raven zdravstvene nege.

Več kot 20 let je bila aktivna v DMSBZT Celje, saj je bila članica IO in je pokrivala sevniško področje: zastopala je medicinske sestre, babice in zdravstvene tehnike, ki so zaposleni v zavodih v Sevnici in okolici.

Prav tako je bila dejavna na lokalni ravni, kjer je sodelovala in še sodeluje z različnimi društvi. Aktivna je v sevniškem planinskem društvu, sodeluje z Rdečim križem, z Društvom za boj proti raku, v Koronarnem klubu Sevnica in še kje bi jo lahko srečali.

Vedno nasmejana in vedra zna odgnati skrbi in poskrbeti, da so zaradi njenega pozitivnega odnosa ter ljubezni do dela in ljudi vsi problemi videti manjši in rešljivi. Zato predlagatelji menijo, da priznanje prihaja v prave roke. ■

Pomoč Simonu

Zdenka Dovč

V ponedeljek, 25. aprila 2012, smo v parfumeriji Plaza v Centru Interspar na Viču simbolično predali bon za 1.100 evrov Simonu Vogrincu, fantu, ki je na Jahorini na minskem polju izgubil obe nogi.

Akcijo si je zamislila vodja parfumerije Plaza, ga. Irma Kovačič, in organizirala zbiranje denarja prek darilnih bonov za valentinovo. Simona sem želela osebno spoznati, saj sem tudi sama diplomirana medicinska sestra in me je ganila njegova pripoved o nesreči, ki sem jo spremljala prek medijev. Simon se je z veseljem odzval našemu povabilu, prišel je s pomočjo palice v spremstvu partnerke. Z ekipo parfumerije Plaza smo se povsili ob zaključni dobrodelni akciji. Podarili smo mu tudi toaletno vodo »A men« Thierryja Muglerja, ki ga reklamira tekač Oscar Pistorius. Simonu sem zastavila nekaj vprašanj, ki bodo zanimiva tudi za bralce.

Po poklicu si zdravstveni tehnik, zaposlen na psihiatričnem oddelku v UKC Maribor. Zanima me, ali boš ostal v svojem poklicu še naprej. Kaj ti pomeni delo z bolniki?

Na oddelku za psihiatrijo delam osem let, najverjetneje bom v svojem poklicu ostal še naprej, saj rad delam z ljudmi.

Koliko denarja je že zbranega zate in kakšne so proteze, za katere poteka zbiranje?

Zbrane so slabe tri četrtine sredstev. Proteze so elektronskega tipa in omogočajo hojo po neravnem terenu, klančinah in stopnicah.

Nehal si tudi kaditi – kako si sprejel to odločitev?

O tej odločitvi sem razmišljal že daljši čas in nesreča je bila odlična priložnost za realizacijo. Prva dva meseca ni bilo niti možnosti za cigareto, saj sem bil somatsko preveč slab, da bi si jo bil sposoben prižgati.

Simon in njegova dekle s celotno ekipo Plaza Foto: Jure Hotujec

Dekle te podpira, koliko časa se že poznata?

Lahko bi rekel, da se pozna že vse življenje. Resnično mi veliko pomeni, stoji mi ob strani in pomaga skozi trnjevo pot, na koncu katere bo posijalo sonce.

Kakšne so tvoje želje oz. sanje za naprej?

Želim si samo, da bi čim prej okreval in se aktivno vključil v vsakdanje življenje.

Kako so prijatelji sprejeli tvojo nesrečo, ali so vsi ostali s tabo?

Prijatelji so sprejeli mojo nesrečo z grenkim priokusom, vsi so bili šokirani, nihče ni pričakoval česa podobnega. Naša vez je danes trdnjša kot kdajkoli prej.

Kdo, razen tebe samega, je najbolj zaslužen, da si ostal pri življenju?

Največ zaslug ima moj brat, ki je koordiniral reševalno akcijo, in strokovno usposobljeno osebje v Univerzitetnem kliničnem centru v Sarajevu.

Hvala, da si prišel in nam s svojo prisotnostjo in optimizmom polepšal vsakdanjik. Želimo ti, da ti čim prej posije sonce, da boš nadaljeval svoje poslanstvo. ■

Srebrni znak Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper

Boja Pahor

Strokovno društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper je ob mednarodnem dnevu medicinskih sester podelilo najvišja priznanja društva na področju zdravstvene in babiške nege.

Od leve proti desni: Mevlida Hodžič, Mira Peroša, Dušanka Alagič, Loreta Grbec in Ariela Bucaj

18. maja smo ob mednarodnem dnevu medicinskih sester že drugo leto zapored v SDMSBZT Koper podelili najvišja priznanja društva, srebrne znake, kolegicam in kolegom za uspešno delo na področju zdravstvene in babiške nege. S svojim delom in strokovnim znanjem so pokazali uspešno večletno poklicno delo na področju zdravstvene in babiške nege, ki je prispevalo k večji prepoznavnosti zdravstvene in babiške nege, k humanizaciji odnosov med sodelavci in člani društva ter izkazalo aktivno sodelovanje v procesu izobraževanja in pri krepitvi vloge medicinskih sester v širši lokalni skupnosti.

Letošnje dobitnice srebrnih znakov so: **Dušanka Alagič iz SB Izola, Ariela Bucaj iz ZD Izola, Loreta Grbec iz OB Valdoltra, Mevlida Hodžič iz SB Izola in Mira Peroša iz ZD Koper.**

Na slavnostni prireditvi in podelitvi priznanj nas je v imenu Zbornice – Zveze pozdravila izvršna direktorica, gospa Monika Ažman.

ARIELA BUCAJ

Ariela je Srednjo zdravstveno šolo zaključila leta 1978 v Piranu. Svojo poklicno pot je začela v Splošni bolnišnici Koper na otroškem oddelku. S pridobljenimi znanji in izkušnjami v zdravstveni negi v bolniškem okolju se je leta 1984 zaposlila v ZD Izola v dispanzerju za otroke. Delovno

pot je nadaljevala v dispanzerju za šolsko mladino, kjer je kot medicinska sestra zaposlena še danes.

Medicinska sestra Ariela je že dolga leta izjemno predana otrokom, mladini in njihovim staršem. Svoj nasmeh in veselje rada deli med ljudi. Veselje jo je gledati pri delu, saj ga opravlja z neverjetno energijo in ubranostjo, vsak gib je premišljen, vsaka beseda skrbno izbrana, saj izžareva to, kar nosi v srcu in mislih. Njena prijaznost in nežnost nimata meja in zdi se, da povsod, kjer se pojavi, zasije sončni žarek.

Redno spremlja vse strokovne novosti s področja varstva otrok in mladine ter področja nujenja nujne medicinske pomoči. V svoje vestno delo vnaša nova pridobljena znanja, izboljšuje organizacijo dela v timu, vpeljuje nove načine boljšega dokumentiranja, naračanja in triaže bolnikov. Ariela je inovativna, kritično razmišlja, zato je vedno pripravljena na izziv izboljševanja stroke z novimi pristopi.

Vsa leta je mentorica pripravnikom ter z odgovornostjo in veseljem prenaša svoje znanje bodočim medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom, ki so se z veščinami in znanji svojega poklica seznanjali v šolskem dispanzerju.

Etično vedenje in spoštovanje bolnikove integritete je pri Arieli vedno pristno, kar se odraža v zaupanju pacientov v njeno strokovnost, zdravstvenovzgojno svetovanje, natančnost in tankočutnost za njihove težave. Vsestransko je zagovornica pacientovih pravic in dostojanstva.

Svečanosti se je udeležila tudi lanska dobitnica Srebrnega znaka, generalna sekretarka SDZN, FloryBanovac, v družbi predsednice Komisije za priznanja Alenke Šau in letošnje dobitnice Srebrnega znaka Mire Peroša.

Spoštuje in razvija humane vrednote poklica ter je spoštovanja vredna sodelavka. Vedno je pripravljena prisluhniti problemom stanskih kolegic in jim biti v oporo kot človek, ki nosi v sebi spoštljive vrednote.

Predlagatelj: Sodelavci v zdravstveni negi ZD Izola

DUŠANKA ALAGIĆ

Dušanka se je rodila v Sonti, v Vojvodini. Po končani osnovni šoli je v Somborju zaključila srednjo šolo za medicinske sestre.

V istem letu je pripotovala na obisk k sorodnikom na morje, kjer si je med ekskurzijo ogledala tudi Splošno bolnišnico Koper in njen interni oddelek v Ankaranu. Kar takoj so ji v omenjeni

bolnišnici ponudili tudi prvo delovno mesto, saj je takrat primanjkovalo izšolanih medicinskih sester. Ponujeno delovno mesto je takoj sprejela. Kmalu je spoznala partnerja, s katerim sta si ustvarila družino. Rodili sta se jima dve hčeri, od katerih ena nadaljuje profesionalno kariero po maminih stopinjah.

Dušankina profesionalna pot se je nadaljevala na dializnem oddelku v Ankaranu, kjer je s sodelavkami orala ledino, saj je bil takrat to novoustanovljen oddelek. Leta 1976 se je zaradi bližine doma zaposlila na oddelku otroške kirurgije kirurškega oddelka Splošne bolnišnice Koper, ki se je nahajal v starem mestnem jedru ob morju v Izoli. Pomembno je prispevala k organizaciji in urejanju oddelka otroške kirurgije, predvsem ob selitvi v nove prostore bolnišnice, na hrib nad Izolo. Na tem oddelku dela še danes.

Ob selitvi pediatričnega oddelka iz tedanje kopske bolnišnice je prišlo do združitve vseh oddelkov, kjer so se zdravili otroci, in ustanovljen je bil Oddelek za pediatrijo Splošne bolnišnice Izola.

Dušanki ni bilo težko pridobiti dodatnih in novih znanj s področja pediatrije, okulistike in otorinolaringologije. Uspešno se je vključila v tim in vedno je priskočila na pomoč sodelavkam. Pri delu je Dušanka vestna, natančna, predana, polna izkušenj, odlična medicinska sestra. Premore pa tudi ravno pravo mero prirojenega smisla za humor, ki je otrokom, pa tudi njihovim staršem, v veliko pomoč pri preživljanju dni na Oddelku za pediatrijo. Novosti ji

predstavljajo izziv, neznanje pa željo po novih vedenjih in veščinah. Pridobljena nova znanja uspešno posreduje mlajšim kolegicam.

Vsa ta leta je članica SDMSBZT Koper. Redno se udeležuje izobraževanj v bolnišnici, strokovnih srečanj društva ter srečanj, organiziranih s strani strokovnih sekcij.

Podoba in vlogo medicinske sestre že od nekdaj predstavlja tudi v športnih aktivnostih, predvsem v občini Izola, kjer se redno udeležuje rokometnih tekem, predvsem skrbi za rokometnaše Rokometnega kluba Izola in Koper ter priskoči na pomoč ob morebitnih poškodbah. Vsako leto za igralce poskrbi še na mednarodnem rokometnem tekmovanju Eurofest.

In kakšno mnenje imamo o Dušanki kolegice? Dušanka je Duša v besedi in dejanju, s pozitivno energijo vsakodnevno pripomore k prijetnejšemu vzdušju med zaposlenimi in na oddelku na splošno. Je steber oddelka in v najtežjih trenutkih vedno najde pravo besedo.

Predlagateljica: Doroteja Dobrinja, glavna medicinska sestra Oddelka za pediatrijo Splošne bolnišnice Izola.

LORETA GRBEC

Loreto Grbec odlikujejo izjemne osebnostne lastnosti, v njenem delovanju so v ospredju strokovnost, natančnost, humanost, zanesljivost, korekten odnos do sodelavcev, smisel za uvajanje in usposabljanje osebja.

Je pozitivna oseba, ki si vedno vzame čas za pogovor s pacienti in sodelavci ter je vedno pripravljena deliti svoje znanje z

drugimi. V dolgoletni poklicni karieri se je izkazala s predanim odnosom do dela in sodelavcev, za nas predstavlja simbol diplomirane medicinske sestre, ki svoje delo opravlja natančno, predano, z vso potrebno humanostjo in pozitivnim pristopom do bolnikov in sodelavcev.

Je dolgoletna članica Zbornice – Zveze. Dejavno sodeluje pri pomembnih projektih razvoja in dela v bolnišnici. Pri svojem delu je usmerjena k pozitivnim vrednotam in spoštovanju stroke ter vpeljevanju izboljšav. Ob rednem delu se nenehno izobražuje in razvija svoje znanje. V okviru zdravstvene nege se je posebej

posvetila področju obvladovanja in preprečevanja bolnišničnih okužb, delu s pripravniki in internim izobraževanjem. Je članica številnih internih delovnih skupin. Veliko truda je vložila v pripravo standardov zdravstvene nege, razvijanje kakovosti in varnosti ter aktivnosti zdravstvene nege, ki so bile potrebne za pridobitev akreditacije bolnišnice.

Kot sodelavka, mentorica in odlična medicinska sestra si zasluži posebno priznanje, zato jo predlagamo za odličje srebrni znak, ki ga podeljuje SDMSBZT Koper.

Po zaključeni Srednji zdravstveni šoli Piran, je zaključila študij na Visoki šoli za zdravstvo Ljubljana in pridobila najprej naziv višja in nato diplomirana medicinska sestra. Leta 2005 je končala podiplomski tečaj iz hospitalne higijene. Najprej se je zaposlila v SB Koper nato v SB Izola in od leta 1981 je zaposlena v Ortopedski bolnišnici Valdoltra.

Predlagatelj: Kolegij zdravstvene nege Ortopedske bolnišnice Valdoltra. Za: Mira Šavora, pom. dir. za področje zdravstvene nege

MEVLIDA HODŽIČ

Mevlida se je rodila v Czinu. Po končani osnovni šoli je obiskovala srednjo zdravstveno šolo v Bihaču in jo uspešno zaključila leta 1974. Za poklic medicinske sestre se je odločila zaradi želje, da bi pomagala bolnim ljudem, zlasti zato, ker je bila zdravstvena oskrba v kraju, kjer je živel, težko dostopna. Leta 1976 je bilo v slovenskih bolnišnicah premalo

izobraženih medicinskih sester. Mevlida je sprejela življenjski izziv in se kljub mladosti odločila, da zapusti rojstni kraj in svoje domače. Takoj se je zaposlila na kirurškem oddelku Splošne bolnišnice Koper, ki je bil takrat še v stari stavbi v centru Izole. Kar kmalu je začutila, da je prišla v okolje, ki ji ustreza, na delovno mesto, kakršno si je želela. Sodelavci so jo lepo sprejeli, zaradi njenega hitrega učenja in velike želje po novem znanju. Mevlida je poklic medicinske sestre jemala kot izziv, njene delovne izkušnje in pridobljeno znanje pa so pripomogli k napredku zdravstvene nege na oddelku. Ob selitvi kirurgije v novo bolnišnico na hrib nad Izolo je bila zaradi izkušenj pri delu pomemben člen novega oblikovanja in organiziranja zdravstvene nege kirurškega bolnika. Mevlida se je odločila, da ji je delo na oddelku za urologijo in žilno kirurgijo v veselje, da so ji ti bolniki najbližji ter da ima dovolj izkušenj in znanja, da v to delo uvede tudi druge člane negovalnega tima. Pokazala je vse svoje sposobnosti pri organizaciji dela na oddelku, pri uvajanju novih sodelavk in pri izobraževanju. Pri delu je bila zelo uspešna, saj je bila vztrajna in nepopustljiva pri svojih zahtevah. Ob tem pa je skrbela tudi za lasten strokovni napredek in se je vedno udeleževala organiziranih izobraževanj, pridobljena znanja pa nato posredovala sodelavkam. Njeno uspešno življenjsko pot je za trenutek prekinila tragedija z veliko prezgodnjo izgubo moža. Vendar Mevlida ni klonila – v želji, da otrokom nudi varno življenje, je dobila moč, da je nadaljevala, kar je začela – uspešno delo medicinske sestre. Leta 1997 se je zaradi selitve drugih oddelkov v bolnišnico ponovno preoblikoval oddelek za kirurgijo. Od takrat svoj poklic Mevlida opravlja v timu medicinskih sester travmatološko-urološkega oddelka. Je izjemna medicinska sestra, v veliko pomoč z znanjem in izkušnjami vsem nam, ki delamo z njo. Ne le strokovno opravljeno delo, veliko ji pomenita tudi pripadnost skupini in dobri, urejeni medosebni odnosi. Vsi v timu jo izredno cenimo, saj so njene vrednote nepogrešljive, še posebno v današnjih časih, ko je fluktuacija kadra zdravstvene nege visoka. Preradi pozabljamo, da le medicinske sestre, kot je Mevlida, ostajajo stebri in duše oddelkov, ki skrbijo za kakovostno zdravstveno oskrbo pacientov v bolnišnici in razvoj stroke.

Mevlida pa ob zahtevnem delovniku najde tudi čas, da že vrsto let sodeluje z Osnovno šolo Vojke Šmuc v Izoli in kot medicinska sestra spremlja šolske otroke na letovanja ter ostale športne aktivnosti. Tudi tu se pokaže njena ljubezen do otrok, do poklica in želja po delu v skupini. Zaupajo ji otroci in njihovi starši; ko jo srečujejo po Izoli, pa se ji za skrb tudi zahvalijo. Tako poskrbi za promocijo našega poklica in poslanstva.

Vsi njeni sodelavci smo prepričani, da si medicinska sestra Mevlida Hodžič priznanje strokovnega društva zasluži in se ji ob tej priložnosti tudi zahvaljujemo za prispevek k razvoju in ugledu poklica medicinske sestre.

Predlagateljica: Karmen Jakomin, glavna medicinska sestra Oddelka za kirurgijo Splošne bolnišnice Izola

MIRA PEROŠ

Mira se je rodila v Hrastovljah, svetovno znani vasi pod kraškim robom. Na začetku 70. let se je s starši preselila v Dekane. Po osnovni šoli se je vpisala na Srednjo zdravstveno šolo v Piranu. Leta 1979 je zaključila šolanje na Srednji zdravstveni šoli Piran in se zaposlila v Bolnišnici Koper, kjer je opravila pripravništvo in delala kot srednja

medicinska sestra na otroškem oddelku.

Ob delu se je vpisala na Višjo šolo za zdravstvene delavce v Ljubljani, kjer je diplomirala leta 1985. Julija istega leta je sklenila delovno razmerje v Zdravstvenem domu Koper, v patronažni službi, kjer dela še danes. V vseh teh letih je pokazala veliko zavzetost pri delu, ki ga je opravljal z vso vestnostjo in odgovornostjo. Vodila je tudi šolo za starše. Ves čas se je veliko izobraževala in dopolnjevala svoje strokovno znanje. Zaradi strokovnega dela in odgovornosti je bila razporejena na delovno mesto vodje patronažne službe, ki jo vsa ta leta tudi uspešno vodi. Posebno skrb posveča dvigu strokovnosti pri izvajanju zdravstvene nege na terenu. Spodbuja vsa izobraževanja patronažnih medicinskih sester in je prizadevna mentorica pripravnikom. Je habilitirana mentorica študentom za klinične vaje Fakultete za zdravstvene vede Izola.

Ob svojem delu se tudi sama stalno strokovno izpopolnjuje in pogloblja svoje strokovno znanje. Tako je novembra 1995 končala dvosemestrski podiplomski specialistični študij in uspešno opravila specialistični izpit. V letu 2001 je po merilih za prehode diplomirala na Visoki šoli za zdravstvo v Ljubljani. V letu 2006/2007 se je vpisala v študijski program za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe na Pedagoški fakulteti v Kopru, katerega je uspešno zaključila leta 2007.

Istega leta se je vpisala na podiplomski magistrski študij v Mariboru na Fakulteti za zdravstvene vede in končuje magistrsko delo. Od leta 1990 do 1991 je bila članica RSKZN pri Ministrstvu za zdravje in dolga leta tudi članica RSK za patronažno varstvo. Še vedno je aktivna članica Strokovne sekcije medicinskih sester v patronažni dejavnosti. V okviru sekcije je bila članica delovne skupine, ki je izdala "Aktivnosti zdravstvene nege v patronažnem varstvu". Konec leta 2011 je opravila izobraževanje in izpit za koordinatorja za paliativno zdravstveno nego.

Vsa leta svojega strokovnega delovanja je zelo dejavna članica Strokovnega društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Koper. Vrsto let uspešno vodi blagajniške posle strokovnega društva.

Kdo je Mira drugače, ko ni medicinska sestra? Mira je človek in pol, je predana svoji družini, ljubiteljica narave in ima rada ljudi okoli sebe. Vsi, ki jo poznamo, jo cenimo kot iskreno in drago kolegico, na katero lahko vedno računamo in jo imamo zato radi.

Predlagatelj: Strokovni kolegij zdravstvene nege ZD Koper ■

Rak širokega črevesa in danke

Marjeta Berkopec

Rak na debelem črevesu in danki je v Sloveniji drugi najpogostejši rak skupno za oba spola, saj je leta 2004 zaradi tega raka zbolelo 1291 ljudi, 669 jih je umrlo. Njegova incidenca pri obeh spolih narašča. Večina raka na debelem črevesu in danki je v Sloveniji še vedno odkrita v napredovalem stadiju. To za obolelega pomeni slabšo prognozo, ob ozdravitvi ali zazdravitvi pa slabšo kakovost življenja. Državni program Svit – program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki je namenjen vsem moškim in ženskam v starosti od 50 do 69 let.

Predavatelji iz visceralnega oddelka SB Novo mesto foto: M. Berkopec

Ksodelovanju v programu so osebno vabljeni vsako drugo leto. Program Svit je namenjen odkrivanju prikrite krvavitve v blatu pri moških in ženskah v določeni starosti. Če je krvavitev v blatu dokazana, se v okviru programa opravi še natančnejša preiskava črevesa, ki pojasni vzrok prikrite krvavitve in omogoči načrtovanje takojšnjega učinkovitega zdravljenja odkritih bolezenskih sprememb. Program zagotavlja tudi nadaljnjo diagnostiko v presejanju najdenih krvavitve iz spodnjih prebavil (<http://www.mz.gov.si>, 2012).

Strokovno izobraževanje, ki smo ga na začetku maja organizirali v DMSBZT Novo mesto, smo namenili temam o raku širokega črevesa in danke. Osrednjo vlogo v obravnavi tega raka ima operativno zdravljenje. Odlično predavanje o laparaskopsko asistiranih operacijah širokega črevesa je pripravil kirurg **Rok Testen, dr. med., spec. kirurg** iz SB Novo mesto. Predstavil je incidenco, dejavnike tveganja, diagnosticiranje in kirurško zdravljenje raka širokega črevesa in danke, s poudarkom na laparaskopsko asistiranih operacijah, ki jih od leta 2010 opravljajo tudi v SB Novo mesto. Najpogostejši dejavniki tveganja za nastanek raka širokega črevesa in danke so posledica nezdravega načina življenja (debelost, premalo gibanja, nezdrava prehrana, kajenje, alkohol). Verjetnost, da bo nekdo zbolel za rakom, je večja pri dedni obremenitvi. Bolezen se dolgo razvija brez očitnih bolezenskih znakov. Dovolj zgodaj odkrite predrakave in rakave spremembe omogočajo učinkovitejše zdravljenje. Laparaskopsko asistirane operacije tumorjev širokega črevesa predstavljajo za bolnika manjšo travmo in hitrejšo rehabilitacijo. **Marjeta Berkopec, dipl. m. s.**, je predstavila vlogo operacijske medicinske sestre in perioperativno zdravstveno nego pri laparaskopskih

operacijah širokega črevesa. Endoskopska kirurgija je hitro razvijajoča se veja kirurgije, saj omogoča minimalno invazivne tehnike kirurškega zdravljenja. Novostim, ki jih prinašajo nove operativne tehnike, pa mora slediti tudi operacijska medicinska sestra, ki kot članica multidisciplinarnega tima sodeluje pri operativnem posegu. V predavanju je bil predstavljen sklop vseh aktivnosti dveh operacijskih medicinskih sester, ki sodelujeta v procesu operativnega posega. Sledilo je predavanje o zdravstveni negi bolnika pred in po laparaskopski operaciji širokega črevesa, ki ga je pripravila **Marjetka Šuštarčič, sms.**

Enterostomalna terapevtka, **Jožica Hudoklin, dipl. m. s., ET**, je predavala o zdravstveni negi bolnika s stomo. Predstavila je različne vrste stom in zdravstveno nego stome. Irigacijo kolostome ali samoklistiranje v našem prostoru premalo uporabljamo, čeprav izboljšuje kakovost stomistovega življenja. Postopek irigacije kolostome tudi zdravstveni delavci slabo poznajo, zato je terapevtka poleg predavanja pripravila tudi predstavitveni film. Sledila so reklamna predavanja s predstavitvijo različnih pripomočkov za nego stom.

Ozaveščanje ljudi, da se odzovejo vabilu, ki ga prejmejo od programa Svit, čeprav nimajo nikakršnih težav in se počutijo popolnoma zdravi, je najpomembnejše sporočilo tokratnega strokovnega izobraževanja. Uspeh programa je odvisen predvsem od odziva in aktivnega sodelovanja vseh vabljenih.

Program Svit lahko na leto reši življenje najmanj 200 prebivalcem Slovenije, mnogim pa prihrani veliko trpljenja, ki ga povzroči zahrbtna bolezen. Zaradi pravočasne odstranitve polipov v debelem črevesu in danki bo vsako leto v Sloveniji vsaj 300 obolelih za to obliko raka manj (<http://www.program-svit.si>). ■

12. maj, mednarodni dan medicinskih sester – odprtje likovne razstave v Univerzitetnem kliničnem centru v Ljubljani

Margerita Ilič-Kačar

Med obilico dogajanj v okviru našega praznika je bilo tudi že tradicionalno odprtje likovne razstave članov likovne dejavnosti Društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Ljubljana. Razstavljalo je dvanajst likovnic s svojo mentorico. Predstavljena so bila dela v različnih tehnikah, z motivi tihožitja, krajine in figuralike. Letošnja likovna razstava ni imela začrtanih tematskih okvirov. Zato pa je zelo jasno nakazovala vsebine in slog, ki je vsaki ustvarjalki najbližji. Za razstavljena dela je bila tokrat osrednja avla v UKC že kar malo pretesna.

Naše delo ne bi bilo mogoče v takem obsegu, če nas pri njem ne bi spodbujalo Društvo MSBZT Ljubljana in nam nudilo tudi finančno podporo. Tudi tokrat je paciente, svojce in goste pozdravila ter medicinskim sestram čestitala predsednica našega društva, gospa **Đurđa Sima**. V svojem nagovoru je orisala tudi pomembnost našega strokovnega dela ter delovanje sester v mnogih drugih dejavnostih, ki se odvijajo pod okriljem ljubljanskega društva. S pozornostjo nam sledi in nas spodbuja tudi Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. V njenem imenu nas je pozdravila in se pridružila čestitkam predsednica, gospa **Darinka Klemenc**. Da pa bi tokratnemu dogodku pridali še bolj svečan pomen, kulturni del v smislu glasbe ni smel izostati. S svojo pesmijo je dogodek požlahnil Ženski pevski zbor Florence pod vodstvom glasbenega pedagoga in zborovodje, gospoda **Karla Ahačiča**. Ob zvokih citer nas je zazibala v svet sonate še dijakinja **Urša Matjašec**, ki ima za seboj kljub mladosti že vrsto uspehov. Po izzvenelih mehkih zvokih citer nas je kolegica **Nerina Gončič**, ki je kot vedno profesionalno povezovala program, povabila še k druženju ob ogledu razstavljenih likovnih del. ■

Foto: Margerita Ilič-Kačar

OBZORNIK ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIAN NURSING REVIEW

NAROČILNICA

Naročam ___ izvod/ov **OBZORNIKA ZDRAVSTVENE NEGE** na moj naslov:

Ime: _____

Priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Obkrožite vaš status: študent/ka, zaposlen/a, upokojen/a.

Enoletno naročnino bom poravnal/a v osmih dneh po prejemu računa.

Kraj in datum: _____ Podpis: _____

Govorica telesa

Nada Sirnik in Katja Hribar

Govorica telesa - BodyReading je izobraževalni program, ki ga sestavlja sklop tehnik in orodij za opazovanje, analiziranje ter interpretiranje telesnih zapisov, vsebin in oblik.

V sklopu delavnic za osebnostno rast smo se na DMSBZT Ljubljana 16. maja srečali z BodyReadingom, avtorskim projektom **Manice Žmavc**.

Avtorica je univ. dipl. pedagoginja in profesorica sociologije ter absolventka magistrskega študija pedagogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Ima dolgoletne izkušnje z raziskovalnim in pedagoškim delom na področju izobraževanja odraslih; med drugim je štiri leta vodila osrednjo Borzo znanja v Ljubljani in sodelovala v več mednarodnih projektih EU. Že vrsto let uspešno pripravlja in izvaja avtorske izobraževalne, svetovalne ter terapevtske programe za pedagoške delavce, zdravnike, psihologe, podjetnike, umetnike, športnike in druge strokovne profile.

BodyReading je plod njenega nenehnega interdisciplinarnega študija; od spoznavanja telesa v srednji zdravstveni šoli in izredne prakse v fizioterapiji, ginekologiji ter intenzivni negi, humanističnega študija na Filozofski fakulteti do podiplomskega študija odnosne dinamike ter psihoterapevtskih pristopov.

Naša civilizacija že tisočletja živi v prepričanju, da je od vseh resnic najbolj verjetna tista, ki jo lahko otipamo, vidimo in slišimo z osnovnimi fizičnimi čutili. Naše telo je torej osnovni instrument, ki pa ga v vsakdanji zasebni in profesionalni praksi še vedno le malo poznamo in izkoriščamo. S svojim telesom smo vsak dan, intimno, poslovno, javno, pa vendar mu ne zaupamo, ga ne poznamo, niti ne obvladamo.

Delavnica je bila usmerjena v ozaveščanje, kaj s telesom, držo in gibi sporočamo okolici, kako jih okolica sprejema in se na njih odziva.

Najprej nas je preizkusila, koliko smo dejansko pozorni na okolico. Zastavila nam je preprosto vprašanje o prostoru, v katerem smo se nahajali. Odgovori so se zelo razlikovali in odražali različno zaznavanje. Ni bila pomembna točnost odgovora, temveč spoznanje, da je vse odvisno od našega pogleda in zaznavanja. Značilnosti zaznavanja so seveda pretežno vizualne in slušne, upoštevamo pa tudi načelo selektivnosti, količine in različnosti. Vendar pri gledanju ni objektivnosti, je samo tisto, kar vidijo naše

oči. Od nas samih je odvisno, kako se bomo odločili gledati na svet in druge.

Delavnica je bila usmerjena predvsem v pomembnost prvega vtisa, ki ga posameznik ustvari pri drugih, ravno tako pa si tudi drugi ustvarijo sliko o njem. Vse to se to zgodi v samo nekaj sekundah. Od tega je odvisna nadaljnja usoda razvijanja stikov, ki gre lahko v smer simpatije ali antipatije.

Voditeljica delavnice je udeleženkam pokazala, kako morajo uporabiti svoje atribute, kot so npr. višina, drža, lepe oči, skladna postava, čudovit glas, in tudi manj otipljive, vendar enako ali celo bolj prepričljive značilnosti svoje osebnosti, kot so samozavest, odločnost, pogum, milino, ženstvenost, voditeljske, umetniške sposobnosti in še mnoge druge. Pokazala nam je, da ima prav vsak izmed nas nekaj, na kar je lahko izredno ponosen, zato je njegova dolžnost, da to neguje, poudarja in mu je tudi v pomoč. Hkrati pa je z izredno občutljivostjo pokazala na šibke točke udeleženk, v katere je treba vlagati trud in izpopolnjevanje. Spomnila nas je na potrebo ustaviti se vsakodnevnem hitenju, izstopiti iz okvirjev utrujajoče in naporene popolnosti ali stalne obrambne pripravljenosti ter se dotakniti svoje resnične biti.

Ne vidimo, da je v našem telesu zapisano vse, kar smo bili, kar smo in kar prav zato šele postajamo. Vsa naša prepričanja, navade, strahovi, izkušnje, talenti in hrepenenja. Iščejo zapletene metode, da bi razumeli skrivnosti drugih. Pa nam toliko pove že tisto, kar je najbolj očitno.

Resnica je na dlani – in v očeh, obliki našega nosu, naši koži, drži. Ne glede na to, kako obvladani ali naučeni smo, naše telo govori, kriči. Prisluhnimo telesu. ■

Pomladansko druženje in sprehod po Ljubljani 23. aprila 2012

Marija Filipič

Vreme je bilo zelo primerno za sprehod po Ljubljani. Ob 9. uri smo se upokojene medicinske sestre zbrale pri vходу v vzpenjačo na Krekovem trgu. Predsednica Sekcije, gospa Olga Koblar, nas je ob pozdravnem nagovoru seznanila še z zelo pomembnimi podatki o mestu.

Nastanek Ljubljane dokazano sega 2000 let pred naše štetje, v čas mostiščarjev, ko so Argonavti potovali od Donave do Jadrana. Sledovi njihovih stalnih naselbin so najdeni na Grajskem griču, Kongresnem trgu, Mirju, na Barju in še kje. Ljubljanski grad pa je v svoji zgodovini služil številnim namenom: od trdnjave, bivališča deželnega glavarja, vojašnice in zapora – do danes, ko nam je vsem v ponos kot prelepa turistična točka, ki omogoča številne aktivnosti in čudovit razgled po okolici. Vzpenjača je še en izjemen dodatek k vsem posebnostim, ko je izhod oziroma vhod na grad vklesan v živo skalo in daje močan vtis opravi človeškega uma in izdelave. Zgodovina gradu in mesta Ljubljane je izjemno bogata, kar potrjujejo številni domači in tuji obiskovalci. Z zadovoljstvom Ljubljano sprejemamo kot kulturno, politično, gospodarsko in izobraževalno središče Slovenije.

Po kratkem ogledu grajskega prostora in prijetnem sprehodu po grajskem parku smo se z enominutno vožnjo z vzpenjačo vrstile do izhodišča in se počasi sprehodile do Tromostovja. Tam smo se vkrcale na ladjico ter ob srečevanju mogočnih zgradb na levi in desni strani Ljubljane, pod številnimi mostovi, ob zelo lepo urejenem obrežju ter v prijateljskem medsebojnem pomenkovanju priplule do Špice, kjer smo izstopile.

Prečkale smo Ljubljano in prišle do oaze zelenja, ki je najstarejša znanstvena ter izobraževalna ustanova v Sloveniji. Ustanovil jo je Franc Hladnik – duhovnik, ki je zbiral kranjske rastline, jih vzgajal in nato prenesel v Botanični vrt. Kasneje je dodajal še rastline od drugod in bil zaradi svojega širokega poznavanja rastlin znan po vsem svetu. Botanični vrt je danes zasejan s 4500 vrstami in podvrstami rastlin. Seveda pa je v vrtu izjemnega pomena globok vodnjak, ki je stalen vir vode. Voda je primerna za zalivanje rastlin in za vzdrževanje vlage v tropskem vrtu. Tropski vrt pa je resnično izjemen. Vsebuje primerke iz različnih predelov Evrope in drugih celin. Poln razcvet doseže spomladi in poleti. Tudi v zunanjem delu vrta smo ob sprehajanju in občudovanju rastlin doživele oazo zelenja in miru.

Po končanem ogledu Botaničnega vrta smo se razšle vsaka v svojo smer proti domu.

Današnje srečanje je bilo zagotovo sproščujoče, veselo, razbremenilno in zelo lepo. ■

OBZORNIK ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIAN NURSING REVIEW

NAROČILNICA

Smo pravna oseba in naročamo ____ izvod/ov **OBZORNIKA ZDRAVSTVENE NEGE** na naslov:

Ime / Naziv: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Enoletno naročnino bomo poravnali v osmih dneh po prejemu računa.

Kraj in datum: _____ Podpis in žig: _____

Vabilo DMSBZT Ljubljana na

dvodnevni planinski pohod: TRENTA–KRN–BOHINJ

v soboto in nedeljo, 14. in 15. 7. 2012

Pohod je namenjen bolj vzdržljivim planinkam in planincem.

PRVI DAN predvidevamo okrog 10 ur hoje. Začeli bomo v dolini Soče (500 m) in nadaljevali pot v dolino Lepena do doma Klementa Juga (680 m), tj. uro in pol hoje. Nato se bomo približno dve uri vzpenjali do doma pri Krnskem jezeru (1394 m). Od doma bo najdaljši vzpon na Krn (2244 m) in spust ter vrnitev do doma pri Krnskem jezeru, kjer bomo prenočili; skupaj 6 ur hoje. Planinke in planinci lahko tudi izpustijo vzpon na Krn, kar skrajša hojo za okrog 6 ur.

DRUGI DAN načrtujemo okrog 6 ur hoje. Zgodaj zjutraj od koč pri Krnskem jezeru (1394 m) vzpon na sedlo Vratca (1803 m), nato počasen spust mimo koč pod Bogatinom (1505 m) in nadaljevanje poti rahlo navzgor do doma na Komni (1525 m) z ogledom Mrzlišča lepa Komna; skupaj okrog 3 ure hoje. V zadnjem delu nas bo čakal samo še triurni spust v Bohinj do Doma Savica (660 m), kjer nas bo počakal avtobus. Če bomo imeli še dovolj moči, se bomo po turistični poti zmerno povzpeli še do Slapa Savice in si ogledali tudi to lepoto.

Spoštovani!

Čeprav pohod ni tehnično zahteven, prosimo, da obvezno upoštevate navodila za varen in prijeten pohod. Za pohod potrebujete veliko vzdržljivostne kondicije. Prosimo, ne bodite premalo kondicijsko pripravljeni – zaradi sebe in drugih udeležencev. Ne prihajajte na pohod z morja ali premalo pripravljeni. Ker je še čas za ustrezno pripravo, hodite vsaj trikrat na teden več kot uro po razgibanih poteh. Vsak dan tudi pijte brezalkoholne pijače z veliko vode in brez CO₂; popijte več, kot vam narekuje občutek za žejo.

Odhod avtobusa bo ob 5. uri zjutraj s parkirišča za avtobuse pod dvorano Tivoli. Pohodnice in pohodniki, ki se nam pridružijo na železniški postaji, počakajo pred postajališčem Adria ob 5.15. Za pohod obvezno potrebujete dobro planinsko obutev, pohodniške palice, sončna očala, zaprta tudi od strani, pokrivalo za glavo (pozor: višinsko sonce!) in brezalkoholno pijačo brez CO₂.

Poskrbeli bomo tudi za planinsko kosilo in prenočišče v koči. Prispevek 40 € za člane DMSBZT Ljubljana in 60 € za nečlane plačate na avtobusu. Prihoda v Ljubljano ne predvidevamo prav pozno. Prijave z elektronsko prijavnico na spletni strani DMSBZT Ljubljana: www.drustvo-med-sester-lj.si ali po telefonu 041 273 265 in 031 293 904. Prijave za pohod sprejemamo do 11. 7. 2012.

Pri prijavi imajo prednost člani DMSBZT Ljubljana in njihovi svojci. Prosimo vas, da odpoved sporočite na navedeni telefonski številki. Tako omogočite udeležbo tudi čakajočim.

*Za gibalno-športno vadbo pri DMSBZT Ljubljana Đurđa Sima, predsednica DMSBZT Ljubljana
Pripravil Boris Sima.*

Tek – hoja za življenje za preživele z rakom in zdrave

Društvo za promocijo in vzgojo za zdravje Slovenije vabi, da se pridružite kulturno zabavni in športni prireditvi:

»Tek – hoja za življenje za preživele z rakom in zdrave«

8. junija 2012 od 15. ure dalje na stadionu v Žalcu.

Čestitka

Naša sodelavka

MARIJA KOHEK

je uspešno zaključila študij Upravljanje kliničnih tveganj – Klinisches risikomanagement v okviru projekta Health v Avstriji (SANIACADEMIJA - KAGES - Faghochschule Karten) ter si pridobila naziv »certificirana akademska menedžerka kliničnih tveganj«.

Za ta profesionalni uspeh ji iskreno čestitamo!

Pohod v Pomjan

Damjana Polanc

Članice in člani Društva medicinskih sester Nova Gorica smo se s svojci in prijatelji 31. marca letos ponovno podali raziskovat slovensko Istro.

Prijetno utrujeni in lačni smo se zbrali pred kmetijo Tonin Foto: Slavica Babič

V zgodnjih jutranjih urah smo se odpravili z avtobusom iz Nove Gorice proti Šempetru, Ajdovščini in Vipavi do Pomjana. Na poti se nam je pridružil gospod Darko Turk, ki nas je vodil v času pohoda. Pomjan je najvišje ležeča vas Šavrinskega gričevja (342m). V vasi oziroma njeni okolici so odkrili številne arheološke ostanke iz prazgodovine in rimske dobe. Mimo Pomjana je v rimskem času (iz Ogleja, Kopra) peljala cesta v notranjost Istre do Pulja. Župnijsko cerkev sv. Jurija je blagoslovil koprski škof leta 1222. Ob njej stoji arhitektonsko zanimiv, svojevrsten zvonik. V vasi je še cerkvena, posvečena Marijinemu rojstvu, z ostanki fresk z začetka 15. stoletja in glagolskimi napisi, od katerih je najstarejši iz leta 1439.

Sprehodili smo se po vasi ter obiskali gospo Stanko, ki nas je pogostila z domačimi dobrotami in dišečo kavo. Z roba vasi smo občudovali Tržaški zaliv in druge kraje. V Pomjanu smo si ogledali cerkev, posvečeno Marijinemu rojstvu. Pot nas je vodila na pokopališče v Pomjanu, kjer počiva ena prvih slovenskih babic, gospa Lojzka Grizonič, poročena Kocijančič. Rodila se je leta 1907 in bila zaposlena v pediatrični bolnišnici Koper. V prerani grob je legla leta 1955.

Pohod smo nadaljevali proti jugu, po Poti za srce do lovske koče, kjer smo se okrepčali. Po kratkem predahu smo se povzpeli proti vasi Koštabona, ki stoji na naravnem pomolu (flišnem slemenu) nad reko Dragonjo in potokom Supot. Glede na arheološke najdbe

naj bi bilo na tem mestu že prazgodovinsko gradišče, v pozni antiki pa strateško pomembna rimska utrdba. Ime Koštabona, prav tako naselje samo, je bilo prvič uradno zabeleženo leta 1186. Ogledali smo si vasico, občudovali ohranjeno tradicionalno arhitekturo, obiskali cerkev sv. Andreja, cerkev sv. Kozme in Damjana, cerkev sv. Elije, spomenik Alojza Kocijančiča, duhovnika in pesnika, in še mnogo znamenitosti. Med drugim smo si ogledali tudi oblikovanje »plavca« (avtohtonega kamna) po domače.

Prijetno utrujeni in polni vtisov smo se podali proti vasi Puče, kjer smo pohod zaključili na turistični kmetiji Tonin. Ob dobri domači hrani in kozarčku vina smo posedeli in poklepetali. V popoldanskih urah smo se odpravili na avtobus, ki nas je odpeljal v domače kraje. Gospodu Darku Turku smo nadvse hvaležni, da nam je približal še en delček slovenske Istre. Da smo se zadnjega marca v tem letu imeli lepo, pa gre zahvala tudi naši članici, Slavici Babič, ki se je zopet izkazala z odlično organizacijo pohoda. ■

Nagrobnik-spomenik babici Lojzki

Foto: Darko Turk

Zavod Prizma Ponikve je praznoval

Irena Šučur

Zgodovina Zavoda Prizma Ponikve kot socialno-negovalne ustanove sega v leto 1935, ko je bil na tem prostoru ustanovljen Zavod sv. Terezike. Zavod je do danes doživel veliko sprememb – za nas je bila najlepša, ko smo 7. 5. 2012 svečano odprli nov objekt, imenovan Rašča.

Okrogla miza je potekala v senci dreves in ob sladkih dobrotah. Foto: Irena Šučur

Na dan otvoritve se nam je pridružilo veliko gostov in nastopajočih. Tako kot le zmorejo in znajo, pa so se nas dotaknili naši stanovalci, ko so skozi dramsko igro predstavili zgodbo o pomenu Zavoda Prizma Ponikve ter o njihovih usodah na razburkanem morju življenja.

V počastitev otvoritve smo organizirali veliko prireditev v sklopu Tedna odprtih vrat, od 7. 5. 2012 do 11. 5. 2012. Med njimi je bil tudi dan negovalcev, ko smo se v Službi zdravstvene nege posvetili negovalcem, njihovim poklicnim izzivom in težavam, s katerimi se soočajo pri vsakodnevnem delu, pa tudi mogočim rešitvam. V senci mogočnih dreves je potekala okrogla miza. Udeleženci iz vse Slovenije so izpostavili problem obremenjenosti negovalcev, ki so izpostavljeni stiskam stanovalcev, njihovim reakcijam in iskanju privilegijev; slaba je tudi podpora ostalih delovnih skupin, ki večino dela prelagajo na negovalce. Poleg psihične stiske doživljajo na delovnem mestu tudi fizično nasilje. Kljub vsemu imajo radi svoje delo, saj jim nudi veliko osebnega in poklicnega potrjevanja ter zadoščenja. Mnogi se dodatno izobražujejo in nadgrajujejo svojo kariero v zdravstveni negi.

Vsi skupaj smo se nato udeležili strokovnega izobraževanja, ki so ga pripravile naše kolegice: diplomirani medicinski sestre Barbara Karoli in Sonja Kos ter zdravstvena tehničarka Erika Vrhovnik. Predstavitve so nam vsebine na teme: Stanovalec s Huntingtonovo boleznijo, Značilnosti Huntingtonove bolezni, Prehrana stanovalca pri Huntingtonovi bolezni in Varno okolje stanovalca.

Dogajanje vsega tedna smo popestrili z zgodovinsko razstavo »Zavod Prizma Ponikve skozi čas« ter z likom medicinske sestre iz preteklosti. V oblačilih medicinske sestre iz leta 1930 jo je predstavila sodelavka Anita Rupar.

Kljub vsakodnevnim nalogam smo uspeli in v veselje nas vseh uspešno zaključili še en dan v zgodovini Zavoda. Iskrena hvala vsem sodelujočim in pozdrav našim obiskovalcem!

Zgodovine ne ustvarjajo le izbrani, ampak jo ustvarjamo vsi! ■

Medicinska sestra iz preteklosti, zazrta v prihodnost; Irena Šučur in Anita Rupar.

Foto: Irena Šučur

Kam je izginil moj zrezek?

Jože Lavrinec

Ob iskanju ponudbe nedeljskih kosil v naših restavracijah sem se malce zamislil. V večini nam ponujajo standardno, nekoliko izpeto pesem: juha, krompir (običajno pražen), pečenka ali zrezek, solata. No, če ne želimo drugega kot popeljati družino ven, poskrbeti za nekoliko drugačno nedeljo in si odpočiti od vsakdanje tlake pri štedilniku, je to še kar sprejemljivo.

Če pa želimo nekoliko več, nekoliko bolj slaven obrok, potem tudi pričakujemo nekoliko več. Če že ne iščemo specializirane vegetarijanske restavracije ali kitajske kuhinje, potem je ponudba predvidljiva. V vseh lokalih s sprejemljivo ceno, pač takšno, ki si jo še lahko privoščimo, se pri boljšem kosilu ponudba mesa vsaj podvoji, če ne početverji. Priloga bolj ali manj ostaja enaka – le kdo bo jedel krompir, riž, testenine ali celo štruklje, če ima na krožniku meso? In kar je pri teh povprečno cenovnih nedeljskih kosilih posebej zanimivo: ponudba zelenjave je samo na prvi pogled pestra, v najboljšem primeru omejena na solatno skodelico, ki si jo napolnimo pri solatnem baru, ter dekoracijo iz brokolija, korenčka in mogoče še ajvarja.

Meso je postalo del vsakdanje prehrane! Če smo Slovenci še v 30-ih letih preteklega stoletja imeli meso na mizi v glavnem ob nedeljah in praznikih, ostale dneve pa kvečjemu sanjali o njem, se je v 60-ih letih skupaj z belim kruhom prelevilo iz statusnega simbola v »temeljno pravico proletariata«. In smo jedli meso, ne samo v nedeljo, tudi ob delavnikih, vsaj pri enem obroku. Drugi obrok, no ja, pa je bil (in je še) sestavljen iz ropanja shrambe in hladilnika. Je bil »na poiskanje«, kakor je rada rekla ena od sodelavk. Pogosto s hladnim mesom, ki je ostalo od nekega drugega obroka, ali z narezkom.

Ob povrnem spremljanju opozorilnih študij bi se večina zlahka odpovedala uživanju mesa. A kaj ko imajo živila živalskega izvora, posebej meso, podobno sestavo kakor naše telo. So preprosti in okusni viri številnih hranil in energije. Pusto rdeče meso je izreden

vir beljakovin visoke biološke vrednosti, saj vsebuje vse za človeka nujne esencialne aminokisline v dokaj idealnem razmerju. Poleg tega je rdeče meso izreden vir vitaminov B, železa, cinka in selen. In še nekaj je treba poudariti – rdeče meso je pomemben vir vitamina B12. Vegani sicer zagovarjajo rastlinske vire tega vitamina, a jih zadnje raziskave nekako puščajo na cedilu, saj opozarjajo, da z njimi ne moremo zagotoviti niti najmanjših potreb organizma. V ZDA, od koder prihaja marsikaj zanimivega, a tudi bizarnega, jim predlagajo uživanje koncentratov iz fekalnih bakterij, kar je alternativa, ki ji v vzbujanju apetita ni primere. Če poleg tega vemo, da bo po vsej verjetnosti relativno nizka priporočila za prehranski vnos tega vitamina treba povečati, postane dilema »meso da ali ne« precej lažja.

Govedino običajno priporočamo kot odlični vir železa, vezanega v hem-obliki, ki ga naše telo najlažje absorbira. Prehransko železo pa, vemo, je nujno za preprečevanje nastanka anemij zaradi pomanjkanja železa. Tako govedina kakor bravina se uvrščata med izjemne vire cinka, ki je nujno potreben za rast, imunsko funkcijo in mentalno zdravje. Tudi svinjina ima mesto v naši prehrani in se uvršča, kako ironično, med odlične vire selen. Selen je izredno močan antioksidant, ki sodeluje v številnih presnovnih procesih in istočasno spodbuja obnovo DNA. Tudi cink, ki se nahaja v rdečem mesu, je v takšni obliki, da ga naše telo izredno lahko izkoristi.

Vse to je kar prelepo in seveda voda na mlin vseh strastnih ljubiteljev mesa in mesnih jedi. Vendar ima sleherni novič dve plati, in če je na eni zabeležena njegova vrednost, je druga plat zgolj

simbolna. Tudi z mesom je tako – je vir človeku koristnih hranil in istočasno vir hranil, ki so manj zaželeni, deloma nekoristna, občasno celo škodljiva. Študije, ki jih lahko prebiramo, nas opozarjajo na večje tveganje za razvoj srčno-žilnih obolenj, celo več – trdijo, da z omejitvijo vnosa rdečega mesa lahko zmanjšamo tveganje za srčni infarkt ter možgansko kap kar za 20 %. Zelo pogoste so tudi študije, ki opozarjajo na povezavo med uživanjem mesa ter pojavnostjo raka na debelem črevesu, na dojkah in prostati, slednje predvsem zaradi maščob, in s tveganjem za nastanek sladkorne bolezni tipa 2, debelosti, nekaterih degenerativnih obolenj (osteoarthritis) ... Izsledki so tu in jim ni moč oporekati!

In vendar lahko zagovorniki »mesarjenja na krožniku« protestirajo ter opozorijo na nekatere pomanjkljivosti teh študij, saj večina ne spremlja prav vseh parametrov naše prehrane. Če že manjkajo kakšni vzporedni podatki, potem praviloma manjkajo tisti o razmerju med količino mesa, med odstotkom maščob ter zaužite zelenjave. Naslednje, kar nas spravlja v zadrego, so razlike v definiciji rdečega mesa. Kljub vsemu pa najdemo nekaj stičnih točk, ki nas morajo zaskrbeti. Večja ko je količina zaužitega mesa, več ko to meso vsebuje maščob in večja ko je pogostost poseganja po mesnih izdelkih, več je negativnih učinkov na zdravje – in ravno to so tisti parametri, na katere moramo biti pozorni. Slovenci pogosto pretiravamo s količino zaužite maščobe in mastnega mesa. Tako lahko mirno rečemo, da je pojavnost raka na debelem črevesu v tesni povezavi z večjo količino rdečega mesa, z večjo količino živalskih maščob, mesnih izdelkov, alkohola in nizkim prehranskim vnosom kalcija, zelenjave, sadja in prehranskih vlaknin ter istočasno zelo majhno telesno aktivnostjo.

Uživanje mesa je postalo nezdravo! Kar tako, brez razmisleka in na splošno! Na pranger smo postavili rdeče meso! Pri tem pa se nismo spomnili na naše vsakdanje prehranske navade.

Emese Antal, madžarski sociolog prehranjevanja, je opisal moško prehranjevanje kot goltanje robustne hrane, polne maščob, rdečega mesa in krompirja. No ja, v povprečju moški res posegamo po drugačnih živilih kakor ženske, ki imajo raje belo meso, manj mastne izdelke, nežnejše sire in slaščice (aha!), a ko seštejemo dejavnike tveganja, smo približno na istem, vsi skupaj se prehranjujemo nezdravo!

Poseganje po rdečem mesu ima, še vedno, kljub novim dognanjem pridih nezdrave prehrane. Kakor da bi bilo poseganje po belem mesu kaj bolj zdravo. Ja, saj vem, bojazen pred norimi kravami v ne tako davni preteklosti, je nekako zvođenela, ko nam je grozila ptičja gripa, a smo vse to hitro pozabili. In ker so tudi definicije rdečega mesa ter mesnih izdelkov bile in so pogosto še vedno malce dvoumne, se veliko ljudi raje odloča za mesne izdelke. Ti so pač bolj blede in niso »rdeče meso«. Človeško sprenevedanje in želja po mesarjenju na krožniku vedno prevladata. Že zaradi okusa.

Za boljše razumevanje je vseeno treba poznati definicijo rdečega mesa. K rdečemu mesu spada, v sodobnem pojmovanju, meso govedi, žrebet, ovac in koz, in sicer sveže ali zamrznjeno, v kosih, sesekljano ali mleto. Sem spadajo, seveda, še svinjina in mesni izdelki, čeprav o slednjih ne govorimo več prav ponosno. So vse prevečkrat samo koktajl ostankov mesa slabe kakovosti, maščob, škroba in prehranskih aditivov in imajo zgolj naključno celo okus po mesu.

Ker k rdečemu mesu uvrščamo meso, ki je zaradi večje vsebnosti mioglobina temneje obarvano, smo pogosto pred dilemo: kam uvrstiti temnejše meso rac, gosi ter tudi puranjih in piščančjih krač? Ker se ljudje radi »poigravamo« z različnimi interesi, so se omenjene vrste, vsaj pri nas, znašle med belim mesom. In tu se pojavi glavni sarkazem: ni bistvene razlike med morebitno škodljivostjo belega in potencialno škodljivostjo rdečega mesa! Pretirana količina enega ali drugega je enako škodljiva. Enako negativno povezavo za naše

zdravje ima tudi poseganje po mesnih izdelkih, pa naj bodo iz belega ali rdečega mesa, pri vsem pa so najslabši izidi pri uživanju mastnega mesa ali mastnih mesnih izdelkov. Mastno meso in drobovina so poglavitni vir nasičenih maščobnih kislin in holesterola (čeprav nas prehranski holesterol niti ne zanima več). Tudi za večino mesnih izdelkov velja, da vsebujejo izredno visok odstotek trdih maščob in neakovostnih mastnih kosov mesa. Živila, ki vsebujejo veliko maščob (torej tudi mastno meso in mesni izdelki), so bogat energetski vir, katerega pretirano uživanje spodbuja porast telesne mase. Prekomerna telesna masa in debelost (predvsem trebušna debelost) sta pomembna dejavnika tveganja za razvoj srčno-žilnih obolenj, in če temu dodamo še visok delež nasičenih maščobnih kislin, ki se nahajajo maščobi živalskega porekla, se neugodni dejavniki samo še množijo. V maščobi se kopičijo tudi polutanti (PCB, insekticidi in herbicidi, težke kovine), ki imajo mutagene in karcinogene lastnosti, in tako nam postane jasno, da je ravno pretiravanje z uživanjem maščob (mastnega mesa in mastnih mesnih izdelkov) glavni problem.

Študija, v kateri so poskušali ugotoviti morebitno povezavo z uživanjem manjših količin pustega govejega mesa z istočasnimi zagotavljanjem priporočenih količin zelenjave, polnozrnatih živil in stročnic, je pokazala, da je takšna prehrana povsem v skladu s kardio-protektivnimi trendi, saj ne ogroža zdravja srca in žil.

Ostane nam kruto in preprosto dejstvo: ob skrbi za redno in uravnoteženo prehrano ne bo težav, če občasno zaužijemo nekaj mesa. Količine so skromne. Nemško prehransko društvo (njegovim priporočilom pogosto sledimo tudi pri nas) priporoča, naj bi odrasla oseba v okviru svojih povprečnih potreb (2000 kalorij) zaužila v povprečju 400 g pustega mesa (tako belega kakor rdečega) tedensko. Ob tem je povsem nepomembno, ali to količino zaužijemo v dveh ali šestih obrokih. A kaj ko so ob tem pravi mesarji (mesarke seveda niso izjema) prizadeti. Slovenci imamo namreč radi mastno meso (naj bo belo ali rdeče, da je le sočno, od masti svetleče; če maščobe v mesu ni, jo mimogrede dodamo sami, s pečenjem, cvrtjem ali s sočno majonezo). Radi pa imamo tudi mesne izdelke. Dravska in posebna salama ter njima podobni izdelki polnijo nizkocenovne sendviče, le da posebna salama istočasno buri domišljijo z navidezno dietnostjo. Oboje je premastno, četudi je deklarirano, da je iz perutninskega mesa. Tisti gromozanski zrezek, o katerem radi sanjamo moški, pa je nenadoma skopnel na majhen zrezčič v velikosti dlani. No ja, še sreča, da si na krožnik poleg njega zdaj zlahka nagradimo različne vrste zelenjave. Poleg tega bi bilo najbolje, da je ta košček mesa lokalnega izvora. Ta trditev nima prav nič skupnega z lokal-patriotizmom, le primerjave analiz prehranskih vrednosti, ki so opravljene za naše, slovensko meso, pravijo, da je načeloma precej boljše kakovosti kakor tuje.

Še nekaj priporočenega branja, ki je bilo tudi vir za prispevek:

- Fretts AM, Howard BV, McKnight B in sod. Associations of processed meat and unprocessed red meat intake with incident diabetes: the strong heart family. *Am J Clin Nutr* 2012, 95, 3: 752–8.
- Larsson CS, Virtamo J, Wolk A. Red meat consumption and risk of stroke in Swedish men. *Am J Clin Nutr* 2011, 94, 2: 417–21.
- Roussel MA, Hill AM, Gaugler TL, West SG in sod. Beef in an optimal lean diet study: effects on lipids, lipoproteins and apolipoproteins. *Am J Clin Nutr* 2012, 95: 9–16.
- Ruxton C. The role of red meat in a balanced diet. *Nursing Standard*, 2011, 26, 7: 41–7.
- Tasevska N, Sinha R, Kipnis V in sod. A prospective study of meat, cooking methods, meat mutagens, heme iron and lung cancer risk. *Am J Clin Nutr* 2009 89: 1884–94. ■

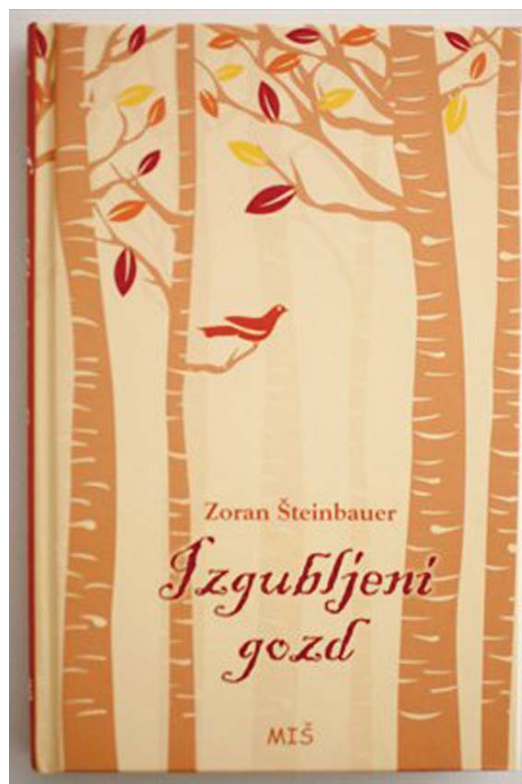
Izgubljeni gozd

Aleksandra Kocmut

Zoran Steinbauer, zdravstveni tehnik, zaposlen v UKC Maribor na oddelku za psihiatrijo, je sredi marca pri založbi Miš izdal Izgubljeni gozd – svoj drugi roman.

Z njim je bil v letu 2011 uvrščen med pet nominirancev na natečaju za nagrado modra ptica za najboljši še neobjavljeni roman za odrasle. Izgubljeni gozd je intimna izpoved prvoosebnega pripovedovalca Karla, v kateri spremljamo njegovo življenje, predvsem pa njegovo doživetje sveta od otroških, deških in še posebno študentskih let (v semenišču) do trenutka, ko ga življenje (nemara prehitro in pregrebo) zbrusi v zrelega moža. Karel v treh delih romana prehodi tri pomembne etape človekovega samospraševanja: začne z naivno zaupljivostjo, ta se poruši do samih temeljev, na njih pa se – ne brez muke in dvomov – oblikuje nova, zrelejša spoznanja, ki ne nihajo več ne v črno ne v belo skrajnost. Samo tisti, ki je spoznal resnično zlo, lahko občuti resnično dobroto ter v sebi poišče skoraj nadnaravno moč in sile, ki odpirajo nova vrata in nove smisle.

Avtor se ne boji upovedovanja čustvenosti niti upovedovanja telesnosti, pa naj gre za duhovniško zlorabo ali spolnost med zakoncema. Vsak človeški stik pa podpre z vzgibi in razlogi, ki akterje silijo ali vabijo, da se spuščajo v pritlehnost ali dvigajo pod nebo. Bogat jezik, pospremljen s številnimi metaforami, skupaj s stranskimi zgodbami in opisi ustvari za bralca popotovanje skozi gozd, ki vključuje številne plasti človekovega bivanja in delovanja, recimo drobec folklornega izročila, povezanost človeka z naravo, razmislek o veri ali o starosti, vseobsežnost ljubezni in sovraštva, drobne, a silovite radosti in popolno vdanost v usodo. Na koncu romana se skriva ključ do Karlovega srčnega miru – in tako Izgubljeni gozd v resnici postane najdeni gozd. ■

Navodila za objavo prispevkov, obvestil in izobraževanj v Utripu

Spoštovani avtorji prispevkov in oglaševalci!

Prosim, da prispevke in obvestila, za katere želite, da jih objavimo v Utripu v naslednjem mesecu, pošljete na elektronski naslov uredništva Utripa utrip@zbornica-zveza.si najkasneje do 20. v tekočem mesecu.

Prispevki

Prispevki, ki bodo prispeli pozneje, bodo objavljeni v poznejšem terminu, oziroma sploh ne, če ne bodo več aktualni ali ne bodo pripravljeni in oddani v skladu z navodili za objavo. Prispevke bomo lektorirali. Lektorirali ne bomo najav strokovnih izobraževanj in plačanih obvestil oziroma oglasov, razen če tega ne boste izrecno zahtevali.

Dovoljujemo si, da predolge prispevke krajšamo.

Prispevkov ne honoriramo.

Obvezno napišite naslov prispevka, rubriko, v kateri želite, da je prispevek objavljen, ime in priimek avtorja besedila ter fotografij.

Prispevki naj bodo napisani v programu Word, pisava Ariel (12) in presledek med vrsticami 1,5.

Zaželeno je, da prispevki niso daljši kot 5000 znakov (oziroma 90 vrstic). Ime datoteke naj se začne z imenom rubrike (kamor prispevek sodi) in nadaljuje s skrajšanim naslovom.

Prosim, da pri poimenovanju datotek ne uporabljate šumnikov. Če ste k prispevku priložili digitalno fotografijo ali dve, naj bo prispevek temu primerno krajši.

Prispevkov, ki so bili že objavljeni v drugih medijih, ne bomo objavili.

Za vse trditve v prispevkih so odgovorni avtorji sami, zato objavljamo le prispevke s podpisanim polnim imenom in priimkom. Prosim, napišite nam tudi naslov in telefonsko številko, na katero vas lahko pokličemo, če bomo imeli vprašanja v zvezi z objavo prispevka oziroma oglasa.

Fotografije

Digitalne fotografije naj ne bodo del prispevkov v Wordu, ampak naj bodo oddane kot samostojne priponke – ne v Wordu (jpg idr.). Fotografije morajo biti kakovostne, ker jih

sicer ne bomo mogli objaviti. Prosim, da so fotografije opremljene s podnapisom (vsebuje naj kraj, čas dogodka in imena oseb, če jih ni več kot sedem) in imenom avtorja. Podnapis naj bo sestavni del prispevka v Wordu.

Odmevi

Odmevi na prispele članke oziroma prispevke za rubriko Prejeli smo so lahko dolgi največ 1500 znakov. Če so daljši in jih ne krajša avtor, jih krajša odgovorna urednica. Ne objavljamo odmevov z žaljivimi in neresničnimi vsebinami. Objavljamo samo odmeve članic in članov Zbornice – Zveze.

Izobraževanja

Napovedi izobraževanj objavimo v obrazcu, ki je na voljo na spletni strani. Na spletni strani Zbornice – Zveze pa objavimo celoten program izobraževanja.

Brezplačno objavimo samo izobraževanja, ki jih organizira ali soorganizira Zbornica – Zveza (strokovne sekcije, strokovna društva, Center za strokovni, karierni in osebnostni razvoj, delovne skupine Zbornice – Zveze ...).

Vsa izobraževanja objavimo samo v obliki obrazca (izjema je kongres Zbornice – Zveze ali mednarodni kongresi), celoten program pa na spletni strani Zbornice – Zveze. Plačane oglase objavimo v obliki, kot jo zahteva plačnik.

Izjemoma so možne kompenzacije – objava oglasa v zameno za kotizacije.

Napovedi interesnih dejavnosti strokovnih društev

objavimo v obrazcih, ki so na voljo na spletni strani Zbornice – Zveze, ali pa na običajen način, vendar je obseg omejen na 1/3 strani v Utripu.

Prosim, da čim manj kasnejših popravkov poslanih besedil in programov izobraževanj.

Mnenja o uredniški politiki Utripa, predloge za nove rubrike idr. sprejemamo po elektronski pošti utrip@zbornica-zveza.si.

Aleš Zbil

21.3.1982 - 11.5.2012

Smrt nas neprestano obkroža in vsi se tolažimo, da je to naravni proces življenja. Kljub temu pa nas še posebej pretrese kruta usoda, ko nam iz družbe, kolektiva in srca iztrga človeka, ki nam je bil prijatelj in sodelavec.

Spoštovani prijatelji, sodelavci in vsi ostali. Na žalost vam sporočamo tragično novico, da nas je v petek, 11. 5. 2012, pretresla šokantna vest o mnogo preranem in tragičnem koncu življenjske poti prijatelja in sodelavca Aleša Zbila, zdravstvenega tehnika – reševalca, zaposlenega v reševalni službi Zdravstvenega doma Šmarje pri Jelšah.

Njegova poklicna pot je se pričela kmalu po končani Srednji zdravstveni šoli Celje, ko je kot pripravnik nastopil delo v reševalni službi. Ker je v tem času pokazal veliko srčnosti in zanimanja za delo, je v tem poklicu ostal vse do nenadnega konca, ki mu ga je zadala kruta usoda.

Veliko časa smo skupaj preživali v službi in zunaj nje ter ga poznali kot veselega, delovnega in vedno pripravljenega pomagati, tako pri delu kot v prostem času. Na marsikateri urgenci je nesebično tvegaval ne samo svoje zdravje, ampak tudi svoje življenje, da je lahko pomagal, kot sta mu velevala razum in notranja dobrota. V službi je z nami delil smeh in solze, pa tudi marsikateri zaskrbljen pogled – »ali nam bo uspelo?«.

Njegova izguba je nedvomno povzročila vrzel ne samo v srcih družine, sodelavcev in prijateljev, ampak tudi širom Slovenije. Prav je, da ga vsi, ki smo ga poznali, še dolgo obujemo v spominu kot veselega Aleša.

Kolektiv reševalne službe Šmarje se v imenu njegovega dekleta Klavdije in družine zahvaljuje vsem in še posebej predstavnikom reševalnih služb Celje, Laško, Mozirje, Brežice, Sevnica in Slovenska Bistrica za izrečeno sožalje in spremstvo na poslednji poti.

Obvestilo uredništva Obzornika zdravstvene nege!

Obveščamo vas, da smo na naši spletni strani:

<http://www.obzornikzdravstveneneg e.si/Vsebina.aspx> končali z gradnjo digitalnega arhiva Obzornika zdravstvene nege.

Prosto dostopna so celotna besedila člankov Obzornika zdravstvene nege, Zdravstvenega obzornika ter glasila Medicinska sestra na terenu od leta 1954 do 2008 (za branje potrebujete pdf bralnik).

Naši naročniki (fizične osebe) na tiskano izdajo imajo možnost e-dostopa do vseh objavljenih celotnih besedil člankov.

Vse zainteresirane vabimo, da se nam pridružijo ter nam vrnejo izpolnjeno naročilnico na: Obzornik zdravstvene nege, Ob železnici 30a, 1000 Ljubljana. Naročilnica je dostopna tudi na:

<http://www.obzornikzdravstveneneg e.si/NarocilnicaOZN.pdf>.

Odkrijte nove možnosti, ki vam jih nudimo.

Vljudno vabljeni!

Obvestilo naročnikom Obzornika zdravstvene nege!

Obveščamo vas, da vam na naši spletni strani:

<http://www.obzornikzdravstveneneg e.si/> omogočamo e-dostop do vseh objavljenih celotnih besedil Obzornika zdravstvene nege.

Ta možnost je namenjena za osebno rabo našim naročnikom – fizičnim osebam (poravnana naročnina za leto 2012). Za dostop je potrebna registracija s podatki za identifikacijo naročnika (ime, priimek, naslov). Dostop do vseh celotnih besedil je omogočen za čas naročnine.

Na e-naslov, naveden v prijavi, naročnika obvestimo o aktiviranem e-dostopu. Pazite na pravilno zapisan e-naslov, saj v nasprotnem primeru ne boste prejeli obvestila.

Kako se registrirati?

V desnem stolpcu naslovnega zaslona so

»Uporabniške strani«, izberete »Nov uporabnik« ter izpolnite vaše podatke o naročniku (Slika 1).

Pomembno je, da izpolnite vse podatke, ki so potrebni za identifikacijo naročnika. Uporabniško ime in geslo si določite sami.

Slika 1.
Uporabniške strani

Po aktiviranju uporabniškega imena le-tega skrbno hranite, enako tudi vaše osebno geslo, in pazite, da ne pride do zlorab. Prosimo vas, da Splošne pogoje za dostop do celotnih besedil za naročnike (fizične osebe) skrbno preberete in jih upoštevate.

Odkrijte nove možnosti, ki vam jih nudimo.

Vljudno vabljeni!

Vaše uredništvo

PRIJAVNICA NA IZOBRAŽEVANJE / IZPOPOLNJEVANJE

ZBORNICE ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE –

ZVEZE STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

Prosimo, da natančno izpolnite rubrike, ki so navedene na prijavnici za izobraževanje / izpopolnjevanje

PODATKI O PLAČNIKU IZOBRAŽEVANJA / IZPOPOLNJEVANJA

Zavod/organizacija/fizična oseba _____

Naslov: _____ Davčna številka*: _____

Zavezanec za DDV*: ☐ DA ☐ NE Kontaktna oseba: _____

Telefon: _____ E – pošta**: _____ @ _____

* ni obvezen podatek za fizično osebo **ni obvezen podatek

PODATKI O ORGANIZATORJU IZOBRAŽEVANJA / IZPOPOLNJEVANJA

Strokovno regijsko društvo/strokovna sekcija/drugo (polni naslov): _____

Naslov izobraževanja / izpopolnjevanja: _____

Kraj in datum izobraževanja / izpopolnjevanja: _____

Priimek in ime udeleženca/ke	Izobrazba	Št. izkaznice	članske	Št. vpisa v register	Št. licence	Področje licence – Z ali B***
				0102 -	0202 -	
				0102 -	0202 -	
				0102 -	0202 -	
				0102 -	0202 -	
				0102 -	0202 -	
				0102 -	0202 -	
				0102 -	0202 -	

*** Z – zdravstvena nega; B – babiška nega

Pri prijavi udeleženca/ke je obvezno vnesti vse podatke. V kolikor ne posredujete vseh podatkov, udeleženec ne bo prejel licenčnih točk. V primeru, da posameznik nima podeljene prve licence, se navede priimek in ime, izobrazba, številka članske izkaznice, ostala polja ostanejo prazna.

PLAČILO KOTIZACIJE

Kotizacijo v višini _____ DDV je / bo plačal: _____

a) Kotizacija je bila plačana dne: _____ (priložite fotokopijo plačila ob oddaji prijavnice)

b) Kotizacija bo plačana po izstavitvi računa (velja za pravne osebe) v roku 15 dni po izstavitvi računa.

S podpisom jamčim za točnost in popolnost podatkov ter prevzemam odgovornost in posledice za napačne ali nepopolne podatke.

Udeleženci soglašajo, da se ime in priimek ter naziv organizacije/zavoda posreduje sponzorjem. ☐ DA ☐ NE

Kraj _____

Priimek in ime odgovorne osebe ter podpis (pravne osebe žig zavoda/organizacije/drugo)

Sporočilo naročnika izobraževanja / izpopolnjevanja organizatorju izobraževanja / izpopolnjevanja

Izpolnjeno prijavnico pošljite na naslov, ki ga je v programu navedel organizator. Za dodatne informacije se obrnite na organizatorja izobraževanja / izpopolnjevanja oziroma na www.zbornica-zveza.si ali preko e-pošte: tajnistvo@zbornica-zveza.si

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
TRAHEOSTOMA V VSEH ŽIVLJENJSKIH OBDOBJIH	STROKOVNI KLINIČNI VEČER: REFERENČNE AMBULANTE – NOVOST V DRUŽINSKI MEDICINI	9. SLOVENSKI OFTALMOLOŠKI KONGRES - PROGRAM ZA MEDICINSKE SESTRE
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija	Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija	Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
8. in 9. junij 2012 Ljubljana, M-hotel	Četrtek, dne 21.06.2011 ob 17. uri, v veliki predavalnici stolpnice Klinike za kirurgijo UKC Maribor (16. nadstropje), Ljubljanska ulica 5, 2000 Maribor	Četrtek, 28.06.2012 Portorož, Obala 2, hotel Bernardin, dvorana Evropa C Registracija udeležencev med 8:00 - 9:00 uro
Program izobraževanja	Program izobraževanja	Program izobraževanja
Program je usmerjen v zdravstveno nego pacienta s traheostomo na različnih področjih zdravstvenega varstva. Obravnava pacienta bo predstavljena celostno z vidika različnih strokovnjakov, povdarek bo na delavnicah, ki bodo temeljile na oskrbo traheostome.	SLADKORNI BOLNIK V AMBULANTI ZDRAVNIKA DRUŽINSKE MEDICINE: KJE SMO IN KAKO NAPREJ? asist. mag. Suzana Kert, dr. med., spec. PRIMERI DOBRE PRAKSE V REFERENČNI AMBULANTI Tatjana Herman, dipl. m. s. mag. Jožica Eder	Program izobraževanja je objavljen na spletni strani Zbornice-Zveze: www.zbornica-zveza.si in dosegljiv na e-naslovu: bernarda.mrzelj@gmail.com
Organizator	Organizator	Organizator
		
Zbornica - Zveza Sekcija medicinskih sester v enterostomalni terapiji in Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v otorinolaringologiji	Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Maribor (DMSBZT Maribor)	Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije - Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije - Sekcija MS in ZT v oftalmologiji Združenje oftalmologov Slovenije Očesna klinika, Univerzitetni klinični center Ljubljana
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev	Kotizacija, nakazilo, število udeležencev	Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacijo poravnate na transakcijski račun ZBNS-ZDMSBZTS št. 02015-0258761480, sklic na 00 0215 08062012 s pripisom za Sekcijo medicinskih sester v enterostomalni terapiji, ki je odprt pri NLB d.d., poslovalnica Tavčarjeva 7, 1000 Ljubljana.	Strokovno izpopolnjevanje je za člane DMSBZT Maribor brezplačno, za člane drugih regijskih strokovnih društev znaša kotizacija 25 EUR, za nečlane Zbornice - Zveze 50 EUR (DDV je vključen v ceno). V ceno je vključena organizacija kliničnega strokovnega večera in potrdilo o udeležbi.	Kotizacije ni. Prijave sprejemamo do 22.06.2012, oziroma do zasedbe prostih mest.
Licenčne točke Zbornice-Zveze	Licenčne točke Zbornice-Zveze	Licenčne točke Zbornice-Zveze
Program v postopku pridobivanja licenčnih točk	Strokovno izobraževanje je v postopku vpisa v register strokovnih izpopolnjevanj Zbornice - Zveze Slovenije za leto 2011 in v postopku pridobivanja licenčnih točk.	Strokovni program je v postopku licenčnega vrednotenja pri Z-Z.
Dodatne informacije in prijava	Dodatne informacije in prijava	Dodatne informacije in prijava
Prijavnico iz UTRIPA ali elektronsko prijavnico, s točnimi podatki pošljite najkasneje do 07.06.2012 na Zbornico Zveze ali na elektronski naslov matjaz.mrhar1@siol.net . Na spletni strani Zbornice Zveze si lahko pogledate program v celoti. Na istem mestu so tudi kontakti za rezervacijo prenočitve.	Kotizacijo nakažete na TR DMSBZT Maribor, številka 0451 5000 0111 670, sklic 0010 pri Nova KBM d.d. Prijavo na strokovni klinični večer opravite na spletni strani društva www.dmsbzt-mb.si pod: PRIJAVA NA IZOBRAŽEVANJE. Vljudno vabljeni.	Pisne prijave s prijavnico iz Utripa ali spletne strani Z-Z pošljite na e-naslov: bernarda.mrzelj@gmail.com , ali na fax: 01/7800158. Ob prijavi obvezno navedite št.članske izkaznice in št.licence. Prijava je možna tudi z e-prijavo preko spletne strani Z-Z. Ostale informacije dobite na tel. 031741599.

TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA	TEMA SREČANJA
PALIATIVNA OSKRBA OB KONCU ŽIVLJENJA	Enodnevni simpozij: ZDRAVSTVENA NEGA KIRURŠKEGA BOLNIKA V SODOBNI KIRURGIJI – PROBLEMI, IZZIVI IN PRILOŽNOSTI ZA PRIHODNOST	4. SLOVENSKI ENDOKRINOLOŠKI KONGRES MEDICINSKIH SESTER IN ZT V ENDOKRINOLOGIJI Z MEDNARODNO UDELEŽBO " NALOŽBA V PREVENTIVO SE SPLAČA"
Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija	Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija	Datum, kraj, lokacija dogodka in registracija
Ljubljana, sreda 26.9.2012, sreda 24. 10. 2012, sreda 21.11.2012 HIŠA HOSPIC, Hradskega 9, Ljubljana, pričetek ob 9. uri Registracija udeležencev 8.30 do 9.00. Udeležencem nudimo izkustvene vaje dobre prakse v prvi slovenski HIŠi hospic v Ljubljani.	Petek, 28. september 2012, Laško Kongresni center, Thermana Laško, modra dvorana Registracija ob 07.45 - 08.45 Pričetek seminarja ob 08.45 Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji.	11-13.10.2012, (četrtek-sobota), Rimske Terme
Program izobraževanja	Program izobraževanja	Program izobraževanja
Cikel treh učnih delavnic 26.9. Blizu v težkem času - Komunikacija in podpora svojcem umirajočih v bolnišnicah, domovih in doma 24.10. Duhovnost v paliativni oskrbi - Dotakniti se skrivnosti življenja 21.11. Žalost ima mnogo obrazov - Žalovanje je proces Program: www.drustvo-hospic.si	Program strokovnega seminarja je objavljen na spletni strani Zbornice-Zveze www.zbornica-zveza.si .	Program kongresa je objavljen na spletni strani Zbornice-zveze
Organizator	Organizator	Organizator
 Slovensko društvo hospic	 ZBORNICA ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE SLOVENIJE-ZVEZA STROKOVNIH DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER, BABIC IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE Sekcija medicinski sester in zdravstvenih tehnikov v kirurgiji.	 Zbornica-Zveza, Sekcija ms in zt v endokrinologiji
Kotizacija, nakazilo, število udeležencev	Kotizacija, nakazilo, število udeležencev	Kotizacija, nakazilo, število udeležencev
Kotizacija za posamezno delavnico je 100 € + DDV. Za udeležbo na ciklu treh, dajemo 20% popust. Kotizacijo nakažete na TR društva 05100-8010047155 sklic na št. 7062. Število udeležencev je omejeno na 20. Prijava možna do 21. septembra 2012 ali do zapolnitve mest.	Kotizacija z DDV znaša 190 EUR (članom, ki imajo poravnane članke obveznosti, se prizna 50% popust). Kotizacijo nakažete na transakcijski račun TTR ZBNS-ZDMSBT št. 02015-0258761480, sklic na št.00 0212-28092012, s pripisom za Sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v kirurgiji.	Kotizacija za tridnevno srečanje z DDV znaša 500 Eur(za člane Zbornice-Zveze, ki imajo poravnane članke obveznosti se priznava 50% popust)
Licenčne točke Zbornice-Zveze	Licenčne točke Zbornice-Zveze	Licenčne točke Zbornice-Zveze
Posamezna delavnica je ovrednotena z 8 licenčnimi točkami.	Simpozij je v postopku vrednotenja licenčnih točk na Zbornici-Zvezi.	Strokovni seminar je v postopku vrednotenja pridobitve licenčnih točk.
Dodatne informacije in prijava	Dodatne informacije in prijava	Dodatne informacije in prijava
Pisno prijavo s podatki plačnika /zavod, davčna številka, št. čl. izkaznice, št. licence/ pošljite do 21. septembra 2012 na naslov Slovensko društvo hospic, OO Maribor, Partizanska c. 12, 2000 Maribor, na e-naslov: hospic.mb@siol.net Dodatne informacije: Vesna Žigon, tel: 02/25 25 570	E prijave na prijavnici objavljeni na spletni strani ZB-ZV sprejemamo do 25. 09. 2012 izključno samo na e-naslov: fosnarc@t-1.si . Ob prijavi obvezno napišite podatke o plačniku, številko licence, čl. izkaznice. Morebitne dodatne informacije prejmete pri predsednici sekcije na fosnarc@t-1.si	Mateja Tomažin Šporar, 01-522-25-16, mateja.tomazin@kclj.si .

Vse kar nosi naše ime,
ima tudi naš značaj.

Prenovili in razširili smo družino lastnih izdelkov znamke Mercator. Da bodo še bolj polni vsebine in svežine.

Mercator